

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 1

(2006–2007)

FOR BUDSJETTÅRET 2007

Utgiftskapitler: 20–51 og 1600–1651

Inntektskapitler: 3024–3051, 4600–4634, 5341, 5580, 5605 og 5692

Innhold

Del I

Innledning	9	Kap. 3021 Statsrådet	33
1 Oversikt	11	Kap. 24 Regjeringsadvokaten	33
1.1 Virkeområde	11	Kap. 3024 Regjeringsadvokaten	34
1.2 Hovedoppgaver og organisering ...	11	<i>Programkategori 00.40 Stortinget og</i>	
1.3 Oversikt over budsjettforslaget for		<i>underliggende institusjoner</i>	35
Finansdepartementet	12	Kap. 41 Stortinget	35
1.3.1 Samlede utgifter	12	Kap. 3041 Stortinget	36
1.3.2 Samlede inntekter	13	Kap. 42 Forsvarets ombudsmannsmemnd ..	37
2 Prioriterte oppgaver i 2007	14	Kap. 43 Stortingets ombudsmann for	
2.1 Statens pensjonsfond	14	forvaltningen	37
2.2 Kjøp av klimakvoter	14	Kap. 3043 Stortingets ombudsmann for	
2.3 Regelverksarbeid på		forvaltningen	38
finansmarkedsområdet	14	Kap. 44 Stortingets kontrollutvalg for	
2.4 Innsats mot skatte- og		etterretnings-, overvåkings- og	
avgiftsunndragelser og annen		sikkerhetstjeneste	38
økonomisk kriminalitet	15	Kap. 51 Riksrevisjonen	39
2.5 Reorganisering av skatteetaten		Kap. 3051 Riksrevisjonen	40
(ROS)	16	Programområde 23 Finansadministrasjon	41
3 Oppfølging av anmodningsvedtak	23	<i>Programkategori 23.10 Finansadministrasjon</i>	41
3.1 Vedtak nr. 358 (2004-2005),		Kap. 1600 Finansdepartementet	41
26. mai 2005	23	Kap. 4600 Finansdepartementet	49
3.2 Vedtak nr. 359 (2004-2005),		Kap. 1602 Kredittilsynet	49
26. mai 2005	23	Kap. 4602 Kredittilsynet	55
3.3 Vedtak nr. 393 (2004-2005),		Kap. 5580 Sektoravgifter under Finans-	
31. mai 2005	23	departementet	55
4 Oversiktstabeller for budsjettet	24	<i>Programkategori 23.20 Skatte- og</i>	
4.1 Utgifter fordelt på kapitler	24	<i>avgiftsadministrasjon</i>	56
4.2 Inntekter fordelt på kapitler	25	Kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten	57
4.3 Bruk av stikkordet «kan overføres»	26	Kap. 4610 Toll- og avgiftsetaten	64
4.4 Årsverksanslag per 1. mars 2006 på		Kap. 1618 Skatteetaten	65
Finansdepartementets område	27	Kap. 4618 Skatteetaten	76
		<i>Programkategori 23.30 Offisiell statistikk</i>	78
		Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå	78
		Kap. 4620 Statistisk sentralbyrå	85
		<i>Programkategori 23.40 Andre formål</i>	86
		Kap. 1630 Tiltak for å styrke statlig økonomi-	
		og prosjektstyring	86
		Kap. 1631 Senter for statlig økonomistyring ..	87
		Kap. 4631 Senter for statlig økonomistyring ..	91
		Kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift ..	91
		Kap. 1634 Statens innkrevingsentral	92
		Kap. 4634 Statens innkrevingsentral	96
Del II			
Budsjettforslaget for 2007	29		
Programområde 00 Konstitusjonelle			
institusjoner	31		
<i>Programkategori 00.30 Regjering</i>	31		
Kap. 20 Statsministerens kontor	31		
Kap. 3020 Statsministerens kontor	32		
Kap. 21 Statsrådet	32		

Kap. 1637 EU-opplysning	97
Kap. 1638 Kjøp av klimakvoter	97

Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv. 98

Programkategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag mv. 98

Kap. 1650 Statsgjeld, renter m.m.	99
Kap. 1651 Statsgjeld, avdrag og innløsning	101

Programkategori 24.20 Statlige fordringer, avsetninger mv. 102

Kap. 5341 Avdrag på utestående fordringer ...	103
Kap. 5351 Overføring fra Norges Bank	103
Kap. 5605 Renter av statskassens kontant- beholdning og andre fordringer	104
Kap. 5692 Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	105

Del III

Andre saker	107
-------------------	-----

6 Likestilling 109

6.1 Finansdepartementet	109
6.2 Finansdepartementets under- liggende etater	109
6.3 Programkategori 00.30 Regjering .	110

7 Miljø- og ressurs spørsmål 111

7.1 Finansdepartementet	111
7.1.1 Oppfølging av Finansdeparte- mentets miljøhandlingsplan	111
7.2 Statistisk sentralbyrå	112

Forslag til vedtak om bevilgning for budsjettåret 2007, kapitlene 20-51 og 1600-1651, 3024-3051, 4600-4634, 5341, 5580, 5605 og 5692 114

Vedlegg 1

Ledernes ansettelsesvilkår i heleide statlige foretak	120
--	-----

Tabelloversikt

<p>Tabell 5.1 Kredittilsynets ressursbruk, fordelt på tilsynsområder ..... 51</p> <p>Tabell 5.2 Innbetaling av skatter, avgifter og toll ..... 57</p> <p>Tabell 5.3 Toll- og avgiftsetatens beslag av narkotika, alkohol og tobakk ..... 59</p> <p>Tabell 5.4 Toll- og avgiftsetaten – inn- og utførselsstatistikk – kontrollstatistikk ..... 60</p> <p>Tabell 5.5 Toll- og avgiftsetaten – inntekter og restanser ..... 60</p> <p>Tabell 5.6 Toll- og avgiftsetaten – oversikt over ordinære informasjons-henvendelser i 2005 ..... 61</p> <p>Tabell 5.7 Fordelingen av fastsatte skatter og avgifter ..... 66</p> <p>Tabell 5.8 Antall behandlede selvangivelser m.m. .... 67</p> <p>Tabell 5.9 Skatteetaten – antall behandlede saker i klagenemnder ..... 69</p> <p>Tabell 5.10 Samlet aktiv restanse ..... 70</p> <p>Tabell 5.11 Skatt og arbeidsgiveravgift for inntektsårene 2003-2005 ..... 70</p> <p>Tabell 5.12 Merverdiavgift og investeringsavgift for avgiftsårene 2002-2004 71</p>	<p>Tabell 5.13 Tilsagnsordningen vedrørende oppfølging av konkursbo ..... 77</p> <p>Tabell 5.14 Frigitte statistikker ..... 79</p> <p>Tabell 5.15 Statistikkens aktualitet – antall uker etter periodens utløp ..... 79</p> <p>Tabell 5.16 Statistisk sentralbyrås undersøkelser – svarprosenters ..... 79</p> <p>Tabell 5.17 Internasjonal publisering i tidsskrifter og i bøker ..... 80</p> <p>Tabell 5.18 Statistisk sentralbyrå – oppgavebyrde – årsverk ..... 80</p> <p>Tabell 5.19 Statistisk sentralbyrå – brukerfinansierte oppdrag etter kunde-gruppe ..... 81</p> <p>Tabell 5.20 Statens innkrevingssentral – registrerte krav og innkrevd beløp 93</p> <p>Tabell 5.21 Statens innkrevingssentral – innkrevings-effektivitet ..... 93</p> <p>Tabell 5.22 Statens innkrevingssentral – produktivitet-utvikling ..... 94</p> <p>Tabell 5.23 Statens innkrevingssentral – servicegrad ..... 94</p> <p>Tabell 5.24 Innenlandsk statsgjeld ..... 99</p> <p>Tabell 5.25 Garantiordninger vedrørende Den nordiske investeringsbank . 103</p> <p>Tabell 7.1 Bevilgning til miljøtiltak ..... 111</p>
--	---

Figuroversikt

<p>Figur 1.1 Virksomheter på Finansdepartementets område i 2007 ..... 11</p> <p>Figur 5.1 Skatte- og avgiftsadministrasjonens arbeid med fastsetting og innkreving av skatter og avgifter ..... 56</p>	<p>Figur 5.2 Antall selvangivelser fra lønns-takere og pensjonister levert elektronisk i perioden 1999-2005 .. 67</p>
--	---

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 1

(2006–2007)

FOR BUDSJETTÅRET 2007

Utgiftskapitler: 20–51 og 1600–1651

Inntektskapitler: 3024–3051, 4600–4634, 5341, 5580, 5605 og 5692

*Tilråding fra Finansdepartementet av 29. september 2006,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

Del I
Innledning

1 Oversikt

1.1 Virkeområde

I denne proposisjonen fremmes forslag om utgifter og inntekter under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner, programområde 23 Finansadministrasjon, herunder skatte- og avgiftsadministrasjonen, og programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv. Ansvaret for bevilgningene, herunder regnskapsavleggelse, under programkategoriene 00.30 Regjering og 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner tiligger henholdsvis Statsministerens kontor og Stortingets egne institusjoner. Av praktiske hensyn føres disse programkategoriene opp i Finansdepartementets proposisjon, og beløpene tas med i oversikter over bevilgninger på Finansdepartementets område. Forslag under programkategori 00.40 er i samsvar med forslag fra Stortingets administrasjon.

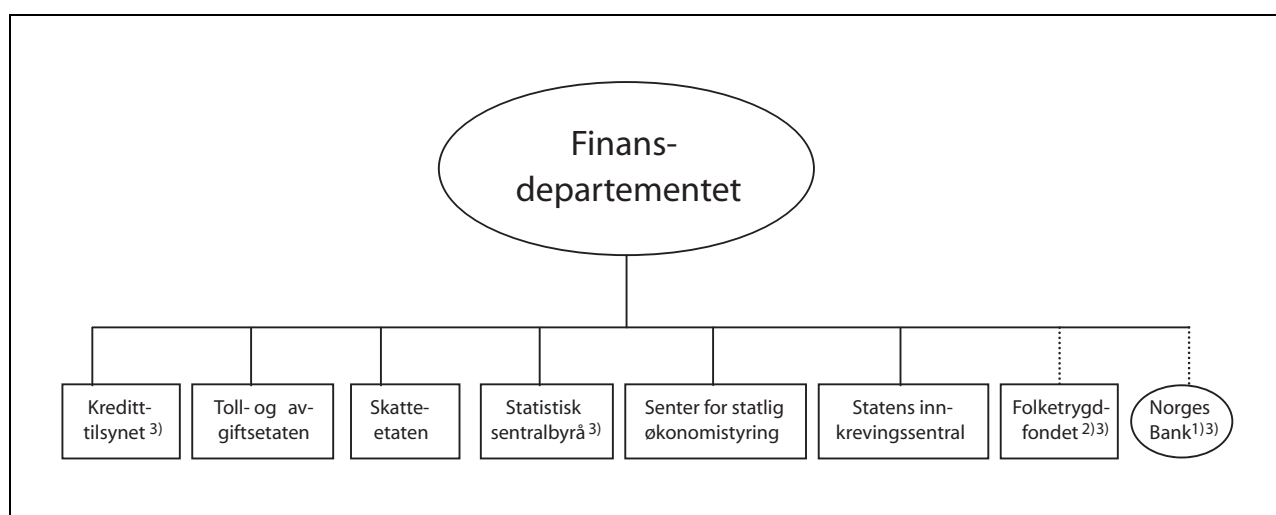
1.2 Hovedoppgaver og organisering

Finansdepartementet med underliggende etater har blant annet ansvar for å

- bidra til et egnet beslutningsgrunnlag for den økonomiske politikken og budsjettarbeidet
- forvalte statens formue
- sikre finansieringen av offentlig virksomhet gjennom skatter og avgifter
- koordinere arbeidet med statsbudsjettet og økonomistyring i staten
- bidra til et offisielt statistikk- og datagrunnlag til bruk i offentlig og privat virksomhet
- bidra til velfungerende finansmarkeder

Politikken på disse områdene er omtalt i St.meld. nr. 1 (2006-2007) Nasjonalbudsjettet 2007, St.prp. nr. 1 (2006-2007) Statsbudsjettet for budsjettåret 2007 og St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Denne proposisjonen omfatter i første rekke forvaltningen og administrasjonen på områdene som nevnt ovenfor.

Nedenfor følger en oversikt over virksomheter på Finansdepartementets område.

Figur 1.1 Virksomheter på Finansdepartementets område i 2007

¹ Ansvarsforholdet mellom Norges Bank og statsmyndighetene i blant annet budsjettsaker og administrative saker er regulert ved lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv.

² De administrative utgiftene dekkes av fondets inntekter.

³ Virksomhet med eget styre.

1.3 Oversikt over budsjettforslaget for Finansdepartementet

1.3.1 Samlede utgifter

Programområder under departementet:

Betegnelse	(i 1 000 kr)			
	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	Pst. endr. 06/07
Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner	1 425 260	1 388 330	1 446 950	4,2
Programområde 23 Finansadministrasjon	17 898 425	16 918 065	17 755 300	4,9
Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag, mv.	16 289 857	18 448 743	52 112 700	182,5
Sum utgifter	35 613 542	36 755 138	71 314 950	94,0

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner omfatter Regjeringen og Stortinget med underliggende institusjoner. Forslag til bevilgning for 2007 under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner utgjør 1 447,0 mill. kroner

Forslaget under programkategori 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner er i samsvar med forslag oversendt fra Stortingets administrasjon.

Programområde 23 Finansadministrasjon

Programområde 23 Finansadministrasjon omfatter skatte- og avgiftsadministrasjon, offisiell statistikk, finansadministrasjon og enkelte andre formål. Samlet forslag til bevilgninger for 2007 under pro-

gramområde 23 Finansadministrasjon utgjør 17 755,3 mill. kroner. Dette er en økning på 837,2 mill. kroner fra saldert budsjett 2006. Hovedårsakene til økningen er økte utgifter til merverdiavgiftskompensasjon til private og ideelle virksomheter, og at det for 2007 fremmes forslag om kjøp av klimavoter i samsvar med Kyotoavtalen.

Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.

Programområdet omfatter utgifter til renter og avdrag på den innenlandske og utenlandske statsgjelden, og på statskassens fordringer. Departementets renter og avdrag på statsgjeld er budsjettet til 52 112,7 mill. kroner. Dette er en økning på 33 664,0 mill. kroner fra saldert budsjett 2006 og skyldes i hovedsak forfall av et stort obligasjonslån i 2007.

Utgifter fordelt på postgrupper

Post-gr.	Betegnelse	(i 1 000 kr)			
		Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	Pst. endr. 06/07
01-23	Driftsutgifter	7 296 272	7 278 831	7 803 025	7,2
30-49	Nybygg, anlegg mv.	331 147	338 664	344 400	1,7
60-69	Overføringer til kommuner	10 713 550	9 670 000	9 700 000	0,3
70-89	Overføringer til private	16 774 099	19 139 400	17 447 425	-8,8
90-99	Utlån, avdrag mv.	498 474	328 243	36 020 100	10 873,6
	Sum under departementet	35 613 542	36 755 138	71 314 950	94,0

Utgiftene under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner og programområde 23 Finansadministrasjon er i hovedsak administra-

sjonsutgifter. Av de samlede utgiftene utgjør driftsutgiftene ca. 94 pst. under programområde 00 og ca. 96 pst. under programområde 23, eksklusive

kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift. Rente-
utgifter føres over postgruppe 70-89 og utgjør ca.
92 pst. av forslaget for denne postgruppen. Avdrag

føres over postgruppe 90-99 og svarer for hele
denne postgruppen.

1.3.2 Samlede inntekter

Programområder under departementet:

Betegnelse	(i 1 000 kr)			
	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	Pst. endr. 06/07
Programområde 00 Konstitusjonelle insti- tusjoner	35 844	21 000	16 400	-21,9
Programområde 23 Finansadministrasjon	2 304 537	2 107 900	2 003 200	-5,0
Programområde 24 Statlig gjeld og for- dringer, renter og avdrag, mv.	3 408 385	4 394 122	9 854 092	124,3
Sum inntekter	5 748 766	6 523 022	11 873 692	82,0

Samlede inntekter, eksklusive skatter og avgif-
ter, utgjør 11 873,7 mill. kroner, hvorav 7 267,4 mill.
kroner er renteinntekter. For omtale av statens
renteinntekter av statskassens foliokonto og andre
fordringer i 2007 vises det til omtalen under kap.

5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og
andre fordringer. Skatter og avgifter omtales i en
egen proposisjon, jf. St.prp. nr. 1 (2006-2007)
Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

2 Prioriterte oppgaver i 2007

Oppgaver som vil bli særlig prioritert av Finansdepartementet i 2007, er følgende:

- arbeidet med Statens pensjonsfond
- kjøp av klimakvoter i samsvar med Kyotoavtalen
- gjennomføring av internasjonale forpliktelser og modernisering og oppdatering av regelverk på finansmarkedsområdet
- innsats mot skatte- og avgiftsunndragelser og annen økonomisk kriminalitet
- reorganisering av skatteetaten

Nedenfor er det gjort nærmere rede for disse prioriterte oppgavene.

2.1 Statens pensjonsfond

Statens pensjonsfond ble opprettet ved lov 21. desember 2005 nr. 123 (pensjonsfondloven) og er en overbygning over det som tidligere var Statens petroleumsfond og Folketrygdfondet. Statens pensjonsfond består av Statens pensjonsfond – Utland, og Statens pensjonsfond – Norge. Utenlandsdelen er plassert som innskudd på konto i Norges Bank, mens innenlandsdelen er plassert som et kapitalinnskudd i Folketrygdfondet. Motverdiene forvaltes etter nærmere regler fastsatt av departementet. Finansdepartementet er i pensjonsfondloven gitt i oppgave å forvalte fondet. Den operative forvaltningen av Statens pensjonsfond – Utland, er delegert til Norges Bank, mens Statens pensjonsfond – Norge, forvaltes av Folketrygdfondet.

Den samlede markedsverdien av Statens pensjonsfond var nær 1 600 mrd. kroner ved inngangen til 2006, og det er ventet at fondet vil vokse sterkt i tiden framover. God forvaltning av denne fellesformuen blir derfor en stadig viktigere oppgave for departementet.

For å styrke Finansdepartementets arbeid med forvaltningen av Statens pensjonsfond, opprettet departementet 1. september 2006 en ny avdeling – Avdeling for formuesforvaltning. Den nye avdelingens oppgaver vil bl.a. omfatte arbeid med investeringsstrategien for fondene, arbeid med kontroll og oppfølging av Norges Banks og Folketrygdfondets operative forvaltning og oppfølging av de etiske retningslinjene.

Høsten 2005 ble det etablert et eksternt strategiråd som skal gi departementet råd om investeringsstrategien for utenlandsdelen av Statens pensjonsfond. Etikkrådet for utenlandsdelen av Statens pensjonsfond, som gir departementet råd om uttrekk av selskaper fra fondet, basert på de etiske retningslinjene, ble opprettet høsten 2004.

Arbeidet med Statens pensjonsfond er nærmere omtalt i St.meld. nr. 1 (2006-2007) Nasjonalbudsjettet 2007.

2.2 Kjøp av klimakvoter

Den norske stat har som følge av Kyotoprotokollen påtatt seg en forpliktelse for utslipp av klimagasser i perioden 2008-2012. Utslippsframskrivninger tyder på at de norske klimagassutslippene vil overskride Kyotokvoten på 50,3 mill. tonn CO₂-ekvivalenter med om lag 9 mill. tonn per år. Dette betyr at Norge må kjøpe en betydelig mengde kvoter under Kyoto-mekanismene for å oppfylle Kyotoprotokollen.

For at Norge med stor grad av sikkerhet skal kunne oppfylle Kyotoprotokollen på en effektiv måte, er det viktig å starte med kvotekjøp allerede i 2007. Det foreslås derfor en bevilgning på 100,0 mill. kroner til kjøp av klimakvoter gjennom Kyoto-mekanismene og en fullmakt til å inngå avtaler om kjøp av klimakvoter utover foreslått bevilgning for inntil 100,0 mill. kroner. Det vises til nærmere omtale i del II under kap. 1638 Kjøp av klimakvoter.

2.3 Regelverksarbeid på finansmarkedsområdet

I juni 2006 ble det vedtatt nye lovregler om beregning av kapitaldekningskrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. De nye reglene er tatt inn i finansieringsvirksomhetsloven og verdipapirhandelloven. Bestemmelsene skal legge til rette for gjennomføring av nytt kapitaldekningsregelverk fra EU, jf. nye retningslinjer for beregning av kapitaldekning fra Baselkomiteen og de oppfølgende endringer i det konsoliderte bankdirektivet (2000/12/EF) og CAD-direktivet (93/6/EØF) fra EU. Lovbestemmelsene gir oversikt over hovedelementene og strukturen i kapitaldekningsregelverket.

Regler som gjennomfører de nærmere krav i de nevnte EU-direktivene, vil bli fastsatt i forskrift. Fristen for å gjennomføre reglene i nasjonal rett er 1. januar 2007. Det er satt frist til 1. januar 2008 for å gjennomføre de mest avanserte metodene for beregning av kapitalkrav. Det må påregnes at det også i 2007 vil bli en del arbeid med forskriftsfastsettelse og annen oppfølging knyttet til det nye regelverket.

Eiendomsmeglingslovutvalget avgav 10. januar 2006 sin utredning med utkast til endringer i eiendomsmeglingsloven, NOU 2006: 1 Eiendomsmegling. Utredningen har vært på høring. Departementet arbeider med sikte på å fremme lovforslag i løpet av 2006, men vil også i 2007 arbeide videre med utvikling av regelverket for eiendomsmeglere.

Verdipapirmarkedslovutvalget avgav 25. august 2005 sin delutredning I, NOU 2005: 17, med utkast til endringer av reglene om overtakelsestilbud (tilbudspåbud og frivillige tilbud ved oppkjøp av selskaper). Reglene skal gjennomføre EØS-forpliktelser som svarer til direktiv 2004/25/EF. Utredningen har vært på høring. Departementet tar sikte på å legge fram lovforslag våren 2007.

Verdipapirmarkedslovutvalget avgav 21. februar 2006 sin delutredning II, NOU 2006: 3, med utkast til lovendringer som skal gjennomføre EØS-regler som svarer til direktiv 2004/39/EF om markeder i finansielle instrumenter (MiFID) og direktiv 2004/109/EF om løpende og periodisk rapportering (transparensdirektivet). Gjennomføringsfristen for reglene er 31. januar 2007. EU-kommisjonen skal vedta utfyllende rettsakter til de nevnte direktivene, som også skal tas inn i EØS-avtalen. Foreløpige utkast viser at slike rettsakter vil få et vesentlig omfang og stille krav om detaljert nasjonal regulering. Først når disse rettsaktene er vedtatt, er det mulig å se det fulle omfanget av hva som skal gjennomføres i norsk rett. Lovutkastene inneholder bl.a. av denne grunn en rekke forskriftshjemler. Departementet tar sikte på å fremme lovforslag tidlig i 2007. Det vil deretter måtte arbeides videre med fastsettelse av utfyllende forskrifter til loven.

Banklovkommisjonen har i NOU 2006: 12, avgitt 2. mai 2006, vurdert spørsmålet om felles pensjonskasse for flere uavhengige foretak, og har fremmet lovforslag om dette. Utredningen er avgitt på bakgrunn av Stortingets anmodningsvedtak 26. mai 2005 og etterfølgende oppdrag fra Finansdepartementet. Utredningen har vært på høring, og departementet tar sikte på å legge fram lovforslag våren 2007.

Kredittilsynet oversendte i oktober 2005 et høringsnotat med utkast til lovregler om adminis-

trative gebyrer i verdipapirhandel. Etter utkastet får Kredittilsynet kompetanse til å kunne ilegge administrative gebyrer ved overtredelse av enkelte av verdipapirhandellovens bestemmelser. Utkastet har vært på høring. Departementet vurderer å fremme lovforslag i løpet av 2007.

2.4 Innsats mot skatte- og avgiftsunndragelser og annen økonomisk kriminalitet

---

Finansdepartementet prioriterer innsatsen mot økonomisk kriminalitet høyt. Dette gjelder både den nasjonale innsatsen og innsats gjennom de internasjonale fora departementet er med i. Det skal legges til rette for at større deler av den svarte økonomien gjøres hvit. Unndragelsesmetoder og ulovlige handlinger utvikles i et tempo og i et omfang som krever økt innsats og nye virkemidler fra skatte- og avgiftsmyndighetene. For å sikre bedre kontroll- og sanksjonsmuligheter kan det i tillegg til endringer i lovverket være behov for å vurdere organisatoriske, metodiske og teknologiske tiltak.

I denne forbindelse er det også viktig å se på forenklingstiltak som kan bidra til at den lojale skatte-, toll- og avgiftspliktige kan forholde seg loyldig uten uforholdsmessig store anstrengelser. Det vil derfor bli arbeidet videre med kartlegging og analyse av etterlevelseskostnadene for skattyterne for å finne fram til forenklingstiltak. Departementet har gitt Skattedirektoratet i oppdrag å gjennomgå prosedyrene knyttet til private arbeidsoppdrag i hjemmet, med tanke på å gjøre framgangsmåten enklere. Departementet arbeider videre med forslagene fra direktoratet. I denne sammenheng skal det vurderes om gjeldende beløpsgrenser skal heves. I budsjettet for 2007 foreslås at nedre grense for lønnsinnberetningsplikt heves.

Målrettet kontrollvirksomhet er helt nødvendig for å avdekke skatte-, toll- og avgiftskriminalitet. Det er et mål å gjøre det vanskeligere for dem som omgår regelverket og unndrar skatter og avgifter. Skatteetaten har opprettet fem spesialenheter som skal arbeide med tunge og vanskelige saker relatert til svart økonomi og økonomisk kriminalitet. I forbindelse med reorganiseringen av skatteetaten (ROS-prosjektet) er det også et mål å legge til rette for bedre kontrollinnsats og resultater i etaten, jf. pkt. 2.5. Finansdepartementet tar i løpet av høsten 2006 sikte på å nedsette et offentlig utvalg som skal foreta en samlet gjennomgang og vurdering av sentrale deler av regelverket som ligger til grunn for skatte- og avgiftsmyndighetenes muligheter for å avdekke unndragelse av skatter – herunder mer-

verdiavgift, toll og særavgifter. Utvalget skal gjennomgå reglene om oppgave- og opplysningsplikt, kontroll og avdekking og komme med forslag til regelendringer og andre tiltak på dette området for å styrke innsatsen mot skatteunndragelser.

Skatte- og avgiftsmyndighetene har de siste årene rettet en spesiell innsats mot bygg- og anleggsbransjen. Det vil være nødvendig å fortsette dette også i 2007. Finansdepartementet bad i juli 2005 Skattedirektoratet vurdere om det bør innføres regler om plikt for hovedentreprenør til å stille sikkerhet for underentreprenørens ansvar for skatter og avgifter, alternativt om det bør innføres solidarisk betalingsplikt for hovedentreprenør. Direktoratet ble også bedt om å se nærmere på om det bør innføres regler om at næringsdrivende normalt må benytte bank ved betaling til andre næringsdrivende, dvs. at det ikke skal være tillatt å betale større beløp med kontanter. Det er gjennomført et forprosjekt i disse sakene som etaten og departementet vil arbeide videre med i 2006-2007.

For å sikre at etterforskning av skatte- og avgiftssaker som anmeldes ikke stopper opp, vil antall bistandsrevisorer bli økt. I budsjettet for 2007 er det foreslått avsatt 10,0 mill. kroner for å øke antall bistandsrevisorer, slik at dette blir en landsdekkende ordning. Det legges opp til å tilføre flere stillinger i fylker hvor politiet erfaringsmessig har liten kapasitet til å følge opp anmeldelser.

De som ønsker det, har i dag mange muligheter til å unndra midler fra myndighetenes kunnskap ved plassering i såkalte «skatteparadis». Finansdepartementet skal – gjennom de internasjonale fora departementet er med i – være en pådriver for tiltak for å redusere bruken av skatteparadisene. I den forbindelse skal departementet stille seg positiv til å gi andre land teknisk bistand for å etablere nødvendige regelverk og administrasjonen av dette. Støttet av Nordisk Råd planlegges i 2007 et felles nordisk utspill for å etablere informasjonsutvekslingsavtaler med aktuelle skatteparadis.

Finansdepartementet vil nedsette et lovutvalg som får i oppdrag å vurdere mulige endringer i norsk rett slik at en bedre kan forebygge, avdekke og bekjempe økonomisk kriminalitet på områder som omfattes av regnskaps- og revisjonsregelverket. Utvalget skal også vurdere norsk gjennomføring av EØS-regler som svarer til EUs tredje hvitvaskingsdirektiv. Departementet vil arbeide videre med disse spørsmålene i 2007.

Det er behov for forskning om økonomisk kriminalitet, blant annet for å skaffe bedre kunnskap om forekomsten av denne typen kriminalitet. Det er naturlig at kartlegging av ulike sider ved denne

kriminalitetsformen, herunder skatte- og avgiftsunndragelser knyttet til ulike næringer, blir en viktig del av arbeidsoppgavene for skatte- og avgiftsmyndighetene. Finansdepartementet vil følge opp dette.

Kontrollmyndighetene driver et utstrakt samarbeid med bransjeorganisasjonene og arbeidslivsorganisasjonene for å bedre etterlevelsen av regelverket. I tillegg legges det vekt på langsiktig, forebyggende arbeid mot flere målgrupper, særlig informasjon og veiledning overfor næringslivet og informasjonstiltak overfor ungdom. Dette arbeidet bør videreføres.

Finansdepartementet deltar i Embetsmannsutvalget mot økonomisk kriminalitet (EMØK). EMØK har fått det administrative ansvaret for å følge opp handlingsplanen mot økonomisk kriminalitet, som gjennomføres i perioden fra sommeren 2004 til sommeren 2007. Det vises til nærmere omtale av dette i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Justis- og politidepartementet.

2.5 Reorganisering av skatteetaten (ROS)

Bakgrunn

I dag er skatteetaten organisert med tre forvaltningsnivåer og har til sammen 138 formelle enheter: Skattedirektoratet i Oslo (med en del av IT-funksjonen i Grimstad) på sentralt nivå, fylkes-skattekontor og skattefogdkontor på fylkesnivå, og på tredje nivå 98 likningskontorer. I tillegg har etaten tre særskilte likningskontorer: Sentralskattekontoret for storbedrifter i Moss, Sentralskattekontoret for utenlandssaker i Sandnes og Oljeskattekontoret i Oslo. Det er dessuten 183 etatskontorer underlagt likningskontorene. Etaten samarbeider med de kommunale servicekontorene og med arbeids- og velferdsetaten for å gi service i ca. 100 kommuner der etaten ikke har egne tilsatte.

I tillegg har skatteetaten det faglige ansvaret for ca. 400 kommunale og interkommunale skatteoppkreverkontorer. Forholdet til disse berøres imidlertid ikke av dette forslaget til reorganisering av skatteetaten.

Under arbeidet med å gjennomføre omorganiseringen av landets likningsforvaltning i 2002-2004, ble det klart at det var behov for en samlet gjennomgang av hele skatteetaten. Finansdepartementet anmodet derfor i brev av 1. desember 2004 Skattedirektoratet om å arbeide videre med å utrede alternativ(e) organisasjonsløsning(er) som sikrer bedre oppgaveløsning og ressursutnyttelse i etaten samlet sett, jf. St.prp. nr. 1 (2005-2006) for Finansdepartementet. Det ble understreket at man

i utredningen skulle se etaten som en helhet og vurdere roller, oppgavefordeling og saksflyt mellom enheter og nivåer.

Utredningen skulle konkret omfatte en vurdering av antall organisasjonsnivåer og kontorenheter, samt hva som vil være en mest hensiktsmessig geografisk inndeling av skatteetaten under hensyntaken til skattyterne, landets næringsstruktur, andre offentlige virksomheter og etatens utviklingsbehov, herunder behov for spesialisering både innen og mellom de enkelte kontorenhetene. Nye systemløsninger har bl.a. gjort mange oppgaver mer stedsuavhengige, og det skulle vurderes om og hvordan en alternativ organisering kan gi bedre mulighet for å flytte oppgaver internt i etaten. Utredningen skulle også vurdere nemndsystemet for klagebehandling.

Skatteetaten er som foran beskrevet, en desentralisert etat med mange mindre kontorer med begrensede ressurser og fagmiljø, og med doble administrasjoner på fylkesnivå. Sett fra skattyterne og andre brukeres ståsted er etaten sterkt oppdelt og uoversiktlig. Brukerne må forholde seg til tre ulike kontortyper: fylkesskattekontor, likningskontor og skattefogdkontor.

Publikums økte bruk av de elektroniske tjenestene fører til vesentlig mindre oppmøte på kontorene. Brukerundersøkelser viser at skattyterne verdsetter og ønsker flere elektroniske tjenester. Samtidig er det behov for en mer profesjonell telefon- og veiledningstjeneste som kan gi bedre service til skattyterne.

Nye IT-baserte saksbehandlingssystemer har gjort mange oppgaver stedsuavhengige. Samtidig bestemmer lovgivningen i dag hvilket kontor som skal gjøre vedtak i sakene. Dette hindrer etaten i å få til en mer effektiv oppgavefordeling slik at sakene kan avgjøres der det finnes ressurser og kompetanse.

Etaten står overfor betydelige utfordringer når det gjelder skattekriminalitet, herunder svart arbeid. Globaliseringen av økonomien, økt e-handel og økt mobilitet av arbeidskraft stiller også høyere krav til kompetanse, metodeutvikling og virkemiddelbruk. Etaten må styrke kontroll- og innkreivingsvirksomheten overfor de mer krevende delene av næringslivet og utvikle innsikt, kompetanse og metoder som øker avdekkingen av skattefusk. Dette krever sterke fagmiljøer med spisskompetanse og tverrfaglighet. Spesialisering gjennom en endret oppgavefordeling er et viktig virkemiddel for å heve kompetansenivået i etaten.

Skattedirektoratets forslag til ny organisering

Skatteetaten har gjennomført en omfattende intern utredningsprosess med god medvirkning fra de ulike delene av etaten, herunder tjenestemannsorganisasjonene og vernetjenesten. Den interne prosessen viste at det var bred oppslutning i etaten om forslagene som ble lagt fram for departementet.

Strukturelle og funksjonelle endringer

Skattedirektoratet foreslår følgende endringer:

- Skatteetaten organiseres i to nivåer: Skattedirektoratet og et regionalt nivå. Direktoratets strategiske og faglige funksjoner skal styrkes, mens enkeltsaksbehandling og andre driftsoppgaver legges til det regionale nivået.
- Det regionale nivået organiseres slik at hver region omfatter flere av dagens fylker. Hver enkelt region utgjør en formell enhet – Skattekontoret. I hver region vil det være mange fysiske kontorsteder (jf. dagens likningskontor, fylkesskattekontor, skattefogdkontor) som representerer skattekontoret. De fysiske kontorstedene utgjør enheter av det regionale skattekontoret, og alle skattekontorenhetene skal ha en førstelinje som tar i mot henvendelser fra publikum på alle etatens oppgaveområder.
- Nåværende fylkesskattekontor, skattefogdkontor og likningskontor i samme fylkeshovedstad slås sammen til en skattekontorenhet.
- Regionledelsen plasseres ved skattekontorenheten i en av fylkeshovedstedene.
- Flere av etatens oppgaver samles i landsdekkende funksjoner, slik det allerede er gjort med det sentrale personregisteret og etatens lønns- og regnskapsoppgaver. Slike landsdekkende funksjoner legges til regionene, og normalt ikke til den skattekontorenhet som har regionledelsen.
- De regionale skattekontorene får riksdekkende myndighet på samtlige av etatens forvaltningsområder, noe som gir anledning til å overføre oppgaver til skattekontoret i annen region. Slik overføring besluttet av Skattedirektoratet. Dette gir mulighet for økt arbeidsdeling mellom kontor, med spesialisering, samling av oppgaver og etablering av landsdekkende funksjoner.
- Fastsettings- og innkreivingsfunksjonen samles under felles regionledelse, men funksjonene opprettholdes som egne oppgaveområder på operativt nivå.
- Sentralskattekontoret for storbedrifter og Sentralskattekontoret for utenlandssaker videreføres som spesialiserte skattekontorenheter, og blir organisatorisk lagt direkte under regionle-

der. Oljeskattekontoret videreføres som egen enhet, administrativt underlagt Skattedirektoratet og faglig underlagt Finansdepartementet.

- Behandlingen av et betydelig antall selvangivelser (ca. 400 000) fra Oslo og Akershus plasseres i Nord-Norge og Midt-Norge. Videre flyttes oppgaver fra Skattedirektoratet til regionene. Dette gjelder bindende forhåndsuttalelser, visse enkeltsaker, diverse regnskapsoppgaver mv.

Begrepet «skattekontor» er etter omorganiseringsforslaget betegnelsen på forvaltningsnivået i første instans i ny skatteetat. De ulike forvaltningslovene på skatteetatens ansvarsområde vil derfor legge vedtakskompetanse som i dag er lagt til skattefogden, folkeregistrene, likningskontorene og fylkesskattekontorene til det regionale skattekontoret. Skattekontoret vil således utøve både likningsmyndighet, avgiftsmyndighet, innkrevingsmyndighet og folkeregistermyndighet.

En rekke funksjoner vil i den nye organisasjonen være knyttet til spesifikke kontorsteder. Innad i regionene er det regionleder som organiserer arbeidet og bestemmer hvor saker som ikke kan løses i førstelinjetjenesten, skal behandles. Deres oppgaver skal løses på tvers av regionene, for eksempel på grunn av ressursituasjonen eller for å sikre utnyttelse av fagkompetanse, er det Skattedirektoratet som etter forslaget vil ha myndighet til å overføre saker fra en region til en annen.

Skillet mellom det regionale skattekontoret som forvaltningsnivå og de fysiske kontorstedene (skattekontorenehetene) er uten betydning for brukerne, som vil forholde seg til de fysiske kontorstedene. Deres navn vil framgå av regiontilhørighet og stedsnavn, eksempelvis Skattekontoret Midt-Norge, Steinkjer, som navn på skattekontoreneheten i Steinkjer.

Regioninndeling og plassering av regionledelsene

En regionstruktur med betydelig færre regionledere enn i dag, gir mulighet for tettere samhandling mellom direktoratets ledelse og regionledelsen. Regionledelsen vil bestå av regionleder, andre ledere og en mindre stab. Ved plassering av regionledelsen er etaten i sitt forslag lagt mest vekt på at regionledelsen er kommunikasjonsmessig sentralt plassert i regionen. Det er også lagt vekt på at regionledelsen bør ha nærhet til fagmiljø som arbeider med spesielt viktige kontrolloppgaver, og særlig komplekse saksområder. Karakteristika ved skattytermassen i regionen har dermed betydning for lokaliseringen. Regionledelsen legges derfor til skattekontoreneheten i en av fylkeshovedstedene. Enheten i de øvrige fylkeshovedstedene vil bli til-

ført spesialiserte oppgaver for regionen og landsdekkende funksjoner.

Skattedirektoratet foreslår følgende regioninndeling og plassering av regionledelse:

- *Region Nord-Norge:* Finnmark, Troms og Nordland, med regionledelsen i Tromsø
- *Region Midt-Norge:* Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal, med regionledelsen i Trondheim
- *Region Vestlandet:* Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland, med regionledelsen i Bergen
- *Region Sør-Østlandet:* Vest-Agder, Aust-Agder, Telemark, Vestfold og Buskerud, med regionledelsen i Skien
- *Region Østlandet:* Oslo, Akershus, Hedmark, Oppland og Østfold, med regionledelsen i Oslo

Endringer i klage- og nemndstrukturen

På skatteområdet har ligningsloven i dag et system med klagenemnder på fire nivåer: likningsnemnder, overlikningsnemnder, fylkesskattenemnder og Riksskattenemnda. Skattyternes adgang til å bringe saker inn for de to sistnevnte instanser er begrenset til saker hvor skattyter i foregående nemnd har fått økt skatte- eller avgiftsgrunnlag.

Organisering av etaten i regioner og to forvaltningsnivåer får direkte følger for dagens nemndstruktur. Dagens klagesystem kan medføre at det tar lang tid før det foreligger et endelig vedtak. Dette er en belastning både for skattyter og etaten.

For bedre å ivareta hensynet til likebehandling av skattyterne og få en mer effektiv utnyttelse av etatens ressurser, foreslår direktoratet en ny klage- og nemndstruktur med:

- generell adgang for skattekontorene til å omgjøre egne avgjørelser som er truffet under ordinær likning eller forhåndslikning
- generell klage- og endringsadgang til en nemnd på regionnivå, skatteklagenemnda. Minst to tredjedeler av nemndmedlemmene skal ha formell utdannelse innen regnskap, økonomi og jus, samt praktisk yrkeserfaring på områdene. Nemndas leder skal oppfylle kravene til å være tingsrettsdommer
- begrenset adgang til å overprøve skatteklagenemndas avgjørelser i en landsdekkende nemnd, Overprøvningsnemnda.

Både skatteklagenemndene og Overprøvningsnemnda skal ha samme uavhengige stilling som dagens nemnder.

Det foreslås at Sentralskattekontoret for storbedrifter og Sentralskattekontoret for utenlandssaker får tilsvarende omgjøringsadgang, og at det knyt-

tes én særskilt skatteklagenemnd til hver av disse kontorene. Det foreslås at dagens oppnevningssystem og krav til spesialistkompetanse for nemndmedlemmene beholdes.

På merverdiavgiftsområdet foreslås det ingen endringer i nemndsystemet, men direktoratet foreslår visse endringer i kompetansefordelingen mellom den landsdekkende Klagenemnda for merverdiavgift og skattekontorene.

Konsekvenser

En analyse viser at omorganiseringen vil gi betydelige positive nytteeffekter både for borgerne og for etaten. Nyten vil blant annet bli økt kvalitet i saksbehandlingen, økt likebehandling, kortere saksbehandlingstider og økt service og veiledning til brukerne. Ny organisering vil også bidra til økt avdekking av skatteunndragelser og bedre etterlevelse av regelverket, og dermed til riktigere skatteinngang.

En mer velfungerende skatteetat vil utgjøre en enda bedre samarbeidspartner for andre offentlige myndigheter, jf. nedenfor om forholdet til den regionale forvaltningsreformen.

Forslaget gjør det mulig å utvikle gode fagmiljø og attraktive arbeidsplasser i alle deler av landet. Flytting av fastsettingsoppgaver fra Oslo og Akershus til Nord-Norge og Midt-Norge vil styrke etaten i disse landsdelene. Flytting av andre oppgaver fra direktoratet til regionene, og flytting av flere IT-funksjoner til Grimstad medvirker også til dette. Det legges opp til en balansert oppgavefordeling innad i regionene og mellom regionene. Det kan derfor heller ikke utelukkes en viss sentralisering av enkelte oppgaver eller at enkelte ansatte må bytte arbeidsplass. Omorganiseringen og omfordeling av oppgaver medfører behov for endret og høyere kompetanse i etaten. Kompetanseutvikling er derfor et svært viktig element i denne organisasjonsutviklingen.

Reformen er beregnet å koste om lag 200 mill. kroner og er planlagt gjennomført over tre år. De viktigste kostnadskomponentene er knyttet til kompetanseutvikling og kontorflyttinger.

Ny organisering av skatteetaten krever lovendringer. De fleste sentrale lover som faller inn under skatteetatens ansvarsområde, blir berørt av endringsforslagene.

Høringsrunden og Finansdepartementets kommentarer

Det innkom uttalelse fra ca. 60 av vel 90 inviterte høringsinstanser. 10 instanser har ingen merknader. Av de resterende 50 er det ingen som går mot

hovedinnretningen i Skattedirektoratets forslag med organisering i to myndighetsnivåer og med fem regioner underlagt direktoratet. Innvendigene mot forslaget faller hovedsakelig i to kategorier. 20 instanser går inn for at denne reorganiseringen bør avvantes og ses i sammenheng med den regionale forvaltningsreformen. Omtrent like mange (men andre) instanser ønsker en annen lokalisering av regionledelser. Nedenfor kommenterer Finansdepartementet disse to typene innvendinger, men også enkelte andre innvendinger. Det vises også til Ot.prp. nr. 1 (2006-2007).

Forholdet til den regionale forvaltningsreformen

En regionalisering av en virksomhet og oppgaver underlagt det folkevalgte statlige forvaltningsnivå, er prinsipielt forskjellig fra det å etablere et nytt folkevalgt regionalt forvaltningsnivå. Dette begrenser de sammenhenger som ellers kunne utledes av forslag til regionløsninger.

Skatteetaten har heller ikke inngått som en del av det regionale partnerskapet for regional utvikling, som skal foreslå oppgavefordelingen til det nye folkevalgte regionnivået. Etter departementets vurdering blir det derfor uriktig å knytte en reorganisering av skatteetaten til den regionale forvaltningsreformen. Gitt de betydelige utfordringer etaten står overfor når det gjelder bekjempelse av skattekriminalitet og svart økonomi, samt de muligheter som ligger i ny teknologi, er det av avgjørende betydning at etaten nå får en hensiktsmessig organisering som gjør den bedre i stand til å løse samfunnskritiske oppgaver.

Skattedirektoratet vil videreføre og videreutvikle dagens samarbeid og relasjoner mot andre offentlige instanser og samarbeidspartnere i en ny organisering. Skatteetatens organisering vil også senere bli vurdert i forhold til beslutning om et regionalt nivå som erstatter dagens fylkeskommuner.

I dag har skatteetaten et aktivt samarbeid med blant andre toll- og avgiftsetaten, fiskerimyndigheten, politiet, påtalemyndigheten og andre kontrollinstanser som Arbeidstilsynet og arbeids- og velferdsetaten, både på operativt og strategisk nivå. Samarbeid gjennomføres på forskjellige måter, mer ut fra behov i arbeidsutførelsen av oppgavene enn av etatenes organisering. Alle de nevnte andre etatene har i dag en annen regioninndeling enn skatteetaten. Ulik regioninndeling oppleves fra skatteetatens side ikke å ha noen innvirkning på dette samarbeidet. Samarbeidet med disse etatene vil fortsette i ny organisering.

Den nye organiseringen av etaten vil bidra til en styrking av fagmiljøene og legge enda bedre til

rette for samarbeid og samordning med andre etater, eksempelvis gjennom felles kontrollaksjoner, informasjonsutveksling mv.

Etaten vil også fortsette sin utvikling av nettbaserte løsninger i samarbeid med andre statlige etater. Dette vil også bidra positivt overfor borgerne og næringslivet.

Når det gjelder kommunene, er det først og fremst skatteoppkreverne som er samarbeidspart, der etaten ved skattefogdkontorene har et faglig oppfølgingsansvar. Dette ansvaret er fra 1. januar 2006 regionalisert og utøves av spesielle, regionale kontrollenheter underlagt fem av skattefogdkontorene.

Ut over dette er etatens samarbeid i dag knyttet til en del offentlige servicekontorer. Dette samarbeidet vil videreføres også i ny organisering.

Fylkesmannen har et koordineringsansvar for den statlige forvaltningen i fylkene. Skatteetaten inngår i forskjellige samarbeidsfora i regi av fylkesmannen. Dette vil etaten fortsette med i en annen regional organisering.

Lokalisering av regionledelsene

Skatteetaten skal løse en rekke oppgaver, både stedsavhengige og mer stedsuavhengige. Etatens største utfordringer framover ligger i å være til stede og tett på der hvor næringslivet er i størst utvikling og der hvor de mest krevende skattytergruppene befinner seg. Disse finnes først og fremst i de større byene. Det er her det er størst behov for økt kontrollinnsats og for kamp mot økonomisk kriminalitet og skatteunndragelser. Dette arbeidet må intensiveres og få ytterligere lederoppmerksomhet framover.

Skattedirektoratet har lagt til grunn at etaten kan opprettholde tilnærmet lik bemanning i alle fylkeshovedstedene og i ulike deler av landet som etaten har i dag. Direktoratet har også lagt til grunn at etaten skal effektivisere og utnytte faglige, administrative og ledelsesmessige ressurser best mulig. Det er i de største byområdene at etaten i dag har det meste av administrative, styringsmessige og ledelsesmessige ressurser.

I forslaget fra Skattedirektoratet er kommunikasjon og reiseavstand trukket fram som vesentlig kriterium for lokalisering av regionledelsen. For å få til en effektiv ledelse og oppfølging, er det derfor viktig at regionledelsen plasseres i kommunikasjonsknutepunkter.

Skattedirektoratet har i sitt forslag pekt på en rekke oppgaver innenfor etaten som kan gi grunnlag for spesialisering. Dette er oppgaver som kan være vel så kompetanse- og ressurskrevende som selve regionledelsen. Plasseringen av disse oppgave-

vene vil dermed kunne ha større sysselsettingseffekt enn plasseringen av regionledelsen, samtidig som de kan føre til viktig kompetanseoppbygging i de enkelte distrikter. Det vil kunne være oppgaver som for eksempel service- og informasjonstjeneste, fiskeribeskatning, likning av samvirkeforetak osv. Basert på eksisterende kompetanse, rekrutteringsmuligheter mv., vil den enkelte region dessuten kunne få et landsdekkende ansvar for denne type oppgaver. Denne type oppgaver vil normalt ikke bli plassert i samme by som regionledelsen. Tilsvarende gjelder plassering av landsdekkende oppgaver som dagens sentrale lønn- og regnskapsenhet (Lillehammer), det sentrale personregister (Hammerfest), utenlandsbeskatning (Sandnes) og storbedriftsbeskatning (Moss).

Regionledelsens tallmessige størrelse skal være svært moderat, og vil dermed ikke gi noe vesentlig bidrag i en sysselsettingsmessig sammenheng. Regiondekkende eller landsdekkende funksjoner vil kunne gi flere arbeidsplasser enn en regionledelse. På dette grunnlag og av ledelses- og styringsmessige hensyn mener Finansdepartementet at Skattedirektoratets forslag til lokalisering av regionledelsene er mest hensiktsmessig ut fra et ønske om å utvikle landets skatteetat til en moderne og slagkraftig organisasjon.

Andre innvendinger

Enkelte høringsinstanser har tatt opp andre spørsmål, særlig knyttet til ulike rettssikkerhetshensyn. To forhold nevnes her, for øvrig vises det til nærmere omtale i Ot.prp. nr. 1 (2006-2007).

Det har vært reist spørsmål om ordningen med (muligheten av) riksdekkende vedtakskompetanse for skattekontor og skatteklagenemnd på utvalgte områder kan gi økt forskjellsbehandling mellom skattyterne. Enkelte høringsinstanser har derfor gitt uttrykk for at dette bør begrenses til ordinær likningsbehandling, slik at eventuell videre behandling av saken skjer i skattyters egen region for å sikre direkte dialog med klagebehandler og at skattyter får lagt fram sin sak raskt, enkelt og effektivt.

Utgangspunktet vil være at likningen skjer i den regionen hvor skattyter er hjemmehørende, med klagebehandling ved skatteklagenemnda i samme region. Skattedirektoratets forslag om riksdekkende (utvidet) vedtakskompetanse for skattekontor og skatteklagenemnd vil gi anledning til å overføre skattytergrupper og sakstyper til behandling i en annen region enn der skattyter hører hjemme. En slik plassering kan for eksempel være begrunnet i ressurs hensyn, kompetanseforhold eller i behov for å utjevne kontrollnivå mellom regi-

oner eller på landsbasis. Utvidet vedtakskompetanse vil dermed legge forholdene til rette for på landsbasis å ivareta skattyternes rettssikkerhet og kravet om likebehandling på en bedre måte enn i dag. Begrunnelsen for en slik plassering kan dermed også være like aktuell ved klagebehandlingen. En overføring av oppgaver til annen region vil som nevnt foran kreve en særskilt beslutning fra Skattedirektoratet.

Skatteetaten forutsettes å legge forholdene best mulig til rette for at dialogen mellom etat og skattyter kan skje på betryggende måte. For øvrig vil heller ikke liknings- og klagebehandling i skattyters bostedsregion nødvendigvis medføre at kontorstedet ligger i nærheten av bostedet. Finansdepartementet mener at den nye organisasjonsstrukturen nettopp vil ivareta krav om en korrekt, enkel og effektiv behandling av klage- og endringssaker på en bedre måte enn i dag.

Det har også vært anført at rettsikkerheten kan bli redusert ved en sterkere organisatorisk samling av fastsettingsfunksjonen og innkrevingsfunksjonen. Kravet om avstand mellom fastsetting og innkreving har vært framhevet som et viktig moment ved vurderingen av rettssikkerheten i tidligere stortingsbehandlinger av skatteoppkrevningens organisering.

Det er derfor sentralt i den organisatoriske løsning som foreslås at fastsetting og innkreving skal være atskilt på operativt nivå. Forslaget innebærer at fastsettings- og innkrevingsområdet får én felles regionledelse, der regiondirektøren er tillagt den administrative og faglige rapportering til direktoratet. Det legges opp til en funksjonsstyring av virksomhetsområdene, hvor den faglige styringen av skattekontorets innkrevingsvirksomhet vil være underlagt en innkrevingsleder og atskilt fra den faglige styringen av fastsettingsområdet.

Merverdiavgiftsforvaltningen er eksempel på et område hvor ansvaret for både fastsetting og innkreving er organisatorisk samlet i skatteetaten, men det faglige ansvaret og den operative gjennomføringen er atskilt. Eiendomsskatteforvaltningen er et eksempel på at de kommunale administrasjonene har det overordnede ansvar for både fastsetting og innkreving.

I Sverige og (fra 1. januar 2007) Danmark skjer både fastsettelse og innkreving i regi av samme statlige etat, men er administrativt og operativt atskilt. Der anses dette ikke å medføre rettsikkerhetsproblemer.

Finansdepartementets vurderinger og konklusjoner

En best mulig organisering av landets skatteetat skal bidra til å sikre finansieringen av velferdsstaten, bekjempe svart økonomi og skatteunndragelser, gi skattyterne god service og likebehandling, sikre god ressursutnyttelse i etaten samt legge til rette for at de ansatte har et meningsfylt arbeid i et godt arbeidsmiljø. På denne bakgrunn mener Finansdepartementet at det er behov for å reorganisere etaten. Så vel forvaltningspolitiske som skattefaglige hensyn taler for en reduksjon til to myndighetsnivåer og en inndeling i fem regioner underlagt Skattedirektoratet, samt innføring av riksdekkende vedtakskompetanse også på regionnivå og sterkere satsing på landsdekkende eller regiondekkende oppgaveansvar. Dette vil gi en fleksibel og slagkraftig organisasjon, med bedre ressursutnyttelse og høyere kvalitet. I sin tur vil dette medføre riktigere skatteinngang og bedre service overfor publikum.

Skattedirektoratets forslag til reorganisering innebærer at stedsuavhengige oppgaver i stor grad vil bli flyttet fra det sentrale østlandsområdet til kontorer i distriktene og i andre landsdeler. Det vil særlig være en stor overføring av oppgaver fra Oslo-området til Nord-Norge og Midt-Norge, men også innad i regionene vil det bli stor grad av flytting av oppgaver. Dette vil frigjøre betydelige ressurser i de store byene til stedsavhengig arbeid, for eksempel kontrollvirksomhet. Det vil styrke bekjempelsen av skattekriminalitet og svart økonomi i disse områdene.

Etaten vil fortsatt være desentralisert, også innen regionene, ved at de distriktsvise likningskontorene (utenom dem som slås sammen med fylkesskattekontoret og skattefogdkontoret samme sted) videreføres som deler av skattekontoret (skattekontorenheter) i regionen. Samtlige skattekontorenheter skal ha skrankefunksjonen og skal kunne ta i mot henvendelser fra publikum på vegne av hele etaten, og formidle videre de henvendelser som etter etatens interne arbeidsdeling skal behandles ved en annen skattekontorenhet.

I forbindelse med forslaget til reorganisering har Skattedirektoratet satt i gang et arbeid med å bygge ut en langt mer profesjonell og strømlinjeformet service- og informasjonstjeneste enn det etaten har i dag. Tjenesten vil bl.a. bli organisert med eget servicesenter i hver region, og vil i stor grad bli etatens ansikt utad. Det er avgjørende for en slik styrket brukerorientering at etaten har en velfungerende organisasjon.

Denne reformen innebærer en viktig og siktsmessig fornying av offentlig sektor. Regjerin-

gen har sluttet seg til hovedtrekkene i Skattedirektoratets forslag til reorganisering av skatteetaten. Etter dette har Finansdepartementet fastsatt regioninndeling og plassering av regionledelser i samsvar med direktoratets innstilling (jf. ovenfor).

Reformen gjennomføres innen utgangen av 2009, men bl.a. skattekontorenehetene i Vadsø, Bodø, Steinkjer, Leikanger og Hamar tilføres spesialiserte eller landsdekkende oppgaver i løpet av 2008.

Den landsdekkende klagenemnda på likningsområdet (Overprøvningsnemnda) gis navnet Riksskattenemnda.

Budsjettmessige konsekvenser for 2007 er omtalt under kap. 1618 Skatteetaten i proposisjonsens del II.

Forslag til nødvendige lovendringer i forbindelse med reformen fremmes i Ot.prp. nr. 1 (2006-2007).

Etter at reorganiseringen er gjennomført, skal det gjøres en evaluering av reformen, herunder av regioninndelingen, med vekt på forholdet til forvaltningsreformen.

3 Oppfølging av anmodningsvedtak

Nedenfor gis en oversikt over anmodningsvedtak fra Stortinget som er omtalt i dokumenter fra Finansdepartementet som legges fram i forbindelse med budsjettforslaget for 2007.

3.1 Vedtak nr. 358 (2004-2005), 26. mai 2005

«Stortinget ber Regjeringen vurdere om et system med snudd avregning kan innebære forenkling av merverdiavgiftssystemet ved import for næringslivet og myndighetene, og legge dette frem for Stortinget på egnet måte i løpet av 2006.»

Anmodningsvedtaket er omtalt i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, pkt. 3.2.4.

3.2 Vedtak nr. 359 (2004-2005), 26. mai 2005

«Stortinget ber Regjeringa snarast fremje lovforslag om felles pensjonskasse for fleire private verksemder, utan fellesordning for premieutrekning, etter mønster av ein interkommunal pensjonskasse.»

Anmodningsvedtaket er omtalt i proposisjonen her under pkt. 2.3, femte avsnitt.

3.3 Vedtak nr. 393 (2004-2005), 31. mai 2005

«Stortinget ber Regjeringen gjennomgå reglene for grunnrentebeskatningen innen vannkraftsektoren med siktemål om å oppnå mer langsiktighet i kraftmarkedet.»

Anmodningsvedtaket er omtalt i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, pkt. 2.3.9.

4 Oversiktstabeller for budsjettet

4.1 Utgifter fordelt på kapitler

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	Pst. endr. 06/07
Regjering					
20	Statsministerens kontor	64 294	61 985	65 300	5,3
21	Statsrådet	125 100	112 874	116 050	2,8
24	Regjeringsadvokaten	47 411	47 224	52 500	11,2
	<i>Sum kategori 00.30</i>	<i>236 805</i>	<i>222 083</i>	<i>233 850</i>	<i>5,3</i>
Stortinget og underliggende institusjoner					
41	Stortinget	824 604	795 540	818 100	2,8
42	Forsvarets ombudsmannsnemnd	3 373	4 027	4 100	1,8
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	30 919	35 266	37 100	5,2
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	4 397	5 860	5 900	0,7
51	Riksrevisjonen	325 162	325 554	347 900	6,9
	<i>Sum kategori 00.40</i>	<i>1 188 455</i>	<i>1 166 247</i>	<i>1 213 100</i>	<i>4,0</i>
	<i>Sum programområde 00</i>	<i>1 425 260</i>	<i>1 388 330</i>	<i>1 446 950</i>	<i>4,2</i>
Finansadministrasjon					
1600	Finansdepartementet	265 304	275 065	289 800	5,4
1602	Kredittilsynet	160 783	165 200	184 800	11,9
	<i>Sum kategori 23.10</i>	<i>426 087</i>	<i>440 265</i>	<i>474 600</i>	<i>7,8</i>
<i>Skatte- og avgiftsadministrasjon</i>					
1610	Toll- og avgiftsetaten	1 070 863	1 110 900	1 178 100	6,0
1618	Skatteetaten	3 814 265	3 836 000	3 915 000	2,1
	<i>Sum kategori 23.20</i>	<i>4 885 128</i>	<i>4 946 900</i>	<i>5 093 100</i>	<i>3,0</i>
Offisiell statistikk					
1620	Statistisk sentralbyrå	531 851	505 300	586 800	16,1
	<i>Sum kategori 23.30</i>	<i>531 851</i>	<i>505 300</i>	<i>586 800</i>	<i>16,1</i>
Andre formål					
1630	Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring	15 383	15 100	16 500	9,3

					(i 1 000 kr)
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	Pst. endr. 06/07
1631	Senter for statlig økonomistyring	247 022	200 100	302 000	50,9
1632	Kompensasjon for merverdiavgift	11 590 761	10 585 000	10 945 000	3,4
1634	Statens innkrevingsentral	200 193	221 400	228 100	3,0
1637	EU-opplysning	2 000	4 000	4 200	5,0
1638	Kjøp av klimavoter			105 000	
	<i>Sum kategori 23.40</i>	<i>12 055 359</i>	<i>11 025 600</i>	<i>11 600 800</i>	<i>5,2</i>
	<i>Sum programområde 23</i>	<i>17 898 425</i>	<i>16 918 065</i>	<i>17 755 300</i>	<i>4,9</i>
Statsgjeld, renter og avdrag mv.					
1650	Statsgjeld, renter m.m.	15 791 383	18 120 500	16 092 600	-11,2
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning	498 474	328 243	36 020 100	10 873,6
	<i>Sum kategori 24.10</i>	<i>16 289 857</i>	<i>18 448 743</i>	<i>52 112 700</i>	<i>182,5</i>
	<i>Sum programområde 24</i>	<i>16 289 857</i>	<i>18 448 743</i>	<i>52 112 700</i>	<i>182,5</i>
	<i>Sum utgifter</i>	<i>35 613 542</i>	<i>36 755 138</i>	<i>71 314 950</i>	<i>94,0</i>

4.2 Inntekter fordelt på kapitler

					(i 1 000 kr)
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	Pst. endr. 06/07
Regjering					
3020	Statsministerens kontor	1 258			
3021	Statsrådet	658			
3024	Regjeringsadvokaten	10 581	5 800	6 000	3,4
	<i>Sum kategori 00.30</i>	<i>12 497</i>	<i>5 800</i>	<i>6 000</i>	<i>3,4</i>
Stortinget og underliggende institusjoner					
3041	Stortinget	11 156	12 900	8 200	-36,4
3043	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	333			
3051	Riksrevisjonen	11 858	2 300	2 200	-4,3
	<i>Sum kategori 00.40</i>	<i>23 347</i>	<i>15 200</i>	<i>10 400</i>	<i>-31,6</i>
	<i>Sum programområde 00</i>	<i>35 844</i>	<i>21 000</i>	<i>16 400</i>	<i>-21,9</i>
Finansadministrasjon					
4600	Finansdepartementet	20 945	12 700	12 800	0,8
4602	Kredittilsynet	145 683	165 200		-100,0
	<i>Sum kategori 23.10</i>	<i>166 628</i>	<i>177 900</i>	<i>12 800</i>	<i>-92,8</i>

					(i 1 000 kr)
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	Pst. endr. 06/07
Skatte- og avgiftsadministrasjon					
4610	Toll- og avgiftsetaten	288 127	241 100	260 500	8,0
4618	Skatteetaten	198 857	85 200	65 200	-23,5
	<i>Sum kategori 23.20</i>	<i>486 984</i>	<i>326 300</i>	<i>325 700</i>	<i>-0,2</i>
Offisiell statistikk					
4620	Statistisk sentralbyrå	177 334	134 300	191 800	42,8
	<i>Sum kategori 23.30</i>	<i>177 334</i>	<i>134 300</i>	<i>191 800</i>	<i>42,8</i>
Andre formål					
4631	Senter for statlig økonomistyring	34 774	16 400	43 900	167,7
4634	Statens innkrevingsentral	1 438 817	1 453 000	1 429 000	-1,7
	<i>Sum kategori 23.40</i>	<i>1 473 591</i>	<i>1 469 400</i>	<i>1 472 900</i>	<i>0,2</i>
	<i>Sum programområde 23</i>	<i>2 304 537</i>	<i>2 107 900</i>	<i>2 003 200</i>	<i>-5,0</i>
Statlige fordringer, avsetninger mv.					
5341	Avdrag på utestående fordringer	4 116	11 322	2 504 792	22 023,2
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	3 321 641	4 300 700	7 267 400	69,0
5692	Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	82 628	82 100	81 900	-0,2
	<i>Sum kategori 24.20</i>	<i>3 408 385</i>	<i>4 394 122</i>	<i>9 854 092</i>	<i>124,3</i>
	<i>Sum programområde 24</i>	<i>3 408 385</i>	<i>4 394 122</i>	<i>9 854 092</i>	<i>124,3</i>
	<i>Sum inntekter¹</i>	<i>5 748 766</i>	<i>6 523 022</i>	<i>11 873 692</i>	<i>82,0</i>

¹ Eksklusive kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet.

4.3 **Bruk av stikkordet «kan overføres»**

					(i 1 000 kr)
Kap.	Post	Betegnelse	Overført til 2006	Forslag 2007	
1600	21	Spesielle driftsutgifter	9 593	31 200	
1618	22	Større IT-prosjekter	27 713	227 000	
1620	21	Spesielle driftsutgifter	6 004	185 000	
1630	21	Spesielle driftsutgifter	7 486	16 500	
1631	21	Spesielle driftsutgifter		53 300	
1638	21	Spesielle driftsutgifter		105 000	

Overførbare bevilgninger på Finansdepartementets område er knyttet til prosjekter og ordnin-

ger som går over flere år, og hvor det kan være en viss usikkerhet om framdriften.

4.4 Årsverksanslag per 1. mars 2006 på Finansdepartementets område

Kap.	Betegnelse	Per 1. mars 2005	Per 1. mars 2006
20	Statsministerens kontor	58	63
21	Statsrådet	80	80
24	Regjeringsadvokaten	47	45
Sum	Regjering	185	188
41	Stortinget	386	391
42	Forsvarets ombudsmannsnemnd	4	4
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	40	40
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	3	3
51	Riksrevisjonen	466	459
Sum	Stortinget og underliggende institusjoner	899	897
Sum	Programområde 00	1 084	1 085
1600	Finansdepartementet	271	274
1602	Kredittilsynet	182	197
Sum	Finansadministrasjon	453	471
1610	Toll- og avgiftsetaten	1 663	1 667
1618	Skatteetaten	5 867	5 930
Sum	Skatte- og avgiftsadministrasjon	7 530	7 597
1620	Statistisk sentralbyrå	885	896
Sum	Offisiell statistikk	885	896
1631	Senter for statlig økonomistyring	261	265
1634	Statens innkrevingsentral	263	300
Sum	Andre formål	524	565
Sum	Programområde 23	9 392	9 529
	Totalt	10 476	10 614

Kilder: Statens sentrale tjenestemannsregister (bemanningsoversikt per 1. mars 2006), Statsministerens kontor og Stortingets administrasjon.

Del II
Budsjettforslaget for 2007

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner

Programkategori 00.30 Regjering

Utgifter under programkategori 00.30, fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	Pst. endr. 06/07
20	Statsministerens kontor	64 294	61 985	65 300	5,3
21	Statsrådet	125 100	112 874	116 050	2,8
24	Regjeringsadvokaten	47 411	47 224	52 500	11,2
	Sum kategori 00.30	236 805	222 083	233 850	5,3

Om Statsministerens kontor, Statsrådet og Regjeringsadvokaten

Statsministerens kontor og Statsrådet

Statsministerens kontor bistår statsministeren i å lede og samordne regjeringens arbeid, blant annet ved å forberede, gjennomføre og følge opp regjeringskonferansene.

Visse saker behandles i Statsrådet under Kongens ledelse. Dette gjelder for eksempel framleggelse av lovforslag, budsjettforslag eller andre forslag til vedtak til Stortinget. Statsministerens kontor har sammen med fagdepartementene ansvar for å forberede, gjennomføre og følge opp Statsrådets møter hos Kongen. Videre samordner kontoret regjeringsmedlemmenes deltakelse i Stortingets debatter og spørretimer. Bistand til statsministeren i internasjonalt arbeid er også blant kontorets oppgaver. Videre har kontoret lønns- og arbeidsgiverfunksjoner overfor regjeringens medlemmer og øvrige politikere i departementene.

Statsministerens kontor er organisert med tre avdelinger (Administrativ avdeling, Innenriksavdeling og Internasjonal avdeling) og en informasjonsseksjon. I Administrativ avdeling inngår også regjeringens biltjeneste.

Regjeringsadvokatembetet

Regjeringsadvokatens hovedoppgaver er å føre sivile rettssaker på vegne av staten samt å gi uttalelser om juridiske spørsmål. Regjeringsadvokatens klienter er statlige organer, dvs. regjeringen, departementene og deres underliggende virksomheter. Regjeringsadvokatens saksfelt omfatter alle områder av statens virksomhet, som for eksempel domstolskontroll ved utøvelse av offentlig myndighet (skatt, trygd, konsesjoner, ekspropriasjon mv.), erstatningssaker, eiendomssaker, saker vedrørende arbeids- og tjenesteforhold mv. (sivile saker).

Kap. 20 Statsministerens kontor

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Driftsutgifter	64 294	61 985	65 300
	Sum kap. 20	64 294	61 985	65 300

Rapport 2005

Statsministerens kontor har bistått statsministeren i å lede og samordne regjeringens arbeid, blant annet ved å forberede, gjennomføre og følge opp regjeringskonferansene.

Regjeringsskiftet i oktober 2005 medførte betydelig ekstraarbeid og økte utgifter tilknyttet etterlønn, flytting, sikkerhetstiltak mv.

Statsministerens kontor innførte i 2005 et nytt IKT-system ved kontoret. I tillegg ble kontorets kommunikasjons- og beredskapssystemer styrket.

Budsjett 2007**Post 01 Driftsutgifter**

Bevilgningen under kapittel 20 Statsministerens kontor dekker ordinære driftsutgifter for Statsministerens kontor. For 2007 foreslås det bevilget 65,3 mill. kroner. Forslaget inkluderer en økning på 700 000 kroner for å styrke den administrative staben med én stilling.

Kap. 3020 Statsministerens kontor

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	599		
18	Refusjon av sykepenger	659		
	Sum kap. 3020	1 258		

Kap. 21 Statsrådet

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Driftsutgifter	125 100	112 874	115 125
70	Tilskudd til tidligere statsministere			925
	Sum kap. 21	125 100	112 874	116 050

Budsjett 2007**Post 01 Driftsutgifter**

Bevilgningen under kapittel 21 Statsrådet skal dekke regjeringsmedlemmenes, statssekretærenes og de politiske rådgivernes lønnsutgifter, samt en del andre utgifter knyttet opp mot den politiske ledelsen i departementene. Dette gjelder bl.a. utgifter til bolig for pendlere, hjemreiser og besøksreiser for familie, samt diett når vedkommende har utgifter til dobbel husholdning. Det er lagt til rette for en ordning med bedriftsbarnehageplasser for statsråder, slik Stortinget har for sine representanter, og det er kontakt med Stortinget med sikte på å få på plass en felles barnehageordning for stortingsrepresentanter og statsråder.

Bevilgningen dekker generelle driftsutgifter for den politiske ledelse i departementene, herunder utgifter til tjenestereiser og alle driftsutgifter forbundet med regjeringens biltjeneste.

Nærmere regler om hvilke ytelser politisk ledelse kan få dekket, er gitt i Reglement om arbeidsvilkår for politisk ledelse, fastsatt ved kgl.res. av 28. mars 2003. Reglementet suppleres av Håndbok for politisk ledelse, som utgis av Statsministerens kontor.

Budsjettet for 2007 har en foreslått ramme på 115,125 mill. kroner.

Rammen er foreslått økt med 6,625 mill. kroner. Økningen inkluderer bl.a. økte lønnsutgifter til politisk ledelse, herunder en lønnsøkning for statsråder, statssekretærer og politiske rådgivere høsten 2005. I tillegg kommer dekning av barnehage-

utgifter, økt reisevirksomhet for politisk ledelse, og gjennomføring av anbefalte sikkerhetstiltak.

Samtidig er rammen redusert med om lag 5,6 mill. kroner for engangstiltak i 2006 (etterlønn og feriepengar til regjeringen Bondevik).

Statsministerens kontor har ansvaret for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer. Det er vanskelig å budsjettere tiltakene, og tiltakene vil også kunne endre seg i løpet av budsjettåret. Det foreslås derfor at Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2007 kan overskride bevilgningen på kapittel 21 Statsrådet, post 01 Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for

statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer, jf. forslag til romertallsvedtak III.

Post 70 Tilskudd til tidligere statsministere

Statsministere kan etter sin avgang få støtte til å håndtere henvendelser og å kunne videreføre et personlig engasjement, så vel nasjonalt som internasjonalt. Denne ordningen ble etablert i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2006. Ordningen ble gjort gjeldende for tidligere statsminister Kjell Magne Bondevik med virkning i inntil to år fra 1. januar 2006. For 2007 foreslås det bevilget 0,925 mill. kroner.

Kap. 3021 Statsrådet

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	513		
18	Refusjon av sykepengar	145		
	Sum kap. 3021	658		

Kap. 24 Regjeringsadvokaten

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Driftsutgifter	41 641	40 680	43 900
21	Spesielle driftsutgifter	5 770	6 544	8 600
	Sum kap. 24	47 411	47 224	52 500

Rapport 2005

Antallet saker hos Regjeringsadvokatembetet øker. I 2005 kom det inn 1 008 nye saker. Dette utgjør en økning på 10,6 pst. fra 2004.

Av mange grunner er Regjeringsadvokaten ikke tjent med å øke antall advokater. Den økte arbeidsbelastningen løses ved å sette ut saker til private advokater.

Budsjett 2007

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke lønns- og driftsutgifter ved Regjeringsadvokatembetet. For 2007 foreslås det bevilget 43,9 mill. kroner. Forslaget innebærer

en videreføring av budsjetttrammen for 2006 og inkluderer 0,7 mill. kroner vedrørende kompensasjon for lønnsoppjøret i 2005.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke prosessutgifter og utgifter til leie av advokater. Posten blir også benyttet til oppdrag som Regjeringsadvokaten påtar seg, jf. kap. 3024, post 03 Oppdrag. For 2007 foreslås det bevilget 8,6 mill. kroner, dvs. en økning med om lag 2,0 mill. kroner fra 2006. Bakgrunnen for dette er en økning i antall rettssaker. Skal Regjeringsadvokaten kunne fylle sin oppgave som rådgiver, må flere rettssaker på visse områder settes ut til andre advokater.

Kap. 3024 Regjeringsadvokaten

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Erstatning for utgifter i rettssaker	9 096	5 300	5 500
03	Oppdrag	247	500	500
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	635		
18	Refusjon av sykepenger	603		
Sum kap. 3024		10 581	5 800	6 000

Post 01 Erstatning for utgifter i rettssaker

Inntektsforslaget dekker inntekter som følge av at staten tilkjennes saksomkostninger i sivile saker der Regjeringsadvokaten har vært prosessfullmektig. Budsjettet for 2007 har en foreslått ramme på 5,5 mill. kroner.

Post 03 Oppdrag

Posten skal dekke inntekter fra oppdrag som Regjeringsadvokaten tar på seg, blant annet for statsforetakene, jf. kap. 24, post 21. Budsjettet for 2007 har en foreslått ramme på 0,5 mill. kroner.

Programkategori 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner

Utgifter under programkategori 00.40, fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	Pst. endr. 06/07
41	Stortinget	824 604	795 540	818 100	2,8
42	Forsvarets ombudsmannsnemnd	3 373	4 027	4 100	1,8
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	30 919	35 266	37 100	5,2
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	4 397	5 860	5 900	0,7
51	Riksrevisjonen	325 162	325 554	347 900	6,9
	Sum kategori 00.40	1 188 455	1 166 247	1 213 100	4,0

Programkategorien omfatter lønns- og driftsutgifter til Stortinget, Forsvarets ombudsmannsnemnd, Stortingets ombudsmann for forvaltningen, Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-

overvåkings- og sikkerhetstjeneste og Riksrevisjonen. Forslaget er i samsvar med forslag oversendt fra Stortingets administrasjon.

Kap. 41 Stortinget

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	571 791	618 776	621 300
21	Spesielle driftsutgifter	8 982		
32	Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>	3 547	6 000	15 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	132 681	61 664	60 300
70	Tilskudd til partigruppene	107 603	109 100	120 500
72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek			1 000
	Sum kap. 41	824 604	795 540	818 100

Hovedoppgaver og organisasjon

Stortingets administrasjon har som hovedoppgave å bistå Stortinget i dets konstitusjonelle og administrative gjøremål, slik disse er nedfelt i Grunnlo-

ven, lov, stortingsvedtak og gjennom konstitusjonell praksis, og ellers på best mulig måte å legge forholdene til rette for stortingsrepresentantenes utøvelse av sine oppgaver.

Budsjettet omfatter den parlamentariske virksomheten i vid forstand, medregnet Stortingets deltakelse i internasjonale parlamentarikerforsamlinger, øvrige reiser og stortingsrepresentantenes godtgjørelser. Budsjettet omfatter også den administrative drift av Stortinget.

Stortingets direktør er Stortingets øverste administrative leder og direkte underlagt Stortingets presidentskap. Administrasjonen er organisert i et konstitusjonelt kontor og fire avdelinger: Drifts- og serviceavdelingen, Forvaltningsavdelingen, Informasjons- og dokumentasjonsavdelingen og Internasjonal avdeling.

Rapport 2005

Stortinget har hatt 96 møter, Odelstinget 39 og Lagtinget 11 møter i 2005. Det er behandlet til sammen 392 stortings-, odelstings- og budsjettinnstillinger. I tillegg er det behandlet 345 private forslag (dokument 8), odelstings- og stortingsmeldinger, odelstings- og stortingsproposisjoner, og 1 284 spørsmål er besvart.

De store utbyggings- og ombyggingsprosjektene som har pågått i flere år, er nå avsluttet. Dette gjelder komitéhuset, nybygget under Wessels plass med bl.a. nytt lærings- og opplevelsessenter, Tollbugt. 31 og ombygging av Stortingskvartalet.

Budsjett 2007

Budsjettforslaget for 2007 er om lag som regnskapet for 2005. Kapittel 41 blir ikke tilført midler fra den sentrale lønnsreserven i staten, og det må følgelig legges inn en viss lønnsreserve i budsjettet.

Kap. 3041 Stortinget

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Salgsinntekter	7 028	5 700	5 700
03	Leieinntekter	4 128	2 200	2 500
40	Salg av leiligheter		5 000	
	Sum kap. 3041	11 156	12 900	8 200

Under dette kapitlet budsjetteres blant annet salgsinntekter og leieinntekter. Salgsinntektene kommer stort sett fra kafeteriaene. Reduksjonen

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 70

Posten omfatter lønn og godtgjørelser for stortingsrepresentanter og ansatte, og utgifter til Stortingets kjøp av varer og tjenester. Posten omfatter også utgifter til reiser, og deltakelse i faste internasjonale parlamentarikerforsamlinger. Utgifter til trykking av Stortingets publikasjoner, drift av Stortingets bibliotek og arkiv, samt vedlikehold og drift av bygninger og Stortingets leiligheter inngår i denne posten. Det er fremmet forslag om lønnsmidler til 6,5 nye stillinger i 2007.

Økningen skyldes blant annet de nye stillingene, fjorårets lønnsoppgjør og større satsing på informasjonsvirksomheten.

Post 32 Kjøp av leiligheter, kan overføres

Stortinget planlegger å skifte ut 30-35 av sine tjenesteboliger. Det er satt av et beløp til forventet forskuddsbetaling ved inngåelse av avtaler.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Her budsjetteres kjøp av teknisk utstyr, fornyelse og videreutbygging av Stortingets edb-anlegg, kjøp av kunst, ombyggingsarbeider og større vedlikeholdsarbeider mv. i stortingsbygningene.

Post 70 Tilskudd til partigruppene

Posten omfatter Stortingets tilskudd til partienes gruppesekretariater. Tilskuddet til hver stortingsgruppe avhenger av partiets representasjon på Stortinget. Det gis et fast, felles grunntilskudd til hver partigruppe samt et tillegg per stortingsrepresentant. Økningen skyldes en ompostering av utgifter fra post 01 til post 70.

skyldes at det i 2007 ikke er planlagt solgt noen tjenesteboliger, og at utleiearealet er redusert.

Kap. 42 Forsvarets ombudsmannemnd

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Driftsutgifter	3 373	4 027	4 100
	Sum kap. 42	3 373	4 027	4 100

Hovedoppgaver

Nemnda skal bidra til å sikre de allmenne menneskelige rettigheter for Forsvarets personell, og ved sitt arbeid også søke å medvirke til å effektivisere Forsvaret. Nemndas formann benevnes som Ombudsmannen for Forsvaret. Personellet i Forsvaret kan bringe inn alle typer saker for Ombudsmannen, dersom de mener seg urettmessig behandlet av Forsvarets ordinære forvaltningsorganer. Saker av prinsipiell karakter, eller som har allmenn interesse, forelegges nemnda etter forberedelse av Ombudsmannen.

Stortingets forsvarskomiteé, Forsvarsministeren og Forsvarssjefen kan forelegge saker for nemnda til uttalelse.

Som ledd i tilsynet med tjenesteforholdene i Forsvaret, foretar Ombudsmannemnda rutinemessige befaringer. Medlemmer av Forsvarets ombudsmannemnd er også medlemmer av Ombudsmannemnda for sivile vernepliktlige. Også utgifter vedrørende sistnevnte nemnd dekkes over kap. 42.

Rapport 2005

Ved utgangen av hvert år sender Ombudsmannemnda rapport om sin virksomhet til Stortinget (Dok. nr. 5). Gjenpart av rapporten sendes Forsvarsdepartementet. Nemnda kan også, når den finner det ønskelig, sende rapport til Stortinget om enkeltsaker i årets løp.

Av nemndas rapport for 2005 framgår at det samlede klageantall er stabilt. Stadig flere saker løses gjennom veiledning per telefon. Disse sakene registreres ikke.

Klagesakene knytter seg i hovedsak til spørsmål vedrørende utsettelse av førstegangstjeneste, økonomiske ytelser som bostøtte, sosial stønad, økonomisk erstatning, befalets rettigheter mv.

Ved sine befaringer søker Ombudsmannemnda å bidra til en stadig bedring av tjenesteforholdene i Forsvaret. Nemnda har uttalt tilfredshet med Forsvarsdepartementets oppfølging av befaringsrapportene.

Budsjett 2007

Budsjettforslaget er basert på samme virksomhetsnivå som i 2006.

Kap. 43 Stortingets ombudsmann for forvaltningen

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Driftsutgifter	30 919	35 266	37 100
	Sum kap. 43	30 919	35 266	37 100

Hovedoppgaver

Bestemmelser om Stortingets ombudsmann er gitt i lov av 22. juni 1962 med senere endringer, senest ved lov av 16. januar 2004 nr. 3, og i Stortingets instruks for Ombudsmannen av 19. februar 1980, sist endret 2. desember 2003.

Ombudsmannen skal, som Stortingets tillitsmann, både bidra til at menneskerettighetene

respekteres og føre kontroll med at det i den offentlige forvaltning ikke blir begått urett mot den enkelte borger. Disse oppgavene ivaretas først og fremst gjennom undersøkelser og behandling av klager fra enkeltpersoner. Ombudsmannen tar imidlertid også opp saker av eget tiltak, og han foretar inspeksjoner og besøk i forvaltningen, fengsler, psykiatriske sykehus og andre lukkede institusjoner. Ved siden av å informere og orientere

om ombudsmannens virksomhet, tar besøkene/inspeksjonene sikte på å skaffe ombudsmannen og hans medarbeidere bedre kjennskap til forholdene i forvaltningen og ved institusjonene.

Rapport 2005

Ombudsmannens årsmelding for 2005 ble overlevert Stortinget i mars 2006. Meldingen er inntatt i Dok. nr. 4 (2005-2006).

Mål og budsjett 2007

For å styrke og effektivisere kontrollen med forvaltningens saksbehandling og rettsanvendelser er det ønskelig for ombudsmannen å stadig finne fram til forenklede metoder i sine undersøkelser omkring saksbehandlingsrutiner og praksis. Ombudsmannen ser det som nødvendig og ønskelig å kunne øke omfanget av utadrettede tiltak.

Kap. 3043 Stortingets ombudsmann for forvaltningen

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	333		
	Sum kap. 3043	333		

Kap. 44 Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Driftsutgifter	4 397	5 860	5 900
	Sum kap. 44	4 397	5 860	5 900

Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) er et permanent utvalg, opprettet i 1996. Utvalget har syv medlemmer som alle er valgt for fem år.

Hovedoppgaver

EOS-utvalget skal kontrollere både den sivile overvåkingstjenesten, den militære etterretningstjenesten og sikkerhetstjenesten (EOS-tjenestene). Kontrollutvalgets oppgaver er å føre regelmessig tilsyn med den virksomhet som tjenestene utfører, undersøke alle klager og på eget initiativ ta opp saker og forhold som utvalget ut fra formålet finner det riktig å behandle. Hovedformålet er å ivareta den enkeltes rettssikkerhet.

Det avgis årlig melding til Stortinget om utvalgets virksomhet, og ellers gis innberetning ved behov.

Rapport 2005

Stortingets kontrollutvalg (EOS-utvalget) har i 2005 gjennomført 23 inspeksjoner av ulike etater og avdelinger. Det er avholdt 19 interne arbeidsmøter. Videre er det gjennomført 5 inspeksjonsreiser. Det har i 2005 innkommet 14 klagesaker til utvalget, og utvalget har tatt opp 18 saker av eget tiltak. Nærmere opplysninger om virksomheten er gitt i utvalgets årsmelding (Dok. nr. 16 (2004-2005)).

Budsjett 2007

Posten dekker godtgjørelse for utvalgets medlemmer, og honorar til sakkyndige og andre bistandspersoner. Posten dekker videre kontorutgifter, reisutgifter for utvalgets medlemmer og sekretariat, lokaleie mv. Enkelte fellestjenester, som regnskapsføring mv., blir utført av Stortingets administrasjon.

Kap. 51 Riksrevisjonen

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Driftsutgifter	325 162	325 554	347 900
	Sum kap. 51	325 162	325 554	347 900

Hovedoppgaver og organisering

Riksrevisjonen ledes av et kollegium som består av fem riksrevisorer valgt av Stortinget for en periode på fire år. Riksrevisjonens formål, oppgaver og rammevilkår følger av lov om Riksrevisjonen av 7. mai 2004 nr. 21 og instruks om Riksrevisjonens virksomhet av 11. mars 2004. Riksrevisjonen skal gjennom revisjon, kontroll og veiledning bidra til at statens inntekter blir innbetalt som forutsatt og at statens midler og verdier blir brukt og forvaltet på en økonomisk forsvarlig måte, og i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger, jf. riksrevisjonslovens § 1.

Riksrevisjonens oppgaver, som følger av riksrevisjonsloven, er:

- å revidere statsregnskapet og alle regnskaper avlagt av statlige virksomheter og andre myndigheter som er regnskapspliktige til staten, herunder forvaltningsbedrifter, forvaltningsorganer med særskilte fullmakter, statlige fond og andre organer eller virksomheter der dette er fastsatt i særlig lov (regnskapsrevisjon)
- å gjennomføre systematiske undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra Stortingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- å kontrollere forvaltningen av statens interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll)
- gjennom revisjonen å bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil
- å veilede forvaltningen for å forebygge framtidige feil og mangler.

Riksrevisjonen kan også etter avtale påta seg revisjons-, kontroll- eller bistandsoppdrag internasjonalt. Stortinget kan pålegge Riksrevisjonen å sette i gang særlige undersøkelser. Oppgavene er nærmere utdypet i instruks om Riksrevisjonens virksomhet.

Riksrevisjonen er organisert i syv avdelinger, med fire regnskapsrevisjonsavdelinger, to forvaltningsrevisjonsavdelinger og en administrasjonsavdeling.

Rapport 2005

Riksrevisjonen oversendte følgende dokumenter til Stortinget i 2005:

- Dokument nr. 1 (2005-2006), resultatet av den årlige revisjon og kontroll for budsjetterminen 2004.
- Dokument nr. 2 (2005-2006), melding om Riksrevisjonens virksomhet i 2004
- Dokument nr. 3-serien, dvs. resultatene av gjennomførte forvaltningsrevisjoner, og enkelte andre saker (17 dokumenter)

I Dokument nr. 2 (2005-2006), som ble lagt fram for Stortinget 5. april 2006, har Riksrevisjonen orientert om virksomheten i 2005.

Organiseringen av statlig virksomhet og oppgaver er under kontinuerlig utvikling og endring. Endringene påvirker i større eller mindre grad også Riksrevisjonens virksomhet og kan påvirke organisering, ressursdisponering og -behov og arbeidsoppgaver. Dette kan videre medføre endret kompetansebehov hos Riksrevisjonens ansatte. Den digitale utviklingen stiller store og til dels endrede krav til Riksrevisjonens revisjonsmetoder, revisjonsverktøy og kompetanse.

Det stilles store krav til det arbeidet Riksrevisjonen utfører. Riksrevisjonen må derfor være i stand til å beholde og rekruttere medarbeidere med høyt faglig nivå. Selv om alle nyansatte i revisjonsavdelingene har høyere utdanning, satses det betydelig på kompetanseutvikling og spesialisering på ulike fagområder.

Det arbeides kontinuerlig med den revisjonsfaglige utviklingen. 1. januar 2005 ble det innført nye standarder og retningslinjer for revisjonsarbeidet i Riksrevisjonen. De nye standardene er lagt til grunn for revisjonsarbeidet fra og med revisjonsåret 2005.

Alle dokumenter som sendes Stortinget, administrative rapporter og annen informasjon om Riksrevisjonen er tilgjengelig på Riksrevisjonens nettsted. Det samme er Riksrevisjonens offentlige journal.

Mål og budsjett for 2007

Riksrevisjonens hovedmål er å gjennomføre en målrettet og forsvarlig revisjon og være et effektivt kontrollorgan for Stortinget. Det viktigste fundamentet er godt kvalifiserte medarbeidere, faglig oppdatert metodikk og hensiktsmessige IKT-verktøy. Budsjettet tar utgangspunkt i full bemanning. På enkelte områder vil det være nødvendig å engasjere eksterne spisskompetanse, blant annet i forbindelse med enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekter og IKT-utvikling.

Riksrevisjonen utfører flere revisjonsoppdrag internasjonalt, og sammen med øvrig internasjonal virksomhet bidrar også dette til revisjonsfaglig utvikling og kompetanseheving.

Regjeringen har signalisert i St.prp. nr. 1 (2005-2006) for Utenriksdepartementet at den i arbeidet med å bekjempe korrupsjon vil bidra ytterligere til å styrke de uavhengige, statlige kontrollfunksjonene, som for eksempel riksrevisjoner i samarbeidslandene. Utenriksdepartementet har uttalt at det ser positivt på et sterkere engasjement fra Riksrevisjonens side i dette arbeidet. På denne bakgrunn tar Riksrevisjonen sikte på å etablere en enhet med ansvar for utvikling av andre lands riks-

revisjoner som en del av norsk bistand. Riksrevisjonen har etablert en dialog med Utenriksdepartementet for å sikre at bl.a. utvikling av riksrevisjoner skjer i tråd med norske utenriks- og bistandspolitiske målsettinger.

Riksrevisjonen ser det som mest hensiktsmessig at midler til slike samarbeidsprosjekter med andre lands riksrevisjoner dekkes over bistandsbudsjettet, eventuelt av midler bevilget til demokratiutvikling i nærmere angitte områder, men Riksrevisjonens engasjement må synliggjøres både på utgifts- og inntektssiden i Riksrevisjonens eget budsjett.

Når saken er utredet nærmere, vil Riksrevisjonen eventuelt ta opp behovet for økte ressurser med Stortinget.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter og utgifter til Riksrevisjonens kjøp av varer og tjenester. Driftsutgiftene er på samme nivå som i 2005-budsjettet. Riksrevisjonen vil fortsatt satse spesielt på videreutvikling av IKT-basert revisjonsstøtteverktøy og informasjonssikkerhet.

Kap. 3051 Riksrevisjonen

Post	Betegnelse	(i 1 000 kr)		
		Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Refusjon innland	862	1 300	1 000
02	Refusjon utland	616	1 000	1 200
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	5		
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	5 724		
18	Refusjon av sykepenger	4 651		
	Sum kap. 3051	11 858	2 300	2 200

Riksrevisjonen vil motta refusjoner i forbindelse med inngått leieavtale med IDI-sekretariatet og oppdrag i utlandet.

Programområde 23 Finansadministrasjon

Programkategori 23.10 Finansadministrasjon

Utgifter under programkategori 23.10, fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	Pst. endr. 06/07
1600	Finansdepartementet	265 304	275 065	289 800	5,4
1602	Kredittilsynet	160 783	165 200	184 800	11,9
	Sum kategori 23.10	426 087	440 265	474 600	7,8

Kap. 1600 Finansdepartementet

(i 1 000 kr)					
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	
01	Driftsutgifter	224 196	235 465	246 800	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	29 389	27 900	31 200	
70	Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet	11 719	11 700	11 800	
	Sum kap. 1600	265 304	275 065	289 800	

Hovedoppgaver

Finansdepartementets arbeidsoppgaver kan deles opp i fem hovedområder:

- Samordning av den økonomiske politikken, som omfatter:
  - overvåking og analyse av den økonomiske utviklingen
  - penge- og valutakurspolitikk
  - inntekts- og fordelingspolitikk
  - strukturpolitikk, herunder funksjonsmåten til arbeidsmarkedet og produktmarkedene
  - internasjonalt økonomisk samarbeid
  - statlig gjeldsforvaltning
  - offisiell statistikk, herunder overordnet styring av Statistisk sentralbyrå
- Arbeidet med formuesforvaltning, som bl.a. omfatter:

- investeringsstrategien for Statens pensjonsfond – Utland, og Statens pensjonsfond – Norge
  - oppfølging av Norges Banks og Folketrygd-fondets operative forvaltning
  - oppfølging av de etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond – Utland
- Arbeidet med statsbudsjettet, som omfatter:
    - statsbudsjettets utgifter og inntekter under de enkelte fagdepartementene
    - effektivitet og ressursbruk i statsforvaltningen og økonomiske og administrative virkninger av offentlige utgifter
    - forvaltning og utvikling av regelverk for økonomistyring i statsforvaltningen, tiltak for å tilrettelegge for økonomistyringen i virksomhetene og overordnet styring av Senter for statlig økonomistyring
    - saker fra fagdepartementene med økonomiske og administrative konsekvenser

4. Arbeidet på skatte- og avgiftsområdet, som omfatter:
  - skatte- og avgiftsforslag som ledd i den samlede finanspolitikken
  - regelverksutvikling for skatter, avgifter og toll
  - skatte- og avgiftssystemenes virkninger på det offentlige inntekter, ressursutnyttelsen i økonomien og fordelingsvirkninger
  - overordnet styring av skatteetaten, toll- og avgiftsetaten og Statens innkrevingssentral
  - internasjonalt samarbeid på skatte-, toll- og avgiftsområdet
5. Arbeidet med finansmarkedsspørsmål, som omfatter overordnet styring av Kredittilsynet og utforming av regelverk for og overvåking av:
  - finansinstitusjonene, herunder banker, øvrige kredittinstitusjoner, forsikringselskaper, eiendomsmeglere mv.
  - verdipapirmarkedet, autoriserte markedsplasser og børser
  - struktur- og konkurransepolitikk for finansmarkedet
  - regnskaps- og revisjonslovgivning

Rapport

Økonomisk politikk og forvaltning av statens gjeld

Arbeidet med å utforme og samordne Regjeringens økonomiske politikk er en av Finansdepartementets hovedoppgaver. Politikken og de analyser den bygger på, gis en bred omtale i de løpende budsjettokumentene til Stortinget.

Formuesforvaltning

Statlig formuesforvaltning har stått sentralt det siste året. Statens pensjonsfond ble opprettet 1. januar 2006 basert på tidligere Statens petroleumsfond og Folketrygdfondet. Utkast til retningslinjer for Folketrygdfondets forvaltning av Statens pensjonsfond – Norge, som departementet skal fastsette med virkning fra 1. januar 2007, ble lagt fram for Stortinget i Revidert nasjonalbudsjett 2006. Det ble høsten 2005 etablert et eksternt strategiråd som skal gi departementet råd om investeringsstrategien for utenlandsdelen av Statens pensjonsfond. Etikkrådet for Statens pensjonsfond – Utland, ble opprettet høsten 2004. Departementet har behandlet en rekke tilrådninger fra Etikkrådet om uttrekk av selskaper fra fondet, basert på de etiske retningslinjene.

Arbeidet med statsbudsjettet og økonomistyring i staten

Finansdepartementet har et overordnet ansvar for effektiv ressursbruk i statsforvaltningen. Dette ivaretas blant annet ved å fastsette og forvalte felles prinsipper og normer for økonomistyring i staten (økonomiregelverket mv.) og ved ulike tiltak for å legge til rette for økonomistyringen i statlige virksomheter.

Finansdepartementet samordnet funksjoner innenfor statlig økonomistyring i én virksomhet under Finansdepartementet fra 1. januar 2004. Formålet med samordningen var å styrke den statlige økonomistyringen og forbedre ressursutnyttelsen på området. Omstillingsprosessen ble avsluttet i 2005.

Senter for statlig økonomistyring har fått delegert myndighet til å forvalte hoveddelen av økonomiregelverket, utarbeide veiledningsmaterieell og drive rådgivning, kompetanseutvikling og informasjonsvirksomhet om regelverket. SSØ har i 2005 bl.a. gitt ut en veiledning om risikostyring i staten, og har startet et arbeid med å videreutvikle metoder for resultatmåling.

Finansdepartementet har fulgt opp forslag til utprøving av nye regnskapsprinsipper og synliggjøring av flerårskonsekvenser i statsbudsjettet, jf. omtale i Gul bok 2004 og Stortingets behandling av dette. Det ble i Gul bok 2004 anbefalt at periodiseringsprinsippet tas i bruk i statlig regnskapsføring i det omfang og i den utforming som er tjenlig ut fra en samlet vurdering av nytte og kostnader. Det er lagt opp til skrittvis å vurdere bruk og innføring av periodiseringsprinsippet, i første omgang på virksomhetsnivå. Det ble også lagt til grunn at bevilgningsvedtakene fortsatt baseres på kontantprinsippet.

Finansdepartementet har utviklet en rekke standarder for regnskapsføring etter periodiseringsprinsippet i statlige virksomheter, og ti pilotvirksomheter har prøvd ut standardene i 2005, jf. omtale i Gul bok 2004 og Stortingets behandling av dette. Arbeidet er utført i samarbeid med Senter for statlig økonomistyring, pilotvirksomhetene og deres overordnede departementer. Det er også arbeidet med å dokumentere hvordan ny kostnadsinformasjon kan brukes i styringen internt i virksomhetene og mellom departement og virksomhet.

Regjeringen har fra og med budsjettforslaget for 2005 presentert helhetlige budsjettframskrivninger for tre år utover budsjettforslaget, jf. kap. 11 i Gul bok 2005.

Finansdepartementet har løpende fulgt opp kvalitetssikringsarbeidet av større, statlige invest-

ringsprosjekter med bl.a. forskning og utvikling av standarder for prosjektstyring. Forskningen er organisert i et eget forskningsprogram, Concept, jf. omtale under kap. 1630 Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring.

Skatte- og avgiftsområdet

Regjeringens forslag til endringer i eidegdomsskatte- og avgiftsloven er vedtatt med virkning fra og med skatteåret 2007. Det vises til Ot.prp. nr. 77 (2005-2006). Etter dagens regler har kommunene bare adgang til å skrive ut eiendomsskatt i de deler av kommunen som anses utbygd på byvis eller på verk og bruk. Disse reglene videreføres, samtidig som det innføres en alternativ adgang for kommunene til å skrive ut eiendomsskatt i hele kommunen. Også de gjeldende reglene om obligatoriske og frivillige fritak for eiendomsskatt videreføres uendret, med det unntak at det frivillige fritaket for jord- og skogbrukseiendom gjøres obligatorisk.

I Ot.prp. nr. 26 (2005-2006) ble det foreslått endringer i skattelovens tidfestingsregler som tilpasninger til vedtatte endringer i regnskapslovgivningen. Forslaget som i hovedsak innebar innføring av realisasjonsprinsippet som generell tidfestingsregel for inntekter og kostnader også for regnskapspliktige skattytere, ble vedtatt 9. desember 2005 og har virkning fra og med inntektsåret 2005.

Rederiskatteutvalget avgav sin innstilling til Finansdepartementet 7. mars 2006, jf. NOU 2006: 4. Utvalgets flertall anbefalte en avvikling av skattefavouriseringen av rederinæringen. Utvalgsinnstillingen har vært på høring. Finansdepartementet vil i 2007 videreføre arbeidet med oppfølging av utvalgets innstilling.

Fra 1. januar 2006 er det vedtatt innført nye skatteregler for elektronisk kommunikasjon. Hensikten har vært å forenkle regelverket og stramme inn praksis på området slik at private fordeler i større grad kommer fram til beskatning.

Fra 1. januar 2006 ble det innført vesentlige endringer i skattereglene knyttet til hjemme-PC. Hensikten med endringene var å hindre en utilsikket utnyttelse av reglene og bidra til at datautstyr som anskaffes etter ordningen, skal være relevant for arbeidsforholdet.

Regjeringen gikk i St.meld. nr. 2 (2005-2006) Revidert nasjonalbudsjett 2006 inn for å fjerne det vesentligste av skattefavouriseringen knyttet til individuelle pensjonsavtaler og individuelle og kollektive livrenter. Varslet følges opp med forslag til konkrete lovendringer i Ot.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte- og avgiftsopplegget 2007 – lovendringer.

Regjeringen har utarbeidet nye regler for regional differensiert arbeidsgiveravgift. Den nye ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift, inkludert en fribeløpsordning, vil omfatte hele 90 pst. av avgiftsfordelen i ordningen før omleggingen i 2004. Regjeringen har kommet til en forståelse med ESA som sikrer en ordning som er tilnærmet lik den som gjaldt før 2004.

Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet har utarbeidet et utkast til forskrift til ny skattebetalingslov. Departementet sendte utkastet på høring 10. juli 2006. Departementet vurderer ikrafttredelse fra 1. januar 2008.

Fra 1. januar 2006 ble det innført engangsavgift ved førstegangs registrering av lette lastebiler mellom 3,5 og 7,5 tonn.

Fra 1. juli 2006 er taxfree-kvotene for vin økt. Kvotene er nå 1,5 liter vin (2 flasker) dersom det medbringes 1 liter brennevin, eller 3 liter vin (4 flasker) dersom det ikke medbringes brennevin. Endringen innebærer et større samsvar mellom kvotene og de fysiske enhetene som er i salg, og med den alminnelige rettsoppfatningen.

Fra 1. september 2006 er det innført merverdiavgift ved omsetning av overnattingstjenester og formidling av slike tjenester. Merverdiavgiftssatsen er 8 pst. Samtidig får de avgiftspliktige full fradragsrett for inngående merverdiavgift på sine anskaffelser.

En arbeidsgruppe er i sluttfasen av arbeidet med å vurdere om et system med snudd avregning kan innebære forenkling av merverdiavgiftssystemet ved import for næringslivet og myndighetene. Bakgrunnen er et anmodningsvedtak fra Stortinget av 26. mai 2005. Det vises til nærmere omtale i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Finansdepartementet har i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet vurdert den generelle ordningen med kompensasjon for merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner og private produsenter av enkelte tjenester som kommunen er pålagt ved lov å utføre. Det vises til nærmere omtale i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Et forslag til nye regler om internprising, herunder nye regler om oppgave- og dokumentasjonsplikt, blir sendt på alminnelig høring i løpet av høsten 2006.

Et høringsnotat med forslag til endring av reglene om kredit for skatt som er betalt i utlandet, ble sendt på alminnelig høring i mars 2006. Departementet tar sikte på å fremme forslag til nye regler i løpet av 2006.

Departementet arbeider med et høringsnotat om innføring av kildeskatt på pensjoner som utbe-

tales fra Norge til personer bosatt i utlandet. Arbeidet er noe forsinket. En tar sikte på å sende ut et høringsnotat i løpet av høsten 2006.

Finansmarkedsområdet

Finansdepartementets arbeid med regelverk på finansmarkedsområdet består dels av gjennomføring av EØS-forpliktelser og andre internasjonale forpliktelser i norsk rett, og dels av annen modernisering og oppdatering av regelverk gjennom endringer i lov og forskrift. Departementet behandler i tillegg et stort antall enkeltsaker på finansmarkedsområdet.

Regelverksarbeidet på finansmarkedsområdet har også i stortingsperioden 2005-2006 resultert i mange lovforslag:

Departementet fremmet i Ot.prp. nr. 10 (2005-2006) forslag til lov om obligatorisk tjenstepensjon. Forslaget var en oppfølging av Stortingets vedtak av 26. mai 2005, og bygde på utredning nr. 13 fra Banklovkommissjonen, NOU 2005: 15, som ble avgitt 1. juli 2005. Loven ble vedtatt av Stortinget 20. desember 2005 og trådte i kraft 1. januar 2006. Loven, som sikrer minstekrav til tjenstepensjon for ansatte i privat sektor, må ha økonomisk virkning for de ansatte senest fra 1. juli 2006.

I Ot.prp. nr. 44 (2005-2006) fremmet departementet forslag til endringer i lov 18. juni 1993 nr. 109 om autorisasjon av regnskapsførere (regnskapsførerloven), lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer (revisorloven), lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven) og enkelte andre lover. Lovforslaget omfattet bl.a. endringer i reglene om autorisasjon av og tilsyn med regnskapsførere, endringer i reglene om godkjenning av utenlandske yrkeskvalifikasjoner for regnskapsførere og revisorer (EØS-krav) og nye regler om likviditetskrav for banker. Lovendringene ble vedtatt av Stortinget 1. juni 2006.

Departementet fremmet i Ot.prp. nr. 52 (2005-2006) forslag til lov om endringer i forsikringsloven (utlikning i fellesordninger for premieberegning). Bakgrunnen for forslaget var følgende anmodning fra Stortinget, vedtatt ved behandlingen av Ot.prp. nr. 100 (2001-2002) om lov om endringer i innskuddspensjonsloven og lov om foretakspensjon:

«Stortinget ber Regjeringa komme attende med endringar i verksemdsreglane for livsforsikringsselskap, som opnar for ein generell rett til å tilby tenestepensjonsordningar med kjønns- og aldersnøytrale premiar.»

Lovendringene ble vedtatt av Stortinget 16. juni 2006.

I Ot.prp. nr. 66 (2005-2006) fremmet departementet forslag om lov om endringer i finansieringsvirksomhetsloven, verdipapirhandelloven og i enkelte andre lover (nytt kapitaldekningsregelverk). Lovendringene ble vedtatt av Stortinget 16. juni 2006, og loven trådte i kraft 1. juli 2006.

Departementet gir hvert år en mer detaljert orientering om regelverksutvikling og viktige forvaltningssaker på finansmarkedsområdet i en egen stortingsmelding, Kredittmeldinga. Det gis derfor ikke en redegjørelse om fastsatte forskrifter og avgjørelser i enkeltsaker her. Disse stortingsmeldingene inneholder også en redegjørelse for virksomheten i Kredittilsynet og Norges Bank. Kredittmeldinga 2005 ble fremmet som St.meld. nr. 13 (2005-2006).

Departementet har hittil i 2006 mottatt fire utredninger fra offentlig oppnevnte utvalg på finansmarkedsområdet:

- Eiendomsmeglingslovutvalgets innstilling – NOU 2006: 1 Eiendomsmegling (delutredning II)
- Verdipapirmarkedslovutvalgets innstilling – NOU 2006: 3 Om markeder for finansielle instrumenter (delutredning II)
- Banklovkommissjonens utredning nr. 14 – NOU 2006: 12 Fellespensjonskasser
- Banklovkommissjonens utredning nr. 15 – NOU 2006: 17 Kredittforening som konsernspiss

Det vises til nærmere omtale i proposisjonens del I, pkt 2.3.

Budsjett 2007

I kap. 2, del I, i denne proposisjonen omtales flere prioriterte oppgaver for Finansdepartementet i 2007. Videre framgår det av rapportdelen ovenfor at flere av de sakene som er omtalt der, krever oppfølging også etter 2006.

Økonomisk politikk og forvaltning av statens gjeld

Arbeidet med å utforme og samordne Regjeringens økonomiske politikk vil være en hovedoppgave for Finansdepartementet også i 2007. Politikken, og de analyser den bygger på, vil bli gitt en bred omtale i de løpende budsjettokumentene til Stortinget. Det vises til nærmere omtale i St.meld. nr. 1 (2006-2007) Nasjonalbudsjettet 2007.

Formuesforvaltning

Arbeidet med oppfølging av Statens pensjonsfond vil stå sentralt i 2007. Det vises til nærmere omtale i pkt. 2.1 i proposisjonens del I og St.meld. nr. 1 (2006-2007) Nasjonalbudsjettet 2007.

Arbeidet med statsbudsjettet og økonomistyring i staten

Senter for statlig økonomistyring vil i 2007 stå overfor utfordringer med å konsolidere og videreutvikle sine tjenester for å bidra til at statlige virksomheter har effektiv ressursbruk.

Senter for statlig økonomistyring vil få en sentral rolle i departementets arbeid med å tilrettelegge for og prøve ut statlige virksomheters føring av sine virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet. Pilotene og departementene som har deltatt i arbeidet, har i hovedsak positive erfaringer med bruk av periodisert regnskapsinformasjon. Utprøvningsperioden har imidlertid vært for kort til at det kan trekkes endelige konklusjoner. Finansdepartementet legger opp til å forlenge utprøvingen til og med 2008, for å høste erfaringer over tid og dokumentere nytte og styringsmessige gevinster tydeligere. Den utvidede forsøksperioden vil omfatte videre utprøving av de foreløpige standardene og videre utprøving og dokumentering av hvordan periodisert regnskapsinformasjon kan benyttes i virksomhetenes interne styring og i etatsstyringen. Regnskapsføring etter periodiseringsprinsippet vil gi virksomhetene bedre informasjon om kostnader og ressursbruk. Sammen med gode metoder for resultatmålinger i statlige virksomheter forventes dette å gi bedre muligheter for å vurdere effektiv ressursbruk i virksomhetene. Det vises også til omtale under kap. 1630 Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring og til omtale av statlig økonomistyring i Gul bok 2007.

Finansdepartementet vil løpende følge opp arbeidet med kvalitetssikring av større, statlige investeringsprosjekter, jf. omtale under kap. 1630 Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring.

Skatte- og avgiftsområdet

Arbeidet på skatte- og avgiftsområdet har som mål at landet har et skatte-, toll- og avgiftssystem som tilfredsstillende politiske, faglige og administrative krav, og en forvaltning som ivaretar dette. I 2007 vil blant annet følgende saker kreve særlig innsats:

Revisjon av skattereglene for Svalbard

I forbindelse med budsjettbehandlingen for 2006 ble det nedsatt en interdepartemental arbeidsgruppe som skal vurdere behovet for endringer i skattereglene for Svalbard. Gruppen skal avslutte sitt arbeid i løpet av 2007. Deretter vil det bli arbeidet med en oppfølging av utvalgets forslag.

Utvexling av grunndata på personinformasjonsområdet

Det er nedsatt en arbeidsgruppe som er gitt i mandat å kartlegge behov for data fra folkeregisteret og krav til innhold og kvalitet for slike data. Gruppen er i gang med sitt arbeid, og skal blant annet avklare formål for folkeregisteret med gjennomgang av de brukerinteresser som bør tilgodeses. Gruppen skal også foreslå avgrensning av folkeregisterets omfang av grunndata. Arbeidsgruppen skal avgi sluttrapport til Finansdepartementet innen 1. april 2007.

Revisjon av reglene i ligningsloven § 6-10 om rapportering av utenlandske oppdragstakere og arbeidstakere

Etter anmodning fra Stortinget ble ligningsloven § 6-10 endret i 2004 slik at rapporteringsplikten til Sentralskattekontoret for utenlandssaker ble utvidet til å gjelde alle utenlandske arbeidstakere innen alle bransjer. I Ot.prp. nr. 77 (2003-2004) og Ot.prp. nr. 1 (2004-2005) er det uttalt at Finansdepartementet ser det som usikkert om utvidelsen av rapporteringsplikten til Sentralskattekontoret for utenlandssaker er forenlig med EØS-regelverket. Det ble derfor besluttet å utsette ikrafttreddelsen av deler av den utvidede rapporteringsplikten og å revidere hele rapporteringsordningen. På denne bakgrunn oppnevnte departementet 7. februar 2006 en arbeidsgruppe som skulle revidere rapporteringsreglene i ligningsloven § 6-10 nr. 1 til 3 og merverdiavgiftsloven § 49a. Gruppen, som har bestått av representanter fra skatteetaten og én representant fra departementet, avgav sin rapport 23. mai 2006. Finansdepartementet tar sikte på å sende et forslag til nye rapporteringsregler på høring i løpet av høsten 2006 og legge fram forslag til nye rapporteringsregler i løpet av 2007.

Ny merverdiavgiftslov

En arbeidsgruppe nedsatt av Finansdepartementet har utarbeidet et utkast til ny teknisk revidert merverdiavgiftslov. Formålet med revisjonen er å gjøre merverdiavgiftsregelverket mer tidsmessig, over-

siktlig og strukturert. Det tas sikte på å sende et forslag til ny merverdiavgiftslov på høring i løpet av vinteren 2006-2007. Et forslag til ny lov vil deretter bli fremmet. Samtidig med framleggelsen av lovforslaget vil det bli igangsatt et arbeid med å revidere forskriftene på området.

Ny tollgrunnlagslov

Forslag til ny lov om toll og vareførsel ble sendt på høring 17. januar 2006 med høringsfrist 3. mai 2006. Departementet gjennomgår nå høringsuttalelsene og vil deretter legge fram forslag til ny lov. Det er også igangsatt et arbeid for å revidere forskriftene på området.

Omlegging av bilavgiftene

I St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak er det lagt fram forslag om omlegging av bilavgiftene i mer miljøvennlig retning. Det er blant annet foreslått innført en CO₂-utslippskomponent i beregningsgrunnlaget i engangsavgiften for kjøretøy som har dokumentert CO₂-utslipp. Det er også foreslått endringer i avgiftsleggingen av lette lastebiler og enkelte andre kjøretøygrupper. Departementet vurderer å fjerne dagens omregistreringsavgift og erstatte den med merverdiavgift på avansen ved omsetning av brukte kjøretøy. Det vurderes å beholde en lav og flat omregistreringsavgift. Departementet vil i løpet av 2006 sende et forslag om dette på høring, med sikte på å vurdere endringer i forbindelse med Revidert Nasjonalbudsjett 2007. Det tas sikte på å fortsette omleggingen av bilavgiftene i en mer miljøvennlig retning i årene som kommer. Bl.a. tar en sikte på å innføre en miljødifferensiert årsavgift i budsjettet for 2008.

Avgift på utslipp av NO_x

Regjeringen foreslår å innføre en avgift på NO_x-utslipp, jf. omtale i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Hovedformålet med avgiften er å oppfylle NO_x-forpliktelsen etter Gøteborgprotokollen. Avgiften vil omfatte båter, fly og diesel-drevet jernbanetraffikk, samt kjeler og turbiner i energianlegg. Det er samtidig lagt opp til kompensasjoner for de mest berørte næringer. Avgiften er foreslått innført fra 1. januar 2007.

Nye regler for avgiftslegging av brukte kjøretøy som innføres

EFTAs overvåkningsorgan (ESA) har konkludert med at de norske reglene for fastsettelse av

engangsavgiften på bruktimporterte kjøretøy (bruksfradragene) strider med EØS-avtalen. Et forslag til forskriftsendringer har vært på høring med frist 12. april 2006. På bakgrunn av innspillene i høringsrunden arbeides det nå i Finansdepartementet med å etablere et nytt system som kan tre i kraft så snart det er praktisk mulig. Arbeidet skjer i dialog med ESA.

Utvalg – merverdiavgift på idrett og kultur

På kultur- og idrettsområdet er det omfattende unntak fra merverdiavgiftsplikten, noe som har gjort regelverket komplisert å praktisere. Som omtalt i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, vil Regjeringen sette ned et offentlig utvalg som skal vurdere en utvidelse av merverdiavgiften til å omfatte disse områdene.

Utvalg – særavgifter

I St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, foreslår Regjeringen å sette ned et utvalg som skal gå gjennom særavgiftene. Det tas sikte på at utvalget skal avgi sin innstilling før sommeren 2007.

Internprising

Departementet tar sikte på å fremme forslag til nye regler om internprising, herunder nye regler om oppgave- og dokumentasjonsplikt, i løpet av våren 2007.

Utenlandstillegg

Et forslag om forenkling av reglene for beskatning av godtgjørelse til dekning av økte levekostnader til tjenestemenn i utlandet (utenlandstillegg) var på høring i 2000. Arbeidet med dette forslaget og høringsuttalelsene viste at det er behov for en bredere gjennomgang av reglene. Departementet tar sikte på å foreta en ny vurdering og sende ut et eventuelt forslag til nye regler i løpet av 2007.

Finansmarkedsområdet

På finansmarkedsområdet legges det også i 2007 opp til et omfattende regelverksarbeid. Dette er dels gjennomføring av EØS-forpliktelser (nye regler for verdipapirforetak og verdipapirmarkedet, nye kapitaldekningsregler), og dels modernisering og gjennomgang av rammelovgivning som ikke er EØS-initiert (regler om felles pensjonskasse for uavhengige foretak, og regler om administrative gebyrer i verdipapirhandel). Det er rede-

gjort nærmere for prioriterte regelverksoppgaver i proposisjonens del I, pkt. 2.3.

Nettbasert finansportal for å bedre informasjonen til sluttbrukerne i finansmarkedet

Informasjon til forbrukerne om finansielle tjenester og produkter kommer i hovedsak fra produkt- og tjenestetilbyderne eller fra media. Forbrukerombudet, Forbrukerrådet og Kredittilsynet har utarbeidet en rapport som konkluderer med at det er behov for en ny, uavhengig, internettbasert informasjonskanal rettet mot privatkunder i finansmarkedet, og som kan hjelpe forbrukerne til å orientere seg i et marked med kompliserte finansielle produkter og tjenester. Rapporten ble oversendt Barne- og likestillingsdepartementet og Finansdepartementet 9. juni 2006.

Barne- og likestillingsdepartementet har, i samhandling med Finansdepartementet, sendt rapporten på høring med frist 1. desember 2006. Arbeidet med å avklare forankring, organisering og etablering av finansportalen vil begynne umiddelbart etter at høringen er avsluttet.

Barne- og likestillingsdepartementet og Finansdepartementet foreslår at det bevilges midler til å avklare organiseringen av og informasjonsinnholdet til portalen, samt til å forestå at finansportalen blir operativ, slik at dette kan fullføres i 2007. Det foreslås å bevilge 2,0 mill. kroner over Barne- og likestillingsdepartementets budsjett og 4,0 mill. kroner over Finansdepartementets budsjett til etablering av en slik internettbasert finansportal.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Finansdepartementet har som mål at det innen departementets ansvarsområder skal være et systematisk samfunnssikkerhetsarbeid og en tilfredsstillende beredskap for å kunne håndtere ekstraordinære hendelser.

En hovedutfordring innen finansiell sektor er å sikre at betalingsformidlingen opprettholdes og fungerer tilfredsstillende også under sikkerhetspolitiske kriser, slik at samfunnets behov for betalingstjenester dekkes.

Sårbarheten i finansiell sektor er i økende grad knyttet til driften av IKT-systemer og kontinuerlig tilgang på telekommunikasjon og strømforsyning. Det har de senere år blitt arbeidet med å effektivisere og tilpasse beredskapsarbeidet i finansiell sektor til de sårbarhetsforholdene som et moderne betalingssystem innebærer. Som et resultat av dette er det etablert et eget beredskapsutvalg for

finansiell sektor (BFI). Beredskapsutvalget har som hovedoppgaver å

- komme fram til og koordinere tiltak for å forebygge og løse krisesituasjoner og andre situasjoner som kan resultere i store forstyrrelser i den finansielle infrastrukturen.
- forestå nødvendig koordinering av beredskapsaker innenfor finansiell sektor, herunder å samordne utarbeidelse og iverksettelse av varslingsplaner og beredskapstiltak ved sikkerhetspolitiske kriser og krig.

BFI ledes av Norges Bank og har deltakere fra myndighetsorganer og andre sentrale aktører i finansiell sektor. Det er lagt opp til at arbeidet med beredskapsspørsmål innen finansiell sektor samordnes innenfor rammen av BFI på grunnlag av beredskapsutvalgets mandat. Utvalget erstatter ikke den enkelte institusjons selvstendige ansvar for å utvikle stabile driftsløsninger og gode reserve- og beredskapsløsninger i egen virksomhet.

Finansdepartementet legger opp til å arrangere to møter i året mellom Kredittilsynet, Norges Bank og Finansdepartementet på høyt nivå, dels for å vurdere utsiktene til finansiell stabilitet, og dels for å drøfte koordinering av beredskap. Det vises her til nærmere omtale i St.meld. nr. 13 (2005-2006) Kredittmeldinga, kap. 7.6.3.

Post 01 Driftsutgifter

Driftsbevilgningen dekker lønnsutgifter og andre utgifter til drift av departementet. Finansdepartementet hadde per 1. mars 2006 en bemanning tilsvarende 274 årsverk, jf. pkt. 4.4 i del I. Lønnsrelaterte utgifter utgjør om lag 68 pst. av budsjettet. Av øvrige driftsutgifter utgjør lokaleie den største enkeltposten. I tillegg til rene driftsutgifter dekker bevilgningen også utgifter til styrer, råd og utvalg under departementet. For 2007 foreslås det bevilget 246,8 mill. kroner som er 11,3 mill. kroner høyere enn saldert budsjett for 2006. Det legges opp til om lag samme aktivitetsnivå som i 2006, men med en styrking av ressursbruken knyttet til oppfølging av Statens pensjonsfond.

Finansdepartementet mottar refusjoner fra andre offentlige virksomheter som departementet samarbeider med. På grunn av usikkerhet om størrelsen på refusjonene ber Finansdepartementet om fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1600, post 01 Driftsutgifter, med et beløp tilsvarende merinntekter under kap. 4600, post 02 Diverse refusjoner, jf. forslag til romertallsvedtak II.1.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Posten omfatter hovedsakelig utgifter til kjøp av forsknings- og utredningsoppdrag under Finansdepartementet. En vesentlig del av midlene brukes til forskning i regi av Norges forskningsråd, blant annet knyttet til skatteøkonomi, økonomisk kriminalitet og helseøkonomi. Bevilgningen dekker også utgifter til kjøp av utviklingstjenester fra Statistisk sentralbyrå. En viktig oppgave som Statistisk sentralbyrå ivaretar for departementet, er å vedlikeholde det økonomiske modellapparatet som brukes ved utforming av den økonomiske politikken. I tillegg brukes midlene på posten til en rekke enkeltstående utredningsarbeider, blant annet kjøp av eksterne konsulenttjenester knyttet til departementets oppfølging av Statens pensjonsfond.

For 2007 foreslås det bevilget 31,2 mill. kroner som er 3,3 mill. kroner høyere enn for 2006. Økningen har sammenheng med at det på posten foreslås avsatt 4,0 mill. kroner til arbeid med å etablere en forbrukerportal for finansielle tjenester. Tiltaket er planlagt som et samarbeid mellom forbrukerinstusjonene og Kredittilsynet, med økonomisk tilskudd fra Barne- og likestillingsdepartementet og Finansdepartementet. Over Barne- og likestillingsdepartementets budsjett vil det for 2007 bli foreslått at det bevilges 2,0 mill. kroner til finansportalen. Til sammen foreslås det derfor 6,0 mill. kroner til etablering av en nettbasert finansportal.

Post 70 Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet

I forbindelse med statsbudsjettet for 2002 ble det vedtatt å nytte en del av provenyet fra omdanning og salg av Oslo Børs til å opprette et finansmarkedsfond med en fondsavsetning på 90 mill. kroner. Fondets kapital ble senere økt til ca. 201 mill. kroner ifm. omdanning og salg av Verdipapirsentralen. Fondets formål er å bidra til økt kunnskap om, og forståelse for, finansielle markeds virkemåte, samt å fremme innsikt og øke bevissthet med hensyn til næringslivsetikk på finansmarkedsområdet. Fondets avkastning skal inntektsføres i statsbudsjettet og gi grunnlag for en utgiftsbevilgning til nevnte formål. Styret for fondet ble oppnevnt av Finansdepartementet 10. april 2003. Finansdepartementet fastsatte 19. desember 2003 vedtekter for fondet og 23. april 2004 Regelverk for Finansmarkedsfondet.

Som følge av at Finansmarkedsfondet reelt sett ikke startet sin virksomhet før i 2004, ble fondets kapital i juni 2004 økt med ubenyttet andel av 2003-

bevilgningen. Etter dette utgjør kapitalen i Finansmarkedsfondet 206,666 mill. kroner.

Kapitalen i fondet er plassert som tre kontolån til staten med rente tilsvarende renten på statsobligasjoner med 10 års bindingstid fra valuteringsstidspunktene. Forrige års avkastning fra fondskapitalen føres inn på inntektssiden i statsbudsjettet etterfølgende år. For 2006 anslås avkastningen til om lag 11,8 mill. kroner. Dette beløpet foreslås inntektsført på kap. 4600 Finansdepartementet, post 85 Avkastning fra Finansmarkedsfondet. Det samme beløpet foreslås utgiftsført på kap. 1600 Finansdepartementet, post 70 Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet. Kostnader til drift av fondet, herunder styrehonorar og andre administrasjonskostnader, vil bli belastet fondet og redusere det beløp som skal fordeles til dets formål.

Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilføringer i tidligere års statsregnskap

Det oppstår fra tid til annen differanser i regnskapet hos regnskapsførerene i staten. Enkelte av disse differansene blir ikke oppklart til tross for en betydelig innsats med å finne ut av hva de kan skyldes. Det kan også forekomme at beløp blir anvist og postert feil i statsregnskapet, og at feilen først oppdages etter at årsregnskapet er avsluttet.

Oppretting av slike feil ved motsatt postering i et senere års regnskap vil på grunn av ettårsprinsippet medføre at også senere års regnskap blir feil. Etter Finansdepartementets vurdering er det mest korrekt at uoppklarte differanser og andre feil korrigeres i statsregnskapet ved posteringer over konto for forskyvninger i balansen. Da vil disse posteringene ikke påvirke bevilgningsregnskapet det året korrigeringen gjøres. Det forutsettes at dette skjer etter posteringsanmodning fra vedkommende departement og i) etter at det som er mulig er gjort for å oppklare differansen og ii) når feilposteringen ikke kan korrigeres på annen måte.

Det må innhentes hjemmel fra Stortinget i den enkelte sak før posteringsanmodning kan sendes Finansdepartementet. For mindre beløp bør Finansdepartementet ha fullmakt.

Stortinget vedtok ved behandling av Innst. S. nr. 252 (1997-98), jf. St.prp. nr. 65 (1997-98), å gi Finansdepartementet slik fullmakt for budsjett- og regnskapsåret 1998. Denne fullmakten har årlig blitt gjentatt i budsjettokumentene. Det foreslås at Finansdepartementet gis samme fullmakt for budsjett- og regnskapsåret 2007, jf. forslag til romertallsvedtak VIII.

Kap. 4600 Finansdepartementet

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Diverse inntekter	28		
02	Diverse refusjoner	3 578	1 000	1 000
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	3 701		
18	Refusjon av sykepenger	1 919		
80	Avkastning fra Finansmarkedsfondet	11 719	11 700	
85	Avkastning fra Finansmarkedsfondet			11 800
	Sum kap. 4600	20 945	12 700	12 800

Post 02 Diverse refusjoner

Posten omfatter refusjoner fra andre offentlige virksomheter som Finansdepartementet samarbeider med.

Post 85 Avkastning fra Finansmarkedsfondet (tidligere post 80)

Kapitalen i Finansmarkedsfondet utgjør 206,666 mill. kroner. Forrige års avkastning inntektsføres i

statsbudsjettet, og gir grunnlag for en utgiftsbevilgning til fondets formål. Avkastningen i 2006 anslås til om lag 11,8 mill. kroner. Dette beløpet inntektsføres under kap. 4600, post 85 i 2007. Det vises til nærmere omtale av fondet under kap. 1600, post 70 Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet.

Kap. 1602 Kredittilsynet

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Driftsutgifter	160 056	165 200	184 800
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	727		
	Sum kap. 1602	160 783	165 200	184 800

Formål, hovedoppgaver og organisering

Kredittilsynet skal se til at institusjonene under tilsyn virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov, samt den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter. Kredittilsynets oppgaver er fastlagt i lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel mv. (kredittilsynsloven), og i de ulike særlovene for områdene under tilsyn.

Kredittilsynets overordnede mål er å arbeide for at finansforetak og markeder fungerer trygt og effektivt til beste for samfunnet og brukerne av finansielle tjenester, og for at de som utfører virk-

somheten har hensiktsmessige rammebetingelser.

Gjennom tilsyn med foretak og markeder skal Kredittilsynet bidra til finansiell stabilitet og ordnede markedsforhold og til at brukerne kan ha tillit til at finansielle avtaler og tjenester blir fulgt opp etter sin hensikt. I tillegg til sitt forebyggende arbeid skal Kredittilsynet ha beredskap for å bidra til å løse problemer som kan oppstå. Kredittilsynet legger til grunn at norsk virksomhet skal ha konkurransevilkår som samlet sett er på linje med virksomheter i andre EØS-land.

Arbeidet er innrettet mot fire områder: Foretak, markeder og markeds plasser, brukere av finansielle tjenester og Kredittilsynets virksomhetsutøvelse.

Kredittilsynet ledes av et styre på fem medlemmer, supplert med to representanter fra de ansatte ved behandling av administrative saker. Virksomheten hadde per 1. mars 2006 en bemanning tilsvarende 197 årsverk, jf. pkt. 4.4 i del I.

Sentrale innsatsområder i de nærmeste år

Kredittilsynet arbeider med en strategiplan for perioden fram til 2009. Utgangspunktet vil være hovedmål om finansiell stabilitet og velfungerende markeder. Følgende oppgaver vil være viktige:

Foretak

- Følge opp at foretakene har egnet ledelse og utvikler systemer for styring og kontroll i samsvar med endrede risikofaktorer og rammebetingelser.
- Påse at foretakenes risikoeksponering er tilpasset soliditet og kvalitet på styrings- og kontrollsystemer. Det er viktig å sikre god soliditet og bygge opp reserver i gode år.
- Gjennomføre analyser av makroøkonomiske utviklingstrekk og strukturendringer som tidlig kan gi indikasjoner om endringer i finansforetakenes risiko.
- Utvikle et risikobasert tilsyn for å tilpasse tilsynsmetodene til endringene i finansmarkedene og endringer i kapitaldeknings- og annet regelverk.
- Følge opp overvåking av operasjonell risiko gjennom økt vekt på IKT-rettet tilsynsvirksomhet og regelmessige risiko- og sårbarhetsanalyser for IKT-området.
- Sikre revisorenes uavhengighet, og en tilfredsstillende utførelse av andre tjenester.

Markeder og markedsplasser

- Bidra til en hensiktsmessig regulering av markeder og markedsplasser og følge opp endringene i den internasjonale reguleringen av verdipapirområdet.
- Overvåke utviklingstrekk og institusjoner innenfor infrastrukturen.
- Bidra til bekjemping av organisert økonomisk kriminalitet gjennom tiltak for å forhindre hvit-

vasking av penger og finansiering av terrorisme.

- Sikre at det er klare og hensiktsmessige atferdsregler i verdipapirmarkedet.
- Bidra til at det gis god, rettidig og samtidig informasjon til markedet fra de verdipapirutstedende foretakene.

Brukere av finansielle tjenester

- Arbeide for at finansmarkedet er preget av en effektiv konkurranse og prisdannelse.
- Påse at foretakene har rutiner og systemer som sikrer at kontrakter og finansielle avtaler overholdes, og at kundemidler behandles forsvarlig.
- Se til at foretakene har personale og kundefrådgivere med høy kompetanse som gir pålitelig og objektiv informasjon.
- Samarbeide med forbrukermyndighetene og bransjeorganisasjonene for å bidra til bedre informasjon til forbrukerne om finansielle produkter og risiko forbundet med disse.

Kredittilsynets virksomhetsutøvelse

- Sikre en effektiv ressursbruk ved jevnlig å foreta en systematisk gjennomgang av forenkling- og effektiviseringsmuligheter innenfor ansvarsområdet.
- Øke bruken av elektroniske løsninger i rapporteringen fra tilsynsenhetene og i interne systemer.
- Følge internasjonale standarder for tilsyn og videreutvikle metodikk for tilsyn av enkeltinstitusjoner.
- Overvåking av tilstanden i finansmarkedet og finansiell stabilitet.
- Legge vekt på offentlighet og aktiv informasjon om forvaltning og håndheving av regelverket for å sikre forutsigbarhet og for å forebygge overtredelser.
- Det skal årlig fastsettes konkrete mål for saksbehandlingstid for forvaltningssaker som er viktige for brukerne, og for inspeksjonsrapporter og -merknader. Målene og resultatoppnåelsen offentliggjøres.

Rapport 2005

Tabell 5.1 Kredittilsynets ressursbruk, fordelt på tilsynsområder

Tilsynsområder	Regnskap 2004		Regnskap 2005		Foreløpige plantall 2007	
	Årsverk	Pst.	Årsverk	Pst.	Pst.	Pst.
Banker	48,1	27,0	50,7	27,4	26,1	26,9
Finansieringsselskaper og kredittforetak	6,2	3,5	5,7	3,2	3,2	2,8
Forsikring	41,8	23,5	38,8	21,0	21,7	21,5
Pensjonskasser og fond	7,7	4,3	6,6	3,6	4,1	4,0
Verdipapirhandel	37,5	21,1	42,2	22,8	21,2	21,3
Eiendomsmeglere	8,5	4,8	8,1	4,4	3,9	3,6
Inkassoforetak	4,9	2,7	3,3	1,8	2,6	2,5
Revisorer og regnskapsførervirksomhet mv.	20,1	11,5	21,1	11,4	11,3	11,6
Regnskapskontrollen	-	-	6,5	3,5	4,6	4,8
Andre	3,2	1,8	1,9	1,0	1,4	1,0
Sum	178	100	185	100	100	100

Generelt

Ressursinnsatsen, målt i årsverk, økte med ca. 3,9 pst. fra 2004 til 2005 (7 årsverk). Økningen var 5 årsverk lavere enn planlagt. Dette skyldtes at stillinger ble besatt senere enn planlagt, og at antallet vakanser har økt. Når det gjelder ressursinnsatsen rettet mot de ulike tilsynsgruppene, var det størst økning på områdene regnskapskontroll (ny oppgave), og verdipapirområdet sammenliknet med 2004, jf. tabell 5.1.

Når det gjelder ressursinnsatsen fordelt på ulike aktivitetsområder, var økningen størst for dokumentbasert tilsyn og kompetanse- og organisasjonsutvikling. Antall stedlige tilsyn økte, men mindre enn planlagt. Som ledd i den generelle overvåking av finansmarkedet ble det også for 2005 utarbeidet en «Tilstandsrapport for finansmarkedet» som ble offentliggjort sammen med årsmeldingen for 2005.

Fra 2003 har Kredittilsynet fastsatt konkrete mål for saksbehandlingstider for et utvalg av forvaltningssaker og for tilsynsrapporter og tilsynsmerknader. For de fleste forvaltningssaker er målet at 90 pst. skal være behandlet innen 30 dager. For enkelte kompliserte sakstyper er det satt lengre frist. Fristen for tilsynsrapporter og -merknader varierer noe mellom de ulike tilsynsområder. Det blir rapportert om måloppnåelse hvert kvartal, og detaljerte resultater blir publisert på Kredittilsynets nettsted. I 2005 var måloppnåelsen for forvaltningssaker 90,8 pst. for saker med frist på 30 dager og 47,0 pst. for saker med lengre

frist. Totalt var måloppnåelsen 78,6 pst. Tilsynsrapporter og -merknader hadde i 2005 en måloppnåelse på henholdsvis 74,5 pst. og 80,0 pst. Samlet sett var måloppnåelsen noe svakere enn i 2004. Dette skyldes i hovedsak flere kompliserte saker på verdipapirområdet.

Organisasjonen FATF (Financial Action Task Force on Money Laundering), som arbeider med tiltak mot hvitvasking og finansiering av terrorisme, gjennomførte i 2005 en evaluering av norske tiltak på området. Rapporten for Norge påpeker at hvitvaskingsloven og hvitvaskingsforskriften ikke fullt ut gjennomfører FATFs anbefalinger. Som oppfølging skal det opprettes et lovutvalg, blant annet for å gjennomføre EUs tredje hvitvaskingsdirektiv i norsk rett og ta hensyn til internasjonale forpliktelser og anbefalinger, inkludert FATFs anbefalinger.

Nedenfor gis en kort oversikt over prioriteringer og viktige oppgaver i 2005. For en mer detaljert gjennomgang vises det til St.meld. nr. 13 (2005-2006) Kredittmeldinga, som ble lagt fram 7. april 2006.

Bank og finans

Finansinstitusjonenes lønnsomhet, soliditet og risikoeksponering er gjenstand for regelmessige analyser. I tillegg blir det gjennomført ad hoc-analyser av aktuelle problemstillinger. Bankenes resultater i 2005 var gode, hovedsakelig som følge av meget lave utlånstap og lavere kostnader. Kredittilsynet

undersøkte også i 2005 bankenes praksis for utlån med pant i bolig. Som i 2004 ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant lånekunder for å få belyst i hvilken grad disse fikk, og oppfattet, informasjonen fra bankene om privatøkonomiske konsekvenser av låneopptaket. Videre har Kredittilsynet undersøkt bankenes risikoeksponering mot utvalgte næringer og bankenes lånefinansiering for kjøp av verdipapirer. Når det gjelder tilsyn med de enkelte foretakene prioriterte Kredittilsynet i 2005 å utarbeide samlede risikovurderinger for de ni største bankkonsernene. Risikovurderingene brukes i dialogen med konsernene, og inngår i forbedrelsene til å møte kravene i det nye kapitaldekningsregelverket (Basel II). Kredittilsynet har utviklet vurderingsmetodikk for kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko og gjennomførte undersøkelser i 2005. I hovedsak er situasjonen tilfredsstillende, men med enkelte unntak. Det ble gjennomført en egen temaundersøkelse av internrevisjonsfunksjonen i ti av de største bankene. Samlet sett var inntrykket positivt mht. standard og kompetanse. Noen kritiske punkter ble påpekt. I 2005 utarbeidet Kredittilsynet en ny metodikk for å vurdere operasjonell risiko. Modellen er testet i en bank, og er planlagt revidert i 2006. Som del av risikovurderingen av enkelte av de større bankene er det pekt på at sterk ekspansjon og rask endringstakt kan øke den operasjonelle risikoen. To av de største bankene har iverksatt komplekse integrasjonsprosjekter i sine IT-miljøer. Prosjektene blir fulgt tett opp gjennom IT-tilsyn.

Kredittilsynet inspiserte tre filialer av utenlandske foretak for å kontrollere etterlevelsen av hvitvaskingsloven.

Avtalen mellom finanstillsynene i de nordiske landene om tilsynet med Nordea-konsernet forutsetter løpende informasjonsutveksling. Hovedprioriteringen i 2005 var å utarbeide samlet risikovurdering for Nordea-konsernet og behandling av Nordeas søknad om bruk av interne rating-modeller for beregning av kapitalkrav. I 2005 ble det også etablert samarbeid med det islandske tilsynet om tilsyn med BNbank, Kredittbanken og Íslandsbanki.

Forsikring og pensjonskasser

I overvåkingen av forsikringsbransjen ble det også i 2005 lagt vekt på analyser av forsikringsselskapenes lønnsomhet på bakgrunn av selskapenes aktivasammensetning og fortsatt lavt rentenivå. Det lave rentenivået gjør det vanskelig for livsforsikringsselskapene å bygge opp tilstrekkelig bufferkapital samtidig som den garanterte avkastningen til kundene tilfredsstilles. I 2005 ble det utarbeidet

regelmessige analyser av den løpende utviklingen i lønnsomhet, soliditet og risiko, og dessuten ad hoc-analyser av aktuelle problemstillinger. Det ble lagt betydelig vekt på bruk av stresstester for å vurdere selskapenes sårbarhet for endringer i renter, aksjepriser og eiendomsverdier. Skadeforsikringsselskapene har gjennom flere år økt premieinntektene. Samtidig har utviklingen i erstatninger og kostnader vært stabil. Dette har bedret selskapenes forsikringstekniske resultater. I 2005 var resultatene i skadeforsikringsselskapene meget gode, både som følge av teknisk resultat og høye finansinntekter. I 2005 ble det gjennomført analyser av utviklingen i lønnsomhet og risiko i skadeforsikringsselskapene. Pensjonskassenes resultater var gode i 2005 som følge av oppgangen i aksjemarkedene. Dette gjaldt særlig de private pensjonskassene.

Kredittilsynet har inngått samarbeidsavtaler med andre nordiske tilsynsmyndigheter om tilsynet med If og Sampo. Basert på samarbeidsavtalene utarbeidet tilsynsmyndighetene i 2005 samlet risikovurdering for If-konsernet og Sampo-konsernet. Kredittilsynet samarbeider også med de andre nordiske tilsynsmyndigheter om tilsynet med TrygVesta-konsernet. I regi av det danske Finanstillsynet blir det årlig utarbeidet samlet risikovurdering for det nordiske konsernet.

Kredittilsynet bruker betydelige ressurser på regelverksutvikling og forvaltningsarbeid på forsikrings- og pensjonsområdet.

Verdipapirmarkedet

I utvelgelsen av foretak til stedlig tilsyn blir det benyttet risikobaserte kriterier. Slike kriterier kan være likviditet, kapitaldekning, inntjening, kundeklager og mistanker om brudd på god forretningsskikk. I 2005 ble det gjennomført et generelt tilsynsprogram for verdipapirforetak, men det ble også lagt vekt på å følge opp foretak som driver ulovlig virksomhet. I Kredittilsynets arbeid med å avdekke og stoppe ulovlig verdipapirhandel har oppmerksomheten vært rettet mot nettmegleres bruk av formidlere. Resultatet var at en rekke foretak måtte stanse virksomheten sin. Våren 2005 ble det undersøkt omfang og struktur på egenhandel i verdipapirforetak. Det ble avdekket store forskjeller i omfang. Som ledd i oppfølgingen av forvaltningsselskapene følger Kredittilsynet opp selskapenes verdsetting av andeler i forbindelse med tegning og innløsning.

Kredittilsynet har tilsynsansvar med markedets infrastruktur. Dette innebærer tilsyn med Verdipapirsentralen ASA, Oslo Børs ASA, NOS Clearing ASA, Nord Pool ASA, Nord Pool Clearing ASA og

Imarex. Konsekvensene av driftsavbrudd eller feil hos viktige institusjoner som utgjør infrastrukturen, kan være store. Kredittilsynet legger i sitt tilsynsarbeid stor vekt på å forhindre at det oppstår alvorlige problemer så vel i enkeltinstitusjoner som i større deler av finansnæringen. Det har skjedd endringer i organiseringen av infrastrukturen i det nordiske verdipapirmarkedet ved at børsene i Stockholm, Helsinki og København har slått seg sammen til ett konsern. Videre har det finske verdipapirregisteret innledet samarbeid med det svenske verdipapirregisteret. Oslo Børs har et nært samarbeid med de andre nordiske børsene gjennom NOREX-samarbeidet.

Kredittilsynet har ansvar for tilsynet med håndhevingen av de generelle atferdsregler fastsatt i verdipapirhandelloven, herunder forbudet mot ulovlig innsidehandel og kursmanipulasjon. Det ble også i 2005 foretatt undersøkelser i en rekke saker hvor det har vært mistanke om overtredelse av verdipapirhandellovens atferdsregler. Mange av atferdssakene som ble utredet i 2004, var oversendt fra Oslo Børs. Når det gjelder oppfølgingen av anmeldte forhold, bistod Kredittilsynet påtalemyndigheten i langt større grad i 2005 enn tidligere. I september 2005 ble det satt i gang en undersøkelse av forvaltere med tillatelse fra Kredittilsynet til å opptre i Verdipapirsentralen. Resultatene så langt har vist at en rekke forvaltere har problemer med å levere opplysninger til Kredittilsynet om de bakenforliggende eierne. Flere av disse fikk i desember 2005 forhåndsvarsel om tilbakekallelse av sine tillatelser. Det har gjennom året vært arbeidet med å videreutvikle samarbeidet mellom Kredittilsynet, Oslo Børs og ØKOKRIM. Kredittilsynet har også hatt et godt samarbeid med Nord Pool.

Andre forhold

Det var stor ekspansjon i eiendomsmeglingsbransjen i 2005, med sterk økning i totalverdi på formidlede eiendommer, antall formidlinger og meglervederlag. Det synes imidlertid som det skjer en overetablering i bransjen. For flere foretak var egenkapitalen tapt. Konkurser hører likevel til unntaket. Foretak som ikke klarer å drive lønnsomt, avvikles stort sett gjennom ordinær nedleggelse.

Finansdepartementet oppnevnte i 2004 et lovutvalg for revisjon av eiendomsmeglingsloven. En delutredning ble avgitt i mai 2005, og den endelige utredning ble avgitt ved utgangen av 2005. I utredningen er det flere forslag som tar sikte på å skape bedre ryddighet, orden og oversiktighet i markedet, men som også kan medføre økte tilsynsoppgaver.

Inkassobransjen viser stor stabilitet. Det er fortsatt en økning i tallet på saker som sendes til inkasso, men økningen er forholdsvis moderat. I inspeksjonsvirksomheten i 2005 ble det i enkelte tilfeller avdekket svake rutiner og regelbrudd ved behandlingen av klientmidler. Dette førte blant annet til vedtak om tilbakekalling av personlige inkassobevillinger. Det ble i en inspeksjon hos en av de største aktørene avdekket alvorlige regelovertridelser. På bakgrunn av tiltak selskapets styre iverksatte, fant Kredittilsynet det likevel ikke nødvendig å tilbakekalle bevillingen.

Kredittilsynet har etter revisorloven ansvar for godkjenningen av revisorer. Kredittilsynet har som tidligere gjennomført forskjellige former for tilsyn med revisorenes virksomhet. Annethvert år gjennomføres det et dokumentbasert tilsyn med samtlige revisorer. Høsten 2005 ble det gjennomført et slikt tilsyn med 5 495 revisorer og 569 revisjonsselskap. Rapporteringen skjedde via Altinn, noe som representerer en betydelig forenkling. Det er etablert en samordning av Kredittilsynets tilsynsvirksomhet og Den norske Revisorforenings kvalitetskontroll med revisorer, og som fungerer godt.

Kredittilsynets oppgaver overfor regnskapsførere er godkjenning av enkeltpersoner og foretak i henhold til lovkrav, samt registerføring og tilsyn. Et høyt antall saker, kombinert med mange henvendelser, medførte relativt lang saksbehandlingstid i 2005. Det ble i 2005 også utarbeidet retningslinjer for samarbeid mellom Kredittilsynet og Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF) om kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere. Ordningen bygger på NARFs kvalitetskontroll av sine medlemmer.

Fra og med 2005 må børsnoterte foretak benytte de internasjonale regnskapsstandardene (International Financial Reporting Standards – IFRS) når de avlegger konsernregnskap. Kredittilsynet har ansvar for å se til at dette skjer på en riktig måte. Kontrollen omfatter alle norskregistrerte foretak som er notert på børs, autorisert markeds plass i Norge eller i regulert marked i andre EØS-land. Kontrollen gjelder foretakenes periodiske rapportering, som årsregnskap på konsern- og selskapsnivå, årsberetning og delårsregnskapene. Når det gjelder hvilke foretak som velges ut for kontroll, er dette basert på en kombinasjon av teknikker. Det legges opp til en modell som innebærer at noen foretak blir valgt ut på grunn av innrapporteringer, og andre på bakgrunn av en risikoanalyse gjennomført på basis av en innrapportering via Altinn. Det gjennomføres en rotasjonsordning som sikrer at alle foretaks finansielle rapportering blir fulgt opp innenfor en gitt tidsperiode.

Budsjett 2007

Budsjettforslaget for 2007 innebærer en nominell økning på 11,9 pst. fra 2006. Det er behov for å øke ressursinnsatsen som følge av nye kapitaldekningsregler og utvikling av et risikobasert tilsyn. Det nye regelverket trer i kraft 1. januar 2007. Kredittilsynets kontrollfunksjon med regnskapene til de børsnoterte foretak etter innføringen av IFRS følges opp, og det er avsatt midler til en nødvendig styrking. Kredittilsynet har behov for økte ressurser til gjennomføringen av nytt verdipapirmarkedsdirektiv og oppfølging av direktivene om markedsmissbruk, transparency og oppkjøpstilbud. Det er også avsatt midler til forberedelse av et IT-system for registrering av transaksjoner i børsnoterte foretak.

Prioriterte oppgaver i 2007:

- Påse at lover og regelverk blir fulgt, og raskt og effektivt håndtere brudd som måtte forekomme, og dessuten sikre gode etiske normer og ordnede forhold blant aktørene i finansmarkedet.
- Følge opp det nye kapitaldekningsregelverket fra EU (Basel II) som innføres fra 1. januar 2007, herunder påse at bankene har en kapitaldekning som står i forhold til sin risikoprofil. Kredittilsynets arbeid legges opp i tråd med anbefalingene fra den europeiske banktilsynskomiteén (CEBS). Kartlegging av de store bankenes risikoprofil skal skje gjennom den risikobaserte tilsynsmetodikken.
- Påse at foretakenes risikoeksponering er tilpasset soliditet og kvalitet på styrings- og kontrollsystemer. Det er viktig å sikre god soliditet og bygge opp reserver i gode år.
- Gjennomføre stedlig tilsyn i tilstrekkelig omfang, blant annet for å sikre at foretakenes ledelse er egnet og at risikoen står i rimelig forhold til soliditet og kvalitet på risikostyrings- og kontrollsystemer.
- Oppfølging av operasjonell risiko gjennom økt vekt på IKT-rettet tilsynsvirksomhet og regelmessige risiko- og sårbarhetsanalyser.
- Oppfølging av kreditt- og likviditetsrisiko i bankene, herunder situasjonen for husholdninger og for boligmarkedet.
- Fortsatt oppfølging av solvens- og bufferkapital i livsforsikringsselskapene, og vurdering av utviklingen i lønnsomhet. Se til at aktivsamsetningen står i forhold til selskapenes risikobærende evne (soliditet).
- Overvåking av finansiell stabilitet gjennom å følge utviklingen i struktur og endringer i norsk og internasjonal økonomi av betydning for finansinstitusjoner og finansmarkeder. Det legges vekt på konsekvenser av den sterke kredittveksten.
- Fortsatt prioritere tilsynet med de største revisjons- og regnskapsførerselskapene.
- Bidra til nødvendige lovendringer og tilsynsmessige tilpasninger som følge av nytt revisjonsdirektiv som må gjennomføres i løpet av 2008.
- Oppfølging av EU-direktiver på verdipapiriområdet, blant annet bidra i lov- og forskriftsarbeid.
- En effektiv håndheving av atferdsreglene i verdipapirmarkedet og markedet for kraftderivater.
- Fortsette arbeidet med å sikre en god gjennomføring av børsnoterte foretaks finansielle rapportering, herunder oppfølging av obligasjonsutstedernes og norske USA-noterte foretaks overgang til IFRS i 2007.
- Se til at virksomheten i foretakene drives i samsvar med god forretningsskikk, at kundemidler behandles forsvarlig, og at finansiell rådgiving er mest mulig objektiv.
- Økt bruk av elektroniske løsninger i virksomhetsutøvelsen.
- Følge opp Oslo Børs' kontroll av finansiell rapportering i prospekter.
- Fortsette samarbeidet med forbrukermyndighetene og bransjeorganisasjonene for å bidra til bedret informasjon til brukerne om finansielle produkter og risiko forbundet med disse.
- Prioritere arbeidet med effektivisering og forenkling, både i tilsynsarbeidet og på det administrative området.

Kap. 4602 Kredittilsynet

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Bidrag fra tilsynsenhetene	143 328	165 200	
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	1 783		
18	Refusjon av sykepenger	572		
	Sum kap. 4602	145 683	165 200	

Fra 2007 føres Kredittilsynets inntekter fra tilsynsenhetene under kap. 5580 Sektoravgifter

under Finansdepartementet, post 70 Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene.

Kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
70	Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene			184 800
	Sum kap. 5580			184 800

Tilsynets utgifter dekkes i sin helhet av de institusjoner som er under tilsyn etter kredittilsynslovens § 1 eller annen lovhjemmel. Utlikningen foretas av Kredittilsynet og godkjennes av Finansdepartementet. Inndekningen av utgiftene er hjemlet i § 9 i kredittilsynsloven. Det totale bidrag fra tilsynsenhetene i 2007 er budsjettert til 184,8 mill. kroner. Fordi beregningen og betalingen av den enkelte tilsynsenhets bidrag skjer etter-skuddsvis, vil ikke de budsjetterte inntektene for

2007 bli inntektsført før i 2008. Bakgrunnen for dette er at det totale utlikningsbeløpet ikke vil være klart før på slutten av budsjettåret. Oversikten over hvilke enheter som skal utliknes vil heller ikke foreligge før året er omme. Fra og med 2005 utliknes utgifter også på filialer av foretak hjemmehørende i andre EØS-land. Fordi tilsynsoppgavene rettet mot filialene er mindre omfattende enn for norske selskap, betaler disse en redusert tilsynsavgift.

Programkategori 23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon

Utgifter under programkategori 23.20, fordelt på kapitler:

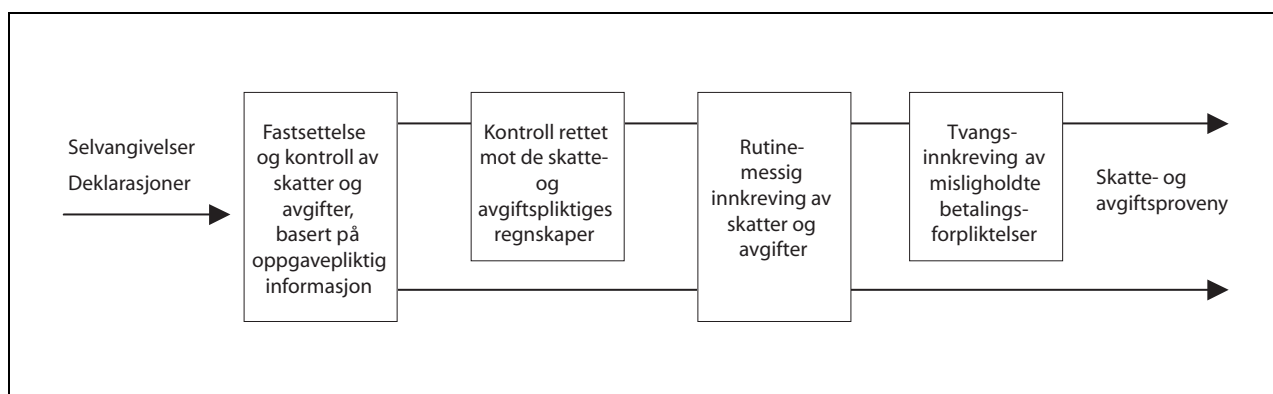
(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	Pst. endr. 06/07
1610	Toll- og avgiftsetaten	1 070 863	1 110 900	1 178 100	6,0
1618	Skatteetaten	3 814 265	3 836 000	3 915 000	2,1
	Sum kategori 23.20	4 885 128	4 946 900	5 093 100	3,0

Organisering og ansvarsområder

Finansdepartementet har det overordnede ansvaret for forvaltning av skatte- og avgiftssystemene. Dette omfatter arbeid med skatte- og avgiftslovgivningen og styringen av den statlige delen av skatte-, avgifts- og tolladministrasjonen (skatteetaten og toll- og avgiftsetaten). De kommunale skatteoppkreverne hører administrativt til kommunene, men er underlagt Finansdepartementets og skatteetatens faglige instruksjonsmyndighet for innkreving av skatt og folketrygdavgifter, og kontrollfunksjo-

ner overfor arbeidsgivere. Fra 1. juli 2004 overtok staten ansvaret for kontroll og revisjon av skatteoppkreverfunksjonen, ved henholdsvis skatteetaten og Riksrevisjonen.

Finansdepartementet og den øvrige skatte- og avgiftsadministrasjonen skal blant annet sikre en tilfredsstillende etterlevelse av regelverket for skatter, avgifter og toll. Etatene har som primære oppgaver å fastsette, innkreve og kontrollere. Ved siden av regelverksutvikling, informasjon og veiledning, er verdikjeden i skatte- og avgiftsadministrasjonen som vist i figur 5.1.

Figur 5.1 Skatte- og avgiftsadministrasjonens arbeid med fastsetting og innkreving av skatter og avgifter

Overordnede mål for etatene er å sikre riktig fastsettelse og rettidig innbetaling av skatter, avgifter og toll. I tillegg har toll- og avgiftsetaten som mål å forhindre ulovlig inn- og utførsel av varer. Skatteetaten skal i tillegg sørge for et korrekt og oppdatert folkeregister. Det gis en nærmere

beskrivelse av etatenes hovedmål og resultater mv. under henholdsvis kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten og kap. 1618 Skatteetaten.

For årene 2003–2005 fordelte skatte- og avgiftsinntektene seg som vist i tabell 5.2.

Tabell 5.2 Innbetaling av skatter, avgifter og toll

	(mill. kroner)		
	Regnskapstall		
Innbetaling av skatter, avgifter og toll	2003 ¹	2004 ²	2005 ³
Skatter på inntekt og formue	120 372	119 534	131 826
Arbeidsgiveravgift	82 325	86 884	92 105
Trygdeavgift	61 694	62 983	65 505
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	101 380	118 142	168 817
Merverdiavgift	128 913	137 337	150 311
Andre avgifter	62 539	66 991	71 083
Tollinntekter	1 614	1 648	1 684
Sum skatte-, avgifts- og tollinntekter over statsbudsjettet	558 837	593 520	681 331
Kommune- og fylkeskommuneskatt på inntekt og formue ⁴	93 210	97 561	102 935
Samlede skatte-, avgifts- og tollinntekter	652 047	691 081	784 266

¹ Jf. St.meld. nr. 3 (2003-2004)

² Jf. St.meld. nr. 3 (2004-2005)

³ Jf. St.meld. nr. 3 (2005-2006)

⁴ Kilde: Statistisk sentralbyrå

Innbetalte beløp som andel av fastsatte beløp har de senere årene ligget på et stabilt, høyt nivå for de viktigste skattene og avgiftene. Det vises til

nærmere omtale under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten og kap. 1618 Skatteetaten.

Kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten

Post	Betegnelse	(i 1 000 kr)		
		Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Driftsutgifter	1 013 142	1 009 700	1 081 500
21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	2 496		
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	55 225	101 200	96 600
	Sum kap. 1610	1 070 863	1 110 900	1 178 100

Formål, hovedoppgaver og organisering

Det overordnede mål for toll- og avgiftsetaten er å hindre ulovlig inn- og utførsel av varer, og sikre riktig deklarerings-, fastsettelse og rettidig innbetaling av toll og avgifter. Etaten skal yte god service. Toll- og avgiftsetatens hovedoppgaver er å

- kontrollere gods, reisende og transportmidler
- forvalte deklarerings-, fastsettelses- og innkrevingssystemer som sikrer statens toll- og avgiftsinntekter
- tilrettelegge for grensepassering for næringslivet og for reisende

- avdekke unndragelser av toll og avgifter og annen ulovlig virksomhet
- forvalte og modernisere dagens regelverk, samt gjøre informasjon om regelverk og bestemmelser tilgjengelig for brukerne

Etaten er organisert med et sentralt direktorat, seks tollregioner med 21 underliggende tollsteder og fire kontroll- og ekspedisjonseenheter.

Per 1. mars 2006 hadde etaten en bemanning tilsvarende 1 667 årsverk, jf. pkt. 4.4 i del I. Årsverksressursene var fordelt med 85,5 pst. i tollregionene og 14,5 pst. i Toll- og avgiftsdirektoratet.

Mål og resultater 2005

Toll- og avgiftsetatens driftsresultater vurderes i forhold til fire fastsatte hovedmål for virksomheten, jf. nedenfor.

Hovedmål 1: Hindre ulovlig inn- og utførsel av varer

Grensekontrollen baseres i stor grad på risikoanalyser og underretning for å avdekke profittmotivert smugling. Erfaringsmessig varierer beslagene fra år til år, og enkeltbeslag kan gjøre store utslag på årsresultatet.

Antall kontrollerte objekter i 2005 var 172 765 med 17 960 treff. Dette utgjør en treffprosent på 10,4. Til sammenlikning var treffprosenten 9,8 i 2004. Den samlede treffprosent anses tilfredsstillende. Treffprosenten er høyest i kontrollen av reisende. Etaten arbeider spesielt med å bedre treffprosenten i godskontrollen.

Det var en nedgang i antall narkotikabeslag i 2005 i forhold til de to siste år, en trend politiet også har registrert i sin narkotikastatistikk for 2005. Toll- og avgiftsetatens statistikk viser en nedgang i mengde og antall beslag for cannabis, heroin og amfetamin, mens det var en økning for kokain. Et beslag av 153 kg kokain nevnes spesielt, da det er det største beslaget av kokain i Norge noensinne. Det ble i 2005 foretatt tre større narkotikabeslag i trafikken ut av landet, noe som kan indikere at Norge har en rolle som transittland.

Når det gjelder alkoholbeslagene, er resultatene i 2005 i samsvar med mønsteret som har avtegnet seg de siste årene – antall spritbeslag reduseres, mens beslagene av vin og øl øker. En vedvarende konsekvens av den såkalte metanol-saken er at beslaget av sprit for fjerde år på rad ble

redusert fra året før. I 2005 ble det beslaglagt kun 371 liter sprit, mot hele 254 787 liter i 2001. Beslagene av øl er i mengde økt med 42 pst. sammenliknet med 2004, mens beslagene av vin økte med 38 pst.

Antall beslaglagte sigaretter ble redusert med vel 30 pst. fra 2004 til 2005. Nær halvparten av beslaglagte sigaretter er knyttet til profittmotivert smugling. Det var seks beslag på mellom 100 000 og 1 000 000 stk. og 32 beslag på mellom 20 000 og 100 000 stk. 25 av disse store beslagene ble gjort i Tollregion Øst-Norge.

I 2005 ble det inngått en avtale med Kystvakten som innebærer at to tollere er fast utplassert på indre kystvaktfartøy i Tollregion Nord-Norge. Utplasseringen er et ledd i arbeidet med å øke tollkontrollen i nord.

Toll- og avgiftsetaten har to mobile skannere som gjør det mulig å plukke ut interessante kontrollpunkter i last på vogntog og i containere. Dette gjør kontrollen mer målrettet ved at man kan konsentrere kontrollarbeidet om deler av lasten. Begge skannerne er organisasjonsmessig plassert i Tollregion Øst-Norge, men benyttes også i kontrollaksjoner andre steder. Det er gjort færre kontroller og beslag ved bruk av skannere i 2005 enn i 2004, og etaten arbeider for å bedre utnyttelsen av skannerenhetene. Bl.a. er opplæring av flere tjenestemenn gjennomført.

Ved Stortingets behandling av 2005-budsjettet ble dette økt med 20 mill. kroner til styrking av grensekontrollen. Denne økningen er bl.a. anvendt til rekruttering av 25 tollaspiranter, innkjøp av mobil radioaktivitetsdetektor, sikkerhetsutstyr, sigarett Hund og gjennomføring av flere store kontrollaksjoner. Opplæring av nye tollaspiranter tar tid, og en del av effektene av budsjettøkningen vil derfor først vise seg noe senere.

Tabell 5.3 Toll- og avgiftsetatens beslag av narkotika, alkohol og tobakk

Utdrag av statistikk for beslag	2003	2004	2005
Antall narkotikabeslag	1 889	1 714	1 655
Cannabis (i kg)	239,5	1 196,4	437,7
Heroin (i kg)	24,8	26,8	24,1
Amfetamin (i kg)	103,4	87,7	55,8
Kokain (i kg)	18,2	23,2	168,8
Ecstasy (i stk. tabl.)	12 488	953	531
Dopingmidler (enheter)	496 681	248 698	182 143
Brennevin (i liter)	17 842	15 501	19 486
Sprit ¹ (i liter)	13 689	6 241	371
Vin (i liter)	28 855	50 275	69 385
Øl (i liter)	166 394	165 924	235 575
Sigaretter (stk.)	4 774 836	9 243 465	6 349 464
Skytevåpen (stk.)	15	21	14
Valuta NOK	9 441 699	10 589 227	11 694 236

¹ Brennevin med mer enn 60 pst. alkohol.

Hovedmål 2: Riktig deklarerings og fastsettelse av toll og avgifter

I 2005 var antall inn- og utførselsdeklarasjoner samlet om lag 5,4 millioner, jf. tabell 5.4. Dette er en økning på om lag 308 000 deklarasjoner fra 2004. Alle deklarasjonene blir kontrollert og behandlet i TVINN (TollVesenet's INformasjons-system med Næringslivet), og i overkant av 200 000 deklarasjoner tas ut til dokument- og/eller fysisk kontroll, hvor toll- og avgiftsetaten sjekker informasjon i deklarasjonene nærmere mot underliggende dokumentasjon. Kontrollene i 2005 medførte at deklarasjonene ble rettet med 233,4 mill. kroner til fordel for statskassen, og med 814,3 mill. kroner til fordel for næringslivet. Det er gjennomført systematiske informasjons- og opplæringstiltak hos deklaratantene de siste årene. Erfaringene viser at disse tiltakene må følges opp for å bedre kvaliteten over tid.

I tillegg til fastsettelseskontrollen gjennomføres det kontroll av virksomhetenes toll- og

avgiftsregnskap og lagerhold. I 2005 ble det gjennomført 1 076 virksomhetskontroller, og dette var en økning på 19 pst. fra 2004. Kontrollene medførte at det ble etterberegnet 324 mill. kroner i toll, særavgift og merverdiavgift. Det utføres også en rekke bistandskontroller på forespørsel fra andre lands myndigheter.

1. januar 2005 ble valutaregisteret tatt i bruk, jf. omtale i St.prp. nr. 1 (2005-2006) for Finansdepartementet. Valutaregisteret ble opprettet for å forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet og bidra til riktig innbetaling av skatter og avgifter. Systemet har vakt internasjonal oppmerksomhet, og registeret benyttes nå aktivt av kontrollmyndighetene i samsvar med intensjonene. Ved utgangen av 2005 inneholdt registeret ca. 85 mill. transaksjoner. Skatteetaten, Politiet/Økokrim og Statistisk sentralbyrå benytter også registeret, og tilbakemeldingene fra disse er meget positive. Alle rapporteringspliktige rapporterer nå til registeret.

Tabell 5.4 Toll- og avgiftsetaten – inn- og utførselsstatistikk – kontrollstatistikk

Utdrag av statistikk for inn- og utførsel	2003	2004	2005
Antall innførselsdeklarasjoner	3 789 430	3 908 327	4 180 130
Andel dokumentkontroller innførsel	3,9 pst.	4,6 pst.	3,8 pst.
Treffprosent innførsel	27,1 pst.	30,6 pst.	31,3 pst.
Antall utførselsdeklarasjoner	1 132 825	1 161 587	1 197 814
Andel dokumentkontroller utførsel	1,1 pst.	1,3 pst.	1,9 pst.
Treffprosent utførsel	46,5 pst.	48,7 pst.	47,6 pst.
Antall virksomhetskontroller	976	907	1 076
Andel avdekkede, alvorlige overtredelser	2,8 pst.	4,0 pst.	10,4 pst.
Etterberegninger i mill. kroner	354	330	324

Hovedmål 3: Rettidig innbetaling av toll og avgifter

Toll- og avgiftsetatens samlede inntekter utgjorde 154,2 mrd. kroner i 2005, en økning fra foregående år på om lag 13,5 mrd. kroner, jf. tabell 5.5. Inntektene har økt i alle fire hovedgrupper av avgifter. Tollinntektene lå på omtrent samme nivå som i 2004, med en økning på 16 mill. kroner (1 pst.).

Inntektene fra merverdiavgiften økte med 9,4 mrd. kroner (13 pst.) fra 2004. Økningen kan bl.a. ses i sammenheng med endring av merverdiavgiftssatser fra 1. januar 2005 og økt importvolum.

Inntektene fra motorvognavgiftene økte med i alt 2,3 mrd. kroner (5,8 pst.) fra 2004. Det var størst økning i inntektene fra engangsavgiften (1,4 mrd. kroner), mineraloljeavgiften (503 mill. kroner) og årsavgiften (320 mill. kroner).

Inntektene fra øvrige særavgifter økte med totalt 1,9 mrd. kroner (6,6 pst.) fra 2004. Av økningen gjaldt 1,5 mrd. kroner forbruksavgiften på elektrisk kraft. Størst økning for øvrig var det i inntektene fra produktavgift på brennevin og vin (366 mill. kroner), mens den største reduksjonen var i inntektene fra produktavgift på øl (83 mill. kroner).

I tillegg til ovenstående krevde etaten inn 620 mill. kroner i avgifter, forelegg og gebyrer for andre. Dette omfatter bl.a. eksportavgift på fisk og gebyr på import av hvitevarer, elektriske produkter og batterier.

Toll- og avgiftsetatens restanser ble redusert også i 2005, og etaten fikk inn 99,83 pst. av fastsatte krav. Tilsvarende tall var til sammenlikning 99,80 pst. i 2004. Dette anses som gode resultater.

Tabell 5.5 Toll- og avgiftsetaten – inntekter og restanser

	(i mill. kroner)		
	2003	2004	2005
Inntekter:	126 729	140 671	154 201
- tollinntekter	1 571	1 592	1 608
- merverdiavgift ved innførsel ¹	62 649	71 969	81 344
- avgift på motorvogner ²	33 513	38 861	41 133
- øvrige særavgifter	28 996	28 249	30 116
Akkumulerte restanser	1 081	942	712
Nye restanser i året	338	290	264

¹ For merverdiavgiftspliktige næringsdrivende er merverdiavgiften som oppkreves ved innførsel, fradragsberettiget i deres merverdiavgiftsoppgjør med fylkesskattekontorene, jf. også fotnote til tabell 5.7 under kap. 1618 Skatteetaten.

² Motorvognavgifter omfatter kapittel/post: 5536/71 Engangsavgift på motorvogn, 5536/72 Årsavgift, 5536/73 Vektårsavgift, 5536/75 Omregistreringsavgift, 5536/76 Avgift på bensin og 5536/77 Mineraloljeavgift motorvogn.

Hovedmål 4: God service til brukerne

Toll- og avgiftsetaten har i 2005 arbeidet med mange tiltak for å yte god service til brukerne.

1. januar 2005 hadde alle regioner etablert regionale informasjonsentre, og i september 2005 ble det etablert ett, felles nummer til informasjonssentrene – 0 30 12.

Tabell 5.6 Toll- og avgiftsetaten – oversikt over ordinære informasjonshenvendelser i 2005

Tollregion	Antall henvendelser
Tollregion Oslo og Akershus	55 970
Tollregion Øst-Norge	6 784
Tollregion Sør-Norge	7 360
Tollregion Vest-Norge	28 892
Tollregion Midt-Norge	7 744
Tollregion Nord-Norge	4 298
Totalt	111 048

En omdømmeundersøkelse foretatt av Opinion i desember 2005, viser at åtte av ti har stor eller ganske stor tillit til toll- og avgiftsetatens arbeid med å forhindre at narkotika kommer inn til Norge. Dette er samme nivå som i 2002. Tiltroen til etaten er på linje med tiltroen til politiet og domstolene. En undersøkelse blant særavgiftspliktige om deres informasjonsbehov og deres tilfredshet med toll- og avgiftsetatens tilrettelegging og bistand viser at de fleste er fornøyd med informasjonen de mottok sist de var i kontakt med etaten. Seks av ti særavgiftspliktige mener de får den informasjonen de har behov for. Toll- og avgiftsetaten arbeider kontinuerlig med å forbedre målrettede informasjons- og opplærings tiltak.

I 2005 ble etatens nye nettsider, www.toll.no, lansert. Sidene skal gjøre det enklere for brukerne å finne fram til den informasjonen de trenger. Toll- og avgiftsetaten har et mål om at nettsidene skal være brukernes foretrukne kanal for informasjon og tjenester på etatens forvaltningsområde.

Samlet resultatvurdering

I forhold til fastsatte hovedmål for virksomheten vurderer Finansdepartementet driftsresultatene som tilfredsstillende. I grensekontrollen varierer beslagene fra år til år, men resultatene for 2003 til 2005 viser en mer systematisk nedgang i antall narkotika- og spritbeslag, og en økning i vin- og ølbeslag. Treffprosenten på 10,4 i grensekontrollen vurderes som bra. På fastsettelsesområdet er resultatene gjennomgående bedre enn i 2004, og det er positivt at andelen avdekkede alvorlige over-

trjedelser har økt. Finansdepartementet er tilfreds med at restansenivået i avgiftsinnkrevingen gikk ytterligere ned i 2005. Toll- og avgiftsetatens service til brukerne vurderes som tilfredsstillende.

Sentrale utfordringer og tiltak

Toll- og avgiftsetatens sentrale utfordringer er først og fremst knyttet til næringslivets behov for effektive rutiner, samfunnsbeskytterrollen knyttet til grensepassering og vareflyt, befolkningens reisevaner, samt de trusselbilder som foreligger til enhver tid. For å bidra til effektiv handel og redusere næringslivets kostnader ved overholdelse av regelverket, er det viktig å legge til rette for at grensepassering, deklarerer, fastsettelse og fristilling av varer kan skje så enkelt som mulig, samtidig som de samfunnsbeskyttende oppgavene ivaretas.

Nedenfor er enkelte sentrale utfordringer og tilhørende tiltak nærmere beskrevet.

Redusere svart økonomi

Toll- og avgiftsetaten samarbeider bl.a. med skatteetaten, Politiet/Økokrim og Fiskeridirektoratet i kampen mot svart økonomi. Toll- og avgiftsetaten og skatteetaten har jevnlig samarbeidsmøter på regionalt nivå, hvor felles bransjesatsing og utveksling av kontrollplaner er blant temaene. Etaten legger spesiell vekt på de alvorlige overtredelsene, og en stor del av disse er knyttet til import av båter og biler.

Internasjonalt samarbeid

Det internasjonale samarbeidet knyttet til handel er stadig viktigere, og toll- og avgiftsetaten må ivareta de krav som stilles gjennom World Trade Organization (WTO), World Customs Organization (WCO) og frihandelsavtaler som Norge har inngått (bl.a. gjennom EFTA). Den vesentligste delen av norsk handel skjer med andre europeiske land. Det er derfor viktig å harmonisere regelverk, prosedyrer, metoder og verktøy med våre europeiske handelspartnere. I bilaterale relasjoner legges det vekt på å utvikle tollsamarbeidet med land hvor Norges handelsforbindelser har spesiell betydning. Samtidig gjennomføres tiltak i etaten for å heve kompetansen og bedre forståelsen av internasjonalt tollsamarbeid.

Toll- og avgiftsdirektoratet har igangsatt arbeid med å klarlegge de faktiske konsekvenser av EUs beslutning om å innføre en såkalt «24-timers varslingsplikt» ved innførsel og utførsel av varer. Dette er fulgt opp bl.a. ved deltagelse i EFTA/EØS (COCE/WGCM) og med direkte kontakt med EU-systemet og Kommisjonen.

Gjennom Europol er direktoratet med i det europeiske operative og strategiske samarbeidet om kriminalitetsbekjempelse. Toll- og avgiftsetaten får direkte tilgang til informasjon som er viktig i det operative kontrollarbeidet og i forbindelse med risikovurderinger.

Toll- og avgiftsetaten er også representert i tollsamarbeidsgruppen under Barentsrådet. Gruppens arbeid finansieres delvis av de respektive lands utenriksdepartementer. Arbeidet bidrar for Norges del til å effektivisere tollkontroll og varebehandling på grensen mellom Norge og Russland.

Samfunnsbeskyttende oppgaver

Internasjonale hendelser har i løpet av de siste årene ført til økt oppmerksomhet om trusler som berører samfunnets sikkerhet. Slike trusler kan dreie seg om narkotika, terror, ulike former for organisert kriminalitet, miljøfarer, matvaresikkerhet, sykdommer og dyrehelse.

Ved å møte potensielle trusler allerede i tilknytning til grensepasseringen, kan samfunnets sikkerhet økes. Toll- og avgiftsetaten skal styrke sin innsats gjennom brukerdifferensiering, videreutvikling av eksisterende kontrollrutiner og -metoder og riktig lokalisering og organisering. Toll- og avgiftsetaten vil videreutvikle og forsterke samarbeidet med andre myndigheter som har samfunnsbeskyttende oppgaver.

Nye TVINN

Det vises til omtale av Nye TVINN i St.prp. nr. 1 (2005-2006) for Finansdepartementet. Tiltaket dreier seg om en nødvendig modernisering av TollVesenet's INformasjonssystem med Næringslivet.

Konverteringen av dagens TVINN til et moderne programmeringsverktøy pågår. Flere leveranser er ferdigstilt og tatt i bruk med gode resultater. Det gjenstående konverteringsarbeidet vil bli gjennomført i løpet av 2007.

Utviklingen av ny funksjonalitet med mulighet for forenklinger i tollprosedyrer var planlagt gjennomført i perioden 2005-2008. Det er imidlertid endringer i de opprinnelige forutsetningene, bl.a. EUs arbeid med å innføre forhåndsvarsling, etableringen av et elektronisk transitteringssystem i EU/EFTA-området og autoriserte mottakere. For å ta hensyn til de aktuelle endringene i arbeidet med ny funksjonalitet i TVINN, har det vært nødvendig å revidere prosjektplanen. Arbeidet med kartlegging av endringsbehov og framtidige krav, beskrivelse av framtidige virksomhetsprosesser og IT-løsninger, samt forankring hos relevante aktører pågår, og arbeidet vil bli ferdigstilt i løpet av 2007. Realisering av nødvendige endringer, inkludert utvikling av nødvendig IT-støtte, vil skje etter at det pågående planleggingsarbeidet er fullført.

Prisjustert kostnadsramme for utvikling av ny funksjonalitet i TVINN og utskifting av infrastruktur er 175,2 mill. kroner. Det er imidlertid usikkerhet knyttet til utviklingsarbeidet. I budsjettet for 2007 er det foreslått avsatt 25,0 mill. kroner til Nye TVINN.

Toll- og avgiftsetatens tilpasninger til Nye Autosys

Nye Autosys er et prosjekt i regi av Vegdirektoratet, jf. St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Samferdselsdepartementet. Målet for delprosjektet Avgiftshåndtering er å oppnå en mest mulig sikker, riktig og effektiv løsning for kundene og staten knyttet til avgiftshåndtering for kjøretøy.

Autosys er kilderegister for motorvognavgiftene, og det er avgjørende for riktig fastsettelse av avgiftene at data fra registeret er korrekte. Framtidig utforming av motorvognavgiftene er også avhengig av at registeret inneholder tilstrekkelige opplysninger knyttet til kjøretøy og eier, og at registeret bygges opp med nødvendig grad av fleksibilitet. Det må gjennomføres omfattende tilpasninger i toll- og avgiftsetatens IT-systemer som en følge av Nye Autosys. Tilpasningene er i hovedsak

planlagt ferdigstilt i løpet av 2007. Framdriftsplanen er stram.

Det er foreslått avsatt 29,0 mill. kroner til toll- og avgiftsetatens tilpasninger til Nye Autosys i 2007.

Automatisk registrering av grensepassering i toll- og avgiftsetatens elektroniske transitteringsystem (TET)

Toll- og avgiftsetaten har utredet mulighetene for å utvikle en løsning for automatisk avlesing/registrering av grensepasseringer i TET, jf. omtale i St.prp. nr. 1 (2005-2006) for Finansdepartementet. Etaten har konkludert med at det ikke er tilrådelig å starte utvikling av en slik løsning. Dette skyldes i hovedsak flere og betydelige usikkerhetsfaktorer knyttet til framtidig omfang av registreringer og derav redusert bruk av transitteringsprosedyren på forsendelser fra EU til Norge.

Fortollingsautomat

Det vises til omtale i St.prp. nr. 1 (2005-2006) for Finansdepartementet. Toll- og avgiftsetaten utvikler en løsning der reisende selv kan deklare for varer innført som reisegods, og betale med betalingskort før de passerer kontrollsonen. I 2007 vil det bli gjennomført et pilotprosjekt med fortollingsautomater på flyplassene Flesland og Gardermoen, og ved fergeankomst til Kristiansand.

Elektronisk fakturering

Det vises til omtale i St.prp. nr. 1 (2005-2006) for Finansdepartementet. Toll- og avgiftsetaten har etablert en løsning med eFaktura for årsavgift, som kunne benyttes av publikum fra og med 2006. Arbeidet med utredning av mulige løsninger for elektronisk fakturering for dagsoppgjør- og tollkredittordningen er påbegynt. For å kartlegge kundenes behov gjennomføres det høsten 2006 en spørreundersøkelse blant et utvalg av dagsoppgjør- og tollkredittkunder. I 2007 skal tilbud innhentes og avtale med leverandør inngås. Utvikling og gjennomføring er planlagt i 2007-2008.

Elektronisk innrapportering av særavgiftsoppgaver

Det vises til omtale i St.prp. nr. 1 (2005-2006) for Finansdepartementet. Toll- og avgiftsetaten har startet arbeidet med å etablere et system for elektronisk innrapportering av særavgiftsoppgaver. Løsningen vil innebære en vesentlig forenkling for

næringslivet, og vil bl.a. medføre raskere deklaring og færre feil ved innrapporteringen.

Betalingskort trafikkstasjonene

Det vises til omtale i St.prp. nr. 1 (2005-2006) for Finansdepartementet. Innføring av elektronisk innbetaling av avgifter til toll- og avgiftsetaten på trafikkstasjonene er blitt forsinket grunnet datatekniske problemer i Statens vegvesen. En løsning for betaling av omregistreringsavgift og årsavgift med betalingskort vil være i drift innen utgangen av 2006. Løsningen vil medføre en vesentlig bedring av brukerservicen.

Avgift på utslipp av NO_x

I St.prp. nr. 1 Skatte-, avgifts- og tollvedtak (2006-2007) er det foreslått innført en generell avgift gradert etter NO_x-utslipp. Hovedformålet med avgiften er å oppfylle NO_x-forpliktelsen etter Gøteborgprotokollen. Avgiften vil omfatte båter, fly og dieseldrevet jernbanetrafikk, samt kjeler og turbiner i energianlegg. Det er samtidig lagt opp til kompensasjoner for enkelte berørte næringer. Avgiften er foreslått innført fra 1. januar 2007.

Nye regler for avgiftslegging av brukte kjøretøy som innføres

Det vises til omtale i St.prp. nr. 66 (2005-2006) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2006, kap. 2.4. Et forslag til forskriftsendringer har vært på høring. Et nytt regelverk er nå under utarbeidelse i Finansdepartementet, og dette vil tre i kraft så snart det er praktisk mulig. Arbeidet har skjedd i dialog med ESA.

Endringer i bilavgiftsreglene – engangsavgift mv.

I St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, er det lagt fram forslag om omlegging av bilavgiftene i mer miljøvennlig retning. Engangsavgiften, som betales ved første gangs registrering i Norge, beregnes i dag ut fra kjøretøyets egenvekt, slagvolum og effekt. For å gi incentiv til kjøp av biler med lave CO₂-utslipp er det foreslått at slagvolumskomponenten erstattes av en CO₂-komponent. Vektingen av de ulike komponentene er også foreslått noe endret. For kjøretøy hvor det ikke foreligger data for CO₂-utslipp, vil avgiften fortsatt beregnes ut fra kjøretøyets egenvekt, motoreffekt og slagvolum. Endringene vil tre i kraft 1. januar 2007. Det er også foreslått endringer som får

betydning for bl.a. lette lastebiler, og det er varslet at et forslag om å erstatte omregistreringsavgiften med merverdiavgift på avanse vil bli sendt på høring i løpet av 2006. Det vises her til omtale i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Mål og budsjett 2007

For toll- og avgiftsetaten er det fastsatt følgende hovedmål for 2007:

- Hindre ulovlig inn- og utførsel av varer
- Riktig deklarerings og fastsettelse av toll og avgifter
- Rettidig innbetaling av toll og avgifter
- Yte brukerne god service

Den underliggende målstruktur (kvalitative og kvantitative resultatmål) fastsettes i styringsdialogen mellom Finansdepartementet og toll- og avgiftsetaten i forbindelse med utforming av departementets tildelingsbrev til etaten for 2007. I hovedsak vil de viktigste styringsparameterne for 2007 tilsvare dem som ble anvendt for 2005, og tilskattede resultater i 2007 skal generelt være minst like gode som oppnådde resultater i 2005, jf. rapportomtalen foran.

Toll- og avgiftsetatens budsjetttramme for 2007 foreslås satt til 1 178,1 mill. kroner. Dette er en økning på 6,0 pst. i forhold til saldert budsjett 2006.

Den foreslåtte bevilgningen skal anvendes i samsvar med de mål og utviklingsstrategier som er omtalt foran.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter og øvrige driftsutgifter, og er budsjettert til 1 081,5 mill. kroner. Dette

tilsvarende en økning på 7,1 pst. i forhold til saldert budsjett 2006. Økningen skyldes hovedsakelig økte kostnader til drift av Nye TVINN, nye arbeidsoppgaver knyttet til avgift på utslipp av NO_x, nye regler for avgiftslegging av brukte kjøretøy som innføres og innføring av CO₂-komponent i engangsavgiften.

For privatrekvirert tollbehandling og for tollforretning som utføres utenfor kontorsted og ekspedisjonstid, betales det særskilte gebyrer som inntektsføres på kap. 4610, post 01 Ekspedisjonsgebyr. For å dekke de merkostnader som slik behandling og ekspedering medfører ved høyere aktivitetsnivå enn forutsatt, ber Finansdepartementet om fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1610, post 01 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekter under kap. 4610, post 01 Ekspedisjonsgebyr, jf. forslag til romertallsvedtak II.1.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten omfatter anskaffelser til IT-formål, herunder større vedlikehold og utskiftninger i etatens IT-infrastruktur. Posten er budsjettert med 96,6 mill. kroner, hvorav 25,0 mill. kroner er knyttet til prosjektet Nye TVINN og 29,0 mill. kroner er knyttet til toll- og avgiftsetatens tilpasninger til Nye Autosys.

For prosjektet Nye TVINN kan det være behov for å inngå avtaler utover budsjettåret. Det bes derfor om at toll- og avgiftsetaten gis fullmakt til å inngå slike avtaler innenfor den kostnadsramme som er angitt foran, jf. forslag til romertallsvedtak V.

Kap. 4610 Toll- og avgiftsetaten

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Ekspedisjonsgebyr	7 931	8 000	7 200
02	Andre inntekter	2 581	2 100	2 100
03	Refunderte pante- og tinglysingsgebyrer	1 744	1 000	1 200
05	Gebyr ved kontroll av teknisk sprit	92		
11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	248 254	230 000	250 000
13	Gebyr ved avskilting av kjøretøy	98		

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	156		
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	10 695		
17	Refusjon lærlinger	20		
18	Refusjon av sykepenger	16 556		
	Sum kap. 4610	288 127	241 100	260 500

Post 01 Ekspedisjonsgebyr

Posten omfatter gebyrer for privatrekvirert tollbehandling og ekspedisjonsgebyr for utført tollforretning utenfor kontorsted og ekspedisjonstid. Satsene for privatrekvirert tollbehandling foreslås økt med 10 kroner til 270 kroner for 50 pst. overtid, og 30 kroner til 360 kroner for 100 pst. overtid. Ekspedisjonsgebyret foreslås økt med 15 kroner til 150 kroner per påbegynt halvtime.

Post 02 Andre inntekter

Posten omfatter bl.a. leieinntekter, forsinkelsesrenter og inntekter fra auksjonssalg av overliggende, inndratte varer, og dessuten avskiltingsgebyr. Sistnevnte, som videreføres med 900 kroner, ble t.o.m. 2005 ført på post 13 Gebyr ved avskilting av kjøretøy.

Post 03 Refunderte pante- og tinglysingsgebyrer

Posten omfatter refusjon av pante- og tinglysingsgebyrer som toll- og avgiftsetaten tidligere har betalt ved tvangsinnndrivning av restanser, utført av de ordinære namsmenn.

Post 05 Gebyr ved kontroll av teknisk sprit

Gebyrinntektene omfatter gebyrer i forbindelse med kontroll av teknisk sprit. Som følge av lovendringer er det ikke inntekter på denne posten etter 2005.

Post 11 Gebyr på kredittdeklarasjoner

Ved innførsel er hovedregelen at toll og avgifter skal betales ved grensepasseringen. Etter tollkredittordningen kan godkjente importører innvilges kreditt, slik at det for hver måned utarbeides en samlefaktura med betalingsfrist omkring den 18. i påfølgende måned. For hver innførselsdeklarasjon som belastes en tollkredittkonto, beregnes det med hjemmel i tollovens § 35 annet punktum et gebyr. Gebyret skal dekke statens rentetap og øvrige kostnader ved ordningen.

Gebyret beregnes per deklarasjon og er likt, uansett kredittbeløp. Siden 2004 har gebyrsatsen vært på 75 kroner. Det tas sikte på å legge om gebyrordningen, slik at gebyret vil variere med kredittbeløpet. Pga. arbeidet med konvertering og fornyelse av TVINN, jf. omtale foran, vil det trolig tidligst fra 2008 av være teknisk mulig å få til en slik differensiering. Derfor videreføres gjeldende gebyrsats inntil videre.

Kap. 1618 Skatteetaten

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Driftsutgifter	3 393 609	3 340 800	3 422 500
21	Spesielle driftsutgifter	106 698	107 000	101 500
22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	182 744	227 700	227 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	131 214	160 500	164 000
	Sum kap. 1618	3 814 265	3 836 000	3 915 000

Formål, hovedoppgaver og organisering

De overordnede mål for skatteetaten er å sikre korrekt fastsettelse og innbetaling av skatter og avgifter og sørge for et oppdatert folkeregister. Etaten skal yte god service. Skatteetatens hovedoppgaver kan inndeles på følgende måte:

- gjennomføre forskudds- og forhåndsskattutskrivning
- sikre skatte- og avgiftsprovenyet, herunder kontrollere grunnlaget for oppgavene fra skatte- og avgiftspliktige og tredjepart
- fastsette og kontrollere skatt på formue og inntekt, i tillegg til folketrygdavgifter
- fastsette, kontrollere og innkreve merverdi- og arveavgift mv.
- kontroll og tilsyn med de kommunale skatteoppkrevernes innkreving av direkte skatter og arbeidsgiveravgift
- folkeregistrering
- informasjon og veiledning til publikum

Skatteetaten omfatter Skattedirektoratet, 19 fylkes-skattekontor, 18 skattefogdkontor og 98 likningskontor med folkeregistre, i tillegg til Sentralskattekontoret for utenlandssaker, Sentralskattekontoret for storbedrifter og Oljeskattekontoret. I tillegg er det 183 etatskontor underlagt likningskonto-

rene, og skatteetaten deltar ved over 100 offentlige servicekontor. Per 1. mars 2006 hadde etaten en bemanning tilsvarende 5 930 årsverk, jf. pkt. 4.4 i del I.

Mål og resultater 2005

Skatteetatens driftsresultater vurderes i forhold til fire fastsatte hovedmål, jf. nedenfor.

Hovedmål 1: Skatter skal fastsettes riktig og til rett tid

I 2005 ble det fastsatt 667 mrd. kroner i direkte og indirekte skatter på etatens ansvarsområde, og fastsatt beløp utgjorde til sammen 77,6 mrd. kroner mer enn forrige år, jf. tabell 5.7. Det var størst økning i skatt på inntekt og formue (23,1 mrd. kroner), petroleumsskatt (34,8 mrd. kroner) og merverdiavgift (12,2 mrd. kroner). Økning i fastsatt skatt fra petroleumsvirksomheten kan i hovedsak forklares med endringer i oljeprisene. Økning i andre fastsatte skatter og avgifter kan i hovedsak forklares med en generelt positiv samfunnsøkonomisk utvikling. Det vises for øvrig til omtale i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Tabell 5.7 Fordelingen av fastsatte skatter og avgifter

	(mill. kroner)		
	2003	2004	2005
Skatt på inntekt og formue	211 000	206 900	230 000
Trygdeavgift	58 800	61 100	63 500
Petroleumsskatt	91 100	97 100	131 900
Sum fastsatt ved likningsbehandlingen	360 900	365 100	425 400
Arbeidsgiveravgift, unntatt sentralt beregnet arbeidsgiveravgift	79 500	83 800	88 900
Merverdiavgift ¹	131 000	138 800	151 000
Arveavgift	1 400	1 700	1 700
Sum fastsatte skatter og avgifter	572 800	589 400	667 000

¹ Beløpet inkluderer merverdiavgift som oppkreves av toll- og avgiftsetaten ved innførsel. For merverdiavgiftspliktige næringsdrivende er innførselsmerverdiavgiften fradragsberettiget i deres avgiftsoppgjør med fylkesskattekontorene, jf. fotnote 1 i tabell 5.5 under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten.

Utskriving og endring av skattekort for inntektsåret 2005

For inntektsåret 2005 ble det i desember 2004 skrevet ut om lag 3,3 mill. skattekort. I løpet av 2005 ble 26,6 pst. av skattekortene endret. Dette

representerte en nedgang på 0,9 prosentpoeng sammenliknet med 2004. For de siste fire årene er det registrert en nedgang på hele 9,9 prosentpoeng. Nedgangen skyldes blant annet at skatteeta-

ten har økt treffsikkerheten i den sentrale forskuddsutskrivningen.

Likning for inntektsåret 2004

I 2005 behandlet skatteetaten selvangivelser for inntektsåret 2004 fra 3 191 000 lønnstakere og pensjonister, 330 000 personlig næringsdrivende og 163 000 selskaper, jf. tabell 5.8.

Skatteetaten mottok 41,7 mill. oppgaver med grunnlagsdata i forbindelse med skatteoppgjøret i 2005. Av disse oppgavene var 7,4 mill. lønns- og trekkoppgaver og over 20 mill. saldo- og renteoppgaver. Andel uidentifiserte saldo- og renteoppgaver for 2005 var godt innenfor resultatmålet. I alt ble 99,4 pst. av oppgavene med grunnlagsdata mottatt med godkjent kvalitet innen produksjonsstart for den forhåndsutfylte selvangivelsen. Dette var på samme nivå som for 2004.

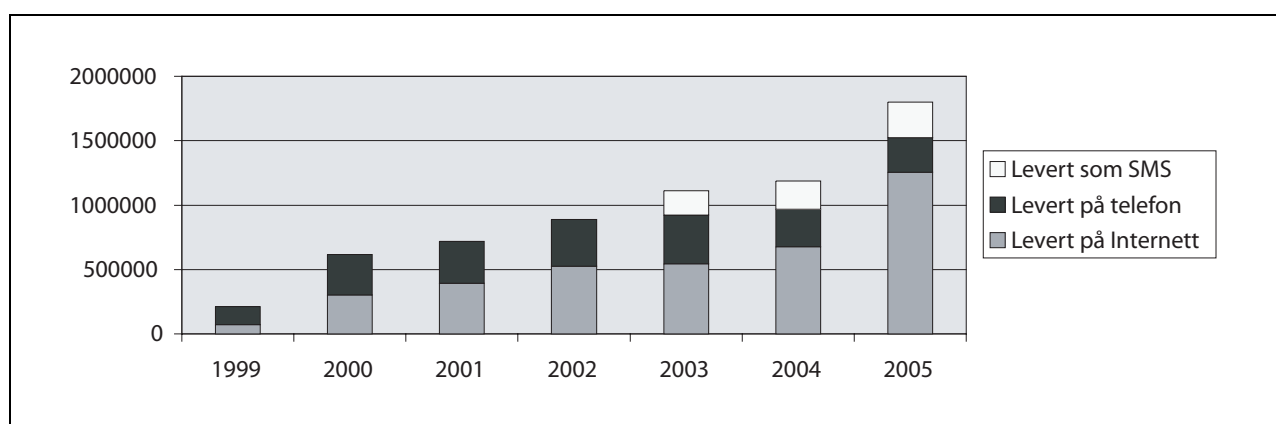
Tabell 5.8 Antall behandlede selvangivelser m.m.

	2003	2004	2005
Selvangivelse lønnstakere og pensjonister	3 150 000	3 167 000	3 191 000
Selvangivelse personlig næringsdrivende	331 000	326 000	330 000
Selvangivelse etterskuddspliktige selskaper	161 000	163 000	163 000
Grunnlagsdata (lønns- og trekkoppgaver, bankoppgaver mv.)	40 700 000	40 300 000	41 700 000

Av selvangivelsene som ble sendt ut i 2005, ble 98,9 pst. returnert innen fristen. Antall skattytere som leverte selvangivelsen for sent, økte med 12 pst. i forhold til året før. I 2005 ble det ilagt forsinkelingsavgift med om lag 76 mill. kroner.

I 2005 ble det innført en ny og bedre Internett-basert selvangivelse, hvor tilnærmet alle lønnstakere og pensjonister kan gjøre endringer eller tilføyelser på samtlige 250 selvangivelsesposter, mot tidligere 35 poster. Alle pliktige vedlegg til selvangivelsen er integrert i løsningen, og brukerne

hadde enkel og rask tilgang til ulike former for elektronisk informasjon og hjelp ved utfyllingen. I alt 1 801 000 lønnstakere og pensjonister valgte å levere selvangivelsen elektronisk i 2005, jf. figur 5.2. Dette var en økning med 52 pst. fra 2004. Om lag 1 255 500 valgte å levere selvangivelsen over Internett, 580 200 flere enn året før. Brukerundersøkelse viser at ordningen ble svært godt mottatt av publikum. Tjenesten ble av Norge.no og Kommunal Rapport kåret til årets offentlige nettjeneste i 2005.

Figur 5.2 Antall selvangivelser fra lønnstakere og pensjonister levert elektronisk i perioden 1999-2005

Fra og med 2004 ble det innført ny årssyklus for likning av næringsdrivende og selskaper. Samtidig ble nytt system for likning av næringsdrivende (SLN) satt i landsdekkende drift, og det ble stilt krav om at all elektronisk innrapportering fra næringsdrivende og selskaper skal foretas via

Altinn. Kvaliteten på innsendte oppgaver fra avgi-verne var bedre i 2005 enn tidligere år. Hele 325 000 selvangivelser fra forskuddspliktige næringsdrivende og etterskuddspliktige selskaper ble levert elektronisk. Dette var en økning på 71 pst. fra 2004. Endret årssyklus for næringsdri-

vende førte til flere kontroller for inntektsåret 2003 enn for tidligere år. Analyse av virkningene av ny årssyklus har høy prioritet.

Skatteoppgjøret for inntektsåret 2004

For inntektsåret 2004 utgjorde utskrevet forskudd 101,4 pst. av utliknet skatt. Dette var innenfor resultatmålet som er mellom 98 og 102 pst.

Skatteoppgjøret for inntektsåret 2004 ble klart i juni 2005 for om lag 90 pst. av skattyterne. De resterende fikk skatteoppgjør i oktober 2005 pga. sambeskatning med næringsdrivende ektefelle eller ytterligere kontroll. Kontonummertabellen for utbetaling av til gode skatt ble i 2005 utvidet til også å omfatte lånekonti og driftskonti. Ved skatteoppgjøret i juni ble for mye innbetalt skatt for noen skattytere overført til feil konto. Feilene ble identifisert og rettet i god tid innen skatteoppgjøret for oktober. I 2005 ble skatteoppgjøret for første gang gjort tilgjengelig for skattyterne på Internett. Per 28. juni 2005 hadde om lag 500 000 skattytere benyttet tjenesten.

Færre skattytere fikk restskatt i 2005 enn i 2004, mens antallet med tilgodebeløp økte. Gjennomsnittlig restskattebeløp var 17 300 kroner, og dette er en økning fra 2004 hvor restskattebeløp i gjennomsnitt var 15 700 kroner. Gjennomsnittlig tilgodebeløp var 8 700 kroner. Dette var på samme nivå som i 2004.

Ved utlegg av likningen ble det i 2005 oppdaget tekniske feil for 1,3 pst. av forskuddspliktige skattytere. Dette var på samme nivå som i 2004. Tekniske feil omfatter blant annet registreringsfeil, maskinelle feil og nye opplysninger fra skattytere eller tredjeperson. Feilraten var etter departementets vurdering på et akseptabelt nivå.

Sentralskattekontorene

Sentralskattekontoret for storbedrifter, Sentralskattekontoret for utenlandssaker og Oljeskattekontoret er opprettet for å ivareta spesielle områder innen bedriftsbeskatning, beskatning av utenlandske selskaper og arbeidstakere med midlertidig tilknytning til landet og petroleumsvirksomheten.

Sentralskattekontoret for storbedrifter liknet i 2005 om lag 3 200 selskaper, og det ble utliknet skatt for om lag 11,4 mrd. kroner, en økning på 2,6 mrd. kroner fra 2004. Antall selskaper som ble liknet i 2005, var omtrent som i 2004.

Sentralskattekontoret for utenlandssaker registrerte om lag 38 700 utenlandske arbeidstakere og personer på oppdrag i Norge eller på norsk sokkel

i 2005. Dette er en økning på 30 pst. fra 2004. Det alt vesentlige av registreringer på land er knyttet til bygg- og anleggsvirksomhet. Nye arbeidstakere fra Polen og Litauen står for 75 pst. av den samlede økningen. Det ble totalt liknet 27 700 forskuddspliktige og sjømenn i 2005, og dette er en økning på 44 pst. fra 2004. Utliknet skatt på forskuddspliktige ved ordinær likning for inntektsåret 2004 var nesten 1,1 mrd. kroner. Sentralskattekontoret for utenlandssaker liknet til sammen 640 selskaper og næringsdrivende, en økning på 130 fra 2004. Totalt utliknet skatt utgjorde vel 1,1 mrd. kroner i 2005, en økning med om lag 100 mill. kroner fra 2004.

Oljeskattekontoret liknet 44 selskaper i 2005, og utliknet skatt var om lag 131,9 mrd. kroner. Dette er 34,8 mrd. kroner mer enn i 2004.

Merverdiavgift

Ved utgangen av 2005 var det registrert om lag 321 000 virksomheter i merverdiavgiftsmanntallet, og det ble behandlet i alt 1,5 mill. omsetningsoppgaver i løpet av året. Sammenliknet med 2004 ble en større andel av oppgavene levert rettidig, og det ble foretatt færre skjønnsfastsettelse på grunn av manglende oppgaver. Videre ble en større andel av omsetningsoppgavene kontrollert, og behandlingstiden for negative merverdiavgiftsoppgaver tatt ut til kontroll og behandlingstid for skjønnsfastsettelse, ble redusert. Etaten vil prioritere tiltak for å oppnå ytterligere bedringer på området.

Arve- og gavemeldinger

I 2005 behandlet skatteetaten om lag 46 000 arve- og gavemeldinger. Antallet behandlede oppgaver har vært stabilt de senere årene. Alle arve- og gavemeldinger ble registrert innen 3 uker etter mottak. Dette gjaldt også i hovedsak for skifteattester og øvrige innberetninger. I 2005 ble 86 pst. av arve- og gavemeldingene behandlet innen 6 måneder. Dette var en nedgang fra 2004, da andelen var 89 pst. Målet er 90 pst. For klagesaker er målet at alle saker skal behandles innen 3 måneder. I 2005 var resultatet 77 pst. Dette var en nedgang fra 2004, da andelen var 89 pst., men på samme nivå som i 2003. Ved utgangen av 2005 var det 207 ubehandlede klager, hvorav 48 var eldre enn 3 måneder. De noe svakere resultatene for saksbehandlingstid på arveavgiftsområdet kan for en stor del forklares med en sterk økning i antall mottatte arve- og gavemeldinger siste halvår 2005, som følge av innføring av aksjonær- og deltakermodellen.

Skatteetatens og skatteoppkrevernes kontroll av næringslivet

Hensikten med kontrollarbeidet er å avdekke skatteunndragelser og øke skattyters opplevde risiko for å bli oppdaget. En vesentlig del av skatteetatens kontroll med næringslivet utføres i forbindelse med den årlige likningsbehandlingen og ved behandlingen av omsetningsoppgaver. I tillegg gjennomfører skatteetaten og skatteoppkreverne en rekke kontrollaktiviteter, herunder stedlige kontroller. Det utarbeides en felles kontrollplan i hvert fylke, som gir en samlet oversikt over planlagte og gjennomførte kontroller. Planen skal sikre at etatens samlede kontrollressurser styres ut fra felles prioriteringer i fylket. Det ble i 2005 gjennomført 17 300 stedlige kontroller, hvorav om lag 9 300 ble gjennomført av likningskontor og fylkes-skattekontor. Skatteoppkreverne gjennomførte i 2005 om lag 8 000 arbeidsgiverkontroller. Samlet antall stedlige kontroller var omtrent på samme nivå som i 2004. Det er et mål å øke omfanget av stedlige kontroller, jf. også nedenfor om etatens arbeid for å bekjempe svart økonomi og skattekriminalitet.

Skatteetaten har lagt vekt på å øke antallet formalkontroller (kontroll av at formelle krav oppfylles). Slike kontroller gir god kontakt med skattyterne, virker preventivt og er mindre ressurskrevende enn de stedlige kontrollene. Overfor nyetablerte næringsdrivende gjennomfører fylkes-

skattekontorene og likningskontorene dessuten informasjonsmøter om mva-regler, regnskapsregler og krav til bokføring. De største skatteoppkreverkontorene satser også på forebyggende arbeid i form av informasjonsmøter for arbeidsgivere. Andre tiltak som bidrar til økt etterlevelse, er informasjon, veiledning og et godt samarbeid med regnskapsførere og revisorer.

Saker behandlet i klagenemnder

Fra 1. januar 2004 ble det innført nye regler for valg, sammensetning og geografisk virkeområde for liknings- og overlikningsnemnder. Endringene innebærer at det nå er én likningsnemnd og én overlikningsnemnd for hvert likningskontor. Tabell 5.9 viser at antall saker som er blitt behandlet i likningsnemnd og overlikningsnemnd, har gått ned i perioden 2003-2005. Fra 2004 til 2005 var det også en nedgang i saker behandlet i Riksskattemnda. Den markerte nedgangen i antall saker til liknings- og overlikningsnemnd skyldes for en stor del ny årssyklus, som muliggjør saksbehandling etter utlegg av likningen.

Skatteetaten har over flere år hatt en målrettet innsats for å redusere saksbehandlingstiden i Klagenemnda for merverdiavgift. Ved utløpet av 2005 var 90 pst. av sakene til nemnda behandlet innen 6 måneder, og det var i samsvar med resultatkravet. Dette er en bedring fra 2004, da 85 pst. av sakene ble behandlet innen 6 måneder.

Tabell 5.9 Skatteetaten – antall behandlede saker i klagenemnder

	2003	2004	2005
Behandlet i likningsnemnd og overlikningsnemnd	52 000	49 000	42 000
Behandlet i Riksskattenemnda	56	73	50
Behandlet i Klagenemnda for petroleumsskatt	20	21	21
Behandlet i Klagenemnda for merverdiavgift	259	258	272

Hovedmål 2: Skatter skal betales til rett tid

Innkrevning av inntekts- og formuesskatt og avgifter til folketrygden (trygdeavgift og arbeidsgiveravgift) er lagt til de kommunale skatteoppkreverne. Skatteetaten er faglig overordnet skatteoppkreverne og skal føre kontroll og tilsyn med deres oppgaveutøvelse. Skatteetaten er ansvarlig for innkrevning av merverdiavgift og arveavgift.

Akkumulert restanse

Samlet aktiv restanse var 20,1 mrd. kroner per 31. desember 2005, om lag 1,1 mrd. kroner lavere enn samme tidspunkt året før. Det var en reduksjon i restansene både for skatt, arbeidsgiveravgift og merverdiavgift, jf. tabell 5.10. Det er likevel fortsatt grunnlag for forbedring på dette området.

Tabell 5.10 Samlet aktiv restanse¹

	(mill. kroner)		
	2003	2004	2005
Skatt og arbeidsgiveravgift	16 209	16 458	15 839
Merverdiavgift og investeringsavgift ^{2 3}	4 596	4 561	4 097
Arveavgift	123	220	222

¹ Med aktiv restanse menes restanse inklusive konkursbo, men unntatt krav stilt i bero og utgiftsførte krav.

² Omfatter ikke innførselsmerverdiavgift fastsatt av toll- og avgiftsetaten, eller krav på tilbakebetaling av merverdiavgift.

³ Restansen inkluderer et stort konkursbo på 550 mill. kroner (etterberegning).

Skatt og arbeidsgiveravgift

Per 30. juni 2006 utgjorde samlede innbetalinger for forskuddsordningen (forskuddstrekk og forhåndsskatt) 99,6 pst. av de fastsatte krav for inntektsåret 2005. Dette var samme resultatet som året før. Videre var samlede innbetalinger av etterskuddsskatt og arbeidsgiveravgift henholdsvis 99,2 pst. og 99,8 pst. av sum krav, som innebar en resultatforbedring i forhold til året før, jf. tabell 5.11. Totalt innbetalt restskatt var 85,3 pst. av sum krav

for inntektsåret 2004. Dette var en økning på 2,9 prosentpoeng. I 2005 var det en positiv utvikling for innbetalt restskatt for inntektsåret 2004 i 17 av landets fylker. Det har vært en økning både for frivillig innbetalt og for innfordret restskatt. Den positive utviklingen kan blant annet skyldes færre skjønnsfastsettelse det siste året og en høyere innbetalingsprosent for skjønnskrav. Også innføring av debitortilpasset innkreving ved skatteoppkreverkontorene i Oslo og Bergen har gitt gode resultater.

Tabell 5.11 Skatt og arbeidsgiveravgift for inntektsårene 2003-2005

		(mill. kroner)		
Inntektsår		2003	2004	2005
Forskuddsordningen ¹	Sum krav	241 582	253 739	253 222
	Innbetalt	99,6 pst.	99,6 pst.	99,6 pst.
	Aktiv restanse	1 010	1 043	875
Etterskuddsskatt ²	Sum krav	28 775	37 476	
	Innbetalt	98,9 pst.	99,2 pst.	
	Aktiv restanse	296	270	
Restskatt ²	Sum krav	10 801	11 351	
	Innbetalt	82,4 pst.	85,3 pst.	
	Aktiv restanse	1 877	1 656	
Arbeidsgiveravgift ¹	Sum krav	79 934	84 579	87 304
	Innbetalt	99,7 pst.	99,7 pst.	99,8 pst.
	Aktiv restanse	249	281	212

¹ Målt per 30. juni – ½ år etter inntektsåret

² Målt per 30. juni. – 1 ½ år etter inntektsåret

Merverdiavgift

Per 31. desember 2005 var 99,3 pst. av merverdiavgift fastsatt for avgiftsåret 2004 innbetalt, jf. tabell 5.12. Resultatet var i samsvar med målsetting, og

en bedring med 0,2 prosentpoeng sammenliknet med året før. Ved utgangen av 2005 utgjorde aktiv restanse, eksklusive krav i konkursbo, 323 mill. kroner.

Tabell 5.12 Merverdiavgift og investeringsavgift for avgiftsårene 2002 - 2004

Avgiftsår	(mill. kroner)		
	2002	2003	2004
Sum krav ¹	121 172	120 849	126 711
Innbetalt ¹	98,9 pst.	99,1 pst.	99,3 pst.
Aktiv restanse	433	404	323

¹ Målt per 31. desember – 1 år etter avgiftsåret

Debitortilpasset innkreving

Debitortilpasset innkreving er et satsingsområde for å tilpasse tiltaksbruk i innkrevingen til den enkelte debitor. Erfaringer fra debitorstilpasset innkreving av restskatt ved skatteoppkreverne i Oslo og Bergen, er gode. Påleggstrekk og betalingsoppfordringer er i stor grad erstattet av betalingsoppfordringer per telefon og skriftlige henvendelser tilpasset den enkelte debitor. Dette har bidratt til at andel innbetalt restskatt ved disse skatteoppkreverkontorene var noe høyere enn ved de øvrige skatteoppkreverkontorene. I 2007 er det planlagt å innføre debitorstilpasset innkreving for restskatt i 11 nye kommuner, og prøveprosjekt ved flere skattefogdkontor for debitorstilpasset innkreving av merverdiavgift.

Skatteoppkreverfunksjonen i kommune 2312 - sokkelkommunen

Arbeidstakere og oppdragsgivere med midlertidig opphold/oppdrag på land eller sokkel i Norge (og som ikke har tilknytning til andre kommuner), knyttes til denne «kommunen». Sentralskattekontoret for utenlandssaker er likningsmyndighet for sokkelkommunen.

1. juli 2002 ble skatteoppkreverfunksjonen for krav fastsatt ved Sentralskattekontoret for utenlandssaker, overført fra skatteoppkreveren i Stavanger til Rogaland skattefugtkontor. Ved utgangen av 2005 var opprydningsarbeidet som ble iverksatt i tilknytning til overføringen, avsluttet. Kvaliteten på skatteregnskapet for kommune 2312 anses som god. Regnskaps- og avstemmingsarbeidet er á jour, og det foreligger tilfredsstillende rutiner for oppgaveløsningen. Den akkumulerte restansen per 31. desember 2005 var om lag 519 mill. kroner. Dette er en nedgang på 36 mill. kroner fra året før. Den positive utviklingen er knyttet til forbedret styring av innkrevingsarbeidet. Økt arbeidsinnvandring, og det store antall skattytere hjemhørende i land som Norge ikke har bistandsavtale med, vil

også i framtiden gi økt saksmengde og utfordringer i oppgaveløsningen.

Skatteetatens kontroll av skatteregnskapet og faglige oppfølging av skatteoppkreverne

Skatteetaten overtok fra 1. juli 2004 ansvaret for kontroll av skatteregnskapet hos skatteoppkreverne. Kontrollen utføres av regionale kontrollenheter, som administrativt er underlagt fem skattefogdkontor. I 2005 ble samtlige regnskap kontrollert, og det ble gjennomført stedlige kontroller av skatteoppkreverfunksjonen ved nesten alle kernerkontorene.

Kontroll av skatteoppkrevernes innkrevingsarbeid og arbeidsgiverkontroll ble samlet ved de fem skattefogdkontorene med regional kontrollenhet fra 1. januar 2006. Samling av skatteetatens tilsynsvirksomhet overfor skatteoppkreverne vil gjøre det enklere å målrette og koordinere innsatsen på området.

Hovedmål 3: Folkeregisteret skal ha høy kvalitet

Et oppdatert folkeregister er viktig for mange institusjoner i samfunnet. For å sikre et folkeregister med høy kvalitet er skatteetaten blant annet avhengig av at andre instanser gir korrekte opplysninger til etaten og at endringer meldes raskt. Informasjon og tiltak overfor skifterett, sykehus, kirke med flere ble prioritert i 2004. Virkningen av dette tiltaket avtok i 2005, og saksbehandlingstider for flere meldingstyper økte noe sammenliknet med 2004. Etaten har iverksatt tiltak for å redusere saksbehandlingstidene. Skatteetaten avholder jevnlig møter med Arbeids- og velferdsetaten og andre store brukere av folkeregisteret for å heve kvaliteten. I 2005 ble det også innledet samarbeid med Posten med sikte på koordinering av flyttemeldinger og utveksling av adresseopplysninger.

Fylkesskattekontorenes behandling av klager i bostedssaker ble gjennomført på en tilfredsstillende måte.

Folkeregistrene har fått nye oppgaver som følge av ny navnelov. Etter endring av ekteskapsloven har folkeregistrene dessuten overtatt oppgaven med å prøve ekteskapsvilkår. Det er ikke meldt om spesielle problemer knyttet til de nye oppgavene.

Hovedmål 4: Brukerne skal få god service

Skatteetaten legger stor vekt på å yte god service og gi god informasjon til de skattepliktige. Utvikling av etatens tjenester gjør det også enklere for skattyterne å handle i tråd med de reglene etaten forvalter. Som nevnt ovenfor, ble den nye, nettbaserte selvangivelsen for personlige skattytere kåret til årets netttjeneste i 2005.

I 2005 gjennomførte skatteetaten en brukerundersøkelse overfor næringsdrivende. Undersøkelsen viste at totalinntrykket av etaten i all hovedsak er godt – over halvparten svarer at de har et godt inntrykk av etaten. Resultatene er omtrent uendret fra 2001 da en tilsvarende undersøkelse ble gjennomført. Faktorer som påvirker næringslivets totalinntrykk av etaten, er god informasjon om formålet med kontroll, tilfredsstillende tilbakemeldinger om resultatet av kontroll, og at kontrollen ble gjennomført på en profesjonell og ryddig måte.

Som nevnt i St.prp. nr. 1 (2005-2006) for Finansdepartementet fulgte Skattedirektoratet i 2004 opp en undersøkelse foretatt i 1999 som var rettet mot lønnstakere og pensjonister. Andelen med godt inntrykk av etaten hadde økt fra 49 pst. til 68 pst. Tilsvarende undersøkelse skal gjennomføres i 2006.

Av tiltak for å bedre brukertilgjengelighet ytterligere, nevnes:

- Nettbasert selvangivelse for næringsdrivende
- Etablering av service- og informasjonssentre
- Skatteattestordningen, som gjør at den skatte- og avgiftspliktige nå får utstedt fullstendig skatteattest ved henvendelse til ett skatteoppkreverkontor eller skattefogdkontor.
- Bindende forhåndsuttalelser fra likningskontorene, som er et servicetilbud til skattytere med enklere skattespørsmål, ble innført i 2005.
- Registerinfo – som er et landsdekkende informasjons- og servicesenter for byggenæringen. Her kan aktørene i næringen få den informasjon de trenger for å vurdere anbudsgiveres seriøsitet før kontrakt inngås. Enheten var i drift fra januar 2005.

Samlet resultatvurdering

Finansdepartementet vurderer resultatene i 2005 på fastsettingsområdet som tilfredsstillende. Kvali-

teten på opplysningene som etaten mottar som grunnlag for likningen, blir stadig bedre, og en større andel av grunnlagsdata rapporteres elektronisk. Hele 56 pst. av selvangivelsene for lønnstakere og pensjonister ble levert elektronisk. Det er en betydelig økning fra tidligere år. Økningen skyldes i stor grad innføring av nettbasert selvangivelse. Det var også en stor økning i innlevering av elektroniske selvangivelser fra næringslivet. Ny årssyklus for likning av næringsdrivende medførte flere kontroller for inntektsåret 2003 enn tidligere år. Arbeidet med å analysere effektene av ny årssyklus har høy prioritet. For merverdiavgift var det på de fleste områder en fin framgang fra 2004 til 2005.

Resultatene på innkrevingsområdet var gjennomgående bedre i 2005 enn i 2004. Det var en positiv utvikling både for skatt, arbeidsgiveravgift og merverdiavgift. Framgangen for innkreving av restskatt i 2005 kan delvis knyttes til debitor tilpasset innkreving, som ble innført ved skatteoppkreverne i Oslo og Bergen kommuner.

Resultatene i 2005 for folkeregisterfunksjonen viste en viss tilbakegang fra 2004 for saksbehandlingstider for registrering av flere meldingstyper. Etaten har en tett oppfølging av området.

Departementet vurderer etatens service overfor brukerne som tilfredsstillende.

Sentrale utfordringer og tiltak

Skatteetaten står overfor flere utfordringer de nærmeste årene. Nedenfor er enkelte sentrale utfordringer og tilhørende tiltak fra etaten nærmere beskrevet.

Etaten skal bekjempe svart økonomi og skattekriminalitet

Arbeidet med å redusere omfanget av svart økonomi og skatteunndragelser er ett av skatteetatens viktigste innsatsområder. Svart økonomi undergraver intensjonene i skatte- og avgiftssystemet og svekker det offentliges inntektsgrunnlag. I tillegg bidrar det til at andre, viktige skattepolitiske mål ikke blir nådd på en tilfredsstillende måte.

Unndragelsesmetoder og ulovlige handlinger utvikles i et tempo og omfang som krever økt innsats og nye virkemidler i arbeidet med å avdekke og sanksjonere unndragelser. Det er for eksempel en klar tendens at kompleksiteten i sakene som avdekkes er økende, blant annet som følge av mer bruk av informasjonsteknologi og sofistikerte selskapsstrukturer. For å kunne møte disse utfordringene, er det viktig at skatteetaten har tilstrekkelige

kontrollressurser, riktig kompetanse og at ressursene utnyttes effektivt.

Skatteetaten legger stor vekt på godt samarbeid med andre myndigheter i inn- og utland og med f.eks. arbeidslivs- og bransjeorganisasjoner. Samarbeid med en rekke arbeidslivs- og bransjeorganisasjoner bidrar til økt etterlevelse og seriøsitet i næringslivet. Revisorer, regnskapsførere og advokater er viktige samarbeidspartnere. Etaten viderefører det viktige samarbeidet med andre kontroll-etater, eksempelvis toll- og avgiftsetaten, politiet, Mattilsynet, Arbeidstilsynet, Fiskeridirektoratet og Arbeids- og velferdsetaten.

Det nordiske samarbeidet og Østersjøsam-
arbeidet fungerer tilfredsstillende, og etaten sam-
arbeider også godt med for eksempel de russiske
skattemyndighetene.

Skattekrimenheterne er fem regionale spesial-
enheter som har blitt opprettet de siste par årene.
Skattekrimenheterne skal på en tydelig og effektiv
måte konsentrere etatens innsats mot alvorlig og
omfattende skattekriminalitet, blant annet ved å
samle kompetanse i spesialiserte fagmiljøer. Enhe-
tene skal ha faglig tyngde og en bred sammenset-
ning av kompetanse. Det er blant annet lagt vekt på
å rekruttere medarbeidere med erfaring fra politiet
og kontrollmyndigheter skatteetaten samarbeider
med.

Skatteetaten har de senere årene økt innsatsen
mot alvorlige skatteunndragelser. For å sikre at
etterforskning av sakene som anmeldes ikke stop-
per opp, vil antall bistandsrevisorer bli økt. Det er
per i dag 14 skatterevisorer som bistår politiet i
behandlingen av skatte- og avgiftssaker. En evalu-
ring av bistandsrevisorordningen i 2004 viste at
ordningen har bidratt til at økokrimsakene gis høy-
ere prioritet enn tidligere, at operativt samarbeid
med politiet er bedret, og at det er en positiv utvik-
ling i behandlingen av økokrimsaker innenfor
skatte- og avgiftsområdet. I budsjettet for 2007 er
det avsatt 10,0 mill. kroner for å øke antall
bistandsrevisorer, slik at dette blir en landsdek-
kende ordning. Det legges opp til å tilføre flere stil-
linger i fylker hvor politiet erfaringsmessig har
liten kapasitet til å følge opp anmeldelser.

Organisering

Reorganisering av skatteetaten

Skatteetaten har foreslått en reorganisering av
skatteetaten som innebærer en reduksjon fra tre til
to myndighetsnivåer og en inndeling av ytre etat i
fem regioner underlagt direktoratet. Videre fore-
slås innført riksdekkende vedtakskompetanse og
en sterkere satsing på landsdekkende og region-
dekkende oppgaveansvar. Ny organisering vil gi en

mer fleksibel og slagkraftig organisasjon, med
bedre ressursutnyttelse og høyere kvalitet. Dette
vil i sin tur medføre riktigere skatteinngang. Etter
Finansdepartementets vurdering taler både for-
valtningspolitiske og skattefaglige hensyn for en
slik organisering. Regjeringen har derfor gitt sin
tilslutning til hovedtrekkene i direktoratets forslag,
jf. omtale i proposisjonens innledning, pkt. 2.5. For
2007 er det foreslått avsatt 46,0 mill. kroner til for-
beredelser og igangsetting. I Ot.prp. nr. 1 (2006-
2007) fremmes de nødvendige lovendringer.

Organisering av skatteoppkriverne

I NOU 2004: 12 Bedre skatteoppkreving, gikk et
flertall i utvalget inn for å statliggjøre skatteoppkre-
verfunksjonen. Finansdepartementet gav i 2005
Skattedirektoratet som faglig ansvarlig for skatte-
oppkreverfunksjonen, i oppdrag å foreta en oppføl-
gende utredning av både en statlig overtakelse av
skatteinnkrevingen, og en fortsatt kommunal skat-
teinnkreving, men med et sterkere statlig styrings-
grep. Utredningsarbeidet er sluttført, og rapporten
Bedre skatteoppkreving – videre utredning ble over-
levert departementet i mars 2006. Departementet
vil komme tilbake til saken i 2007.

Oppfølging av skattereformen

Skjermingsmetoden for deltakere i deltakerliknede selskaper og for eiere av enkeltpersonforetak

Det vises til Ot.prp. nr. 92 (2004-2005) og Innst. O.
nr. 125 (2004-2005) vedrørende endringer i beskat-
ningen av enkeltpersonforetak og deltakerliknede
selskaper. Endringene vil i startfasen medføre økte
kostnader for skatteetaten, hovedsakelig som følge
av behov for utvikling av systemteknisk løsning. I
tillegg vil det påløpe kostnader til informasjon, opp-
læring, kontrollarbeid og drift. I budsjettet for 2007
er det foreslått avsatt 10,7 mill. kroner til dette for-
målet.

Innføring av aksjonærmodellen mv.

Det vises til Ot.prp. nr. 1 (2004-2005) og Innst. O.
nr. 10 (2004-2005) om endringer i beskatningen av
personlige aksjonærer. Saken er også omtalt i
St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 (2005-2006)
for Finansdepartementet. Det framgår der at det er
behov for omfattende endringer i aksjonærregiste-
ret for å kunne ivareta vedtatte endringer. Det vil
videre bli en krevende oppgave å kvalitetssikre
opplysninger som skal legges inn i registeret. Aksjonærmodellen er implementert ved å videre-
utvikle Aksjonærregisteret samt etablere et Fonds-
og samvirkeregister (FONSA). Når disse regis-

trene er ferdig utviklet, vil skatteobjektene aksjer og grunnfondsbevis behandles i Aksjonærregisteret, mens fondsandeler og samvirkeandeler behandles i FONSA.

Aksjonærregisteret vil 1. januar 2007 være ferdig utviklet for å håndtere aksjonærmodellen etter intensjonene i Ot.prp. nr. 1 (2004-2005), jf. Innst. O. nr. 10 (2004-2005).

FONSA blir kun etablert med en minimumsfunksjonalitet for inntektsåret 2006. Videreutvikling for å håndtere aksjonærmodellen etter intensjonene i Besl. O. nr. 16 (2004-2005) for FONSA vil derfor pågå i 2007 og ferdigstilles tidlig i 2008.

Kostnadsrammen for omleggingene ble i 2006 fastsatt til 206,6 mill. kroner. Årlige transaksjonskostnader ved at opplysninger leveres via Altinn, vil bli om lag 14 mill. kroner høyere enn lagt til grunn i kostnadsrammen. For 2007 er det foreslått avsatt 48,6 mill. kroner til arbeidet med innføring av aksjonærmodellen mv.

Effektiv utnyttelse av teknologi og IT-systemer

Nytt forvaltningssystem for skatteinnkreving (SKARP-prosjektet)

Det vises til omtale av SKARP-prosjektet senest i St.prp. nr. 66 (2005-2006). I SKARP-prosjektet utvikles et nytt innkreivings- og regnskapssystem for all skatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift. Løsningen vil bidra til en mer effektiv innfordring, bedre informasjonstilgang og bedre tjenester overfor næringsliv og brukere.

Basisversjonen av nytt system for skatteinnkreving er i pilotdrift ved fire kemner-/kommunekassererkontor. Landsdekkende innføring basert på en utvidet versjon av systemet vil starte opp høsten 2006 og foregå i puljer. De fleste store kontorene vil etter planen ta i bruk systemet våren 2007, og alle de små kommunene i løpet av høsten 2007. Oslo kommune, som i dag benytter et eget system, vil etter planen ta i bruk systemet i løpet av første halvår 2008. Det er en forsinkelse på om lag 6 måneder i forhold til tidligere framdriftsplan. Innføring av systemet på landsbasis er en betydelig utfordring.

Gjeldende kostnadsramme for prosjektet er fastsatt til 975,1 mill. kroner, jf. St.prp. nr. 1 (2005-2006). En ny gjennomgang viser at det ikke er realistisk å gjennomføre prosjektet innenfor gjeldende kostnadsramme, uten at konsekvensene er mangelfull kvalitet og mangelfull støtte til de kommunale skatteoppreverne ved innføringen av systemet. Kostnadsøkningen skyldes at det har vært nødvendig med mer ekstern bistand enn forutsatt, og at regelendringer og nye internettbaserte løsninger har gitt behov for å utvikle funksjonalitet ut

over det som lå til grunn ved utarbeidelsen av gjeldende kostnadsramme. Pilotdriften har vist at de faglige oppgavene ved drift av systemet både ved innføring og ordinær produksjon er mer omfattende enn opprinnelig beregnet.

Det foreslås at kostnadsrammen økes til 1 055,5 mill. kroner. I budsjettet for 2007 er det foreslått avsatt 164,6 mill. kroner til prosjektet.

Foreløpige effekter av innføring av nytt forvaltningssystem for merverdiavgift (MVA3)

I St.prp. nr. 1 (1995-1996) ble det stilt krav til at det nye forvaltningssystemet for merverdiavgift (MVA3) skulle gi effekter for skatteetaten, for de avgiftspliktige, og for avgiftsinnkrevningen. Systemet ble satt i drift 1. juli 2001. Skattedirektoratet foretok i 2005 en kartlegging av foreløpige effekter av MVA3 for å se om Finansdepartementets krav til systemet er oppfylt. Kartleggingen viser at merverdiavgiftsforvaltningen har blitt effektivisert og forbedret. Mange rutineoppgaver er automatisert, og ressurser er flyttet til tyngre saksbehandling. Bedret rapportfunksjonalitet gir mer informasjon om de avgiftspliktige, slik at det kan gis bedre og raskere veiledning til de avgiftspliktige. Den bedrede informasjonen brukes også til å utføre mer målrettet kontroll- og innkreivingsaktivitet. Innføringen av MVA3 la også grunnlaget for elektronisk innberetning. Finansdepartementet er tilfreds med de effekter MVA3 så langt har gitt for forvaltningen av merverdiavgiften.

Utvikling av nytt system for arveavgift

Skattedirektoratet utvikler et nytt system for reskontro-, regnskapsføring og innfordring av arveavgift. Systemet skal samhandle med fastsettelse av arveavgift i dagens system og integreres i dagens merverdiavgiftssystem. Systemet er forventet satt i produksjon i løpet av første halvår 2007, noe etter plan. Etaten har også startet utvikling av modul for fastsettelse av arveavgift. Denne modulen er planlagt ferdigstilt i løpet av første halvår 2008.

Utvikling av nytt system for likning og saksbehandling (SL)

System for likning og saksbehandling (SL) er et nytt, helhetlig likningssystem som vil omfatte saksgangen knyttet til forhåndsutfylling og individuell tilpassing av selvangivelsen, skattyters eget arbeid med selvangivelsen og etatens saksbehandling av denne. Systemet utvikles som en utvidelse av System for likning av næringsdrivende (SLN). Det vises til omtale i St.prp. nr. 1 (2005-2006) for

Finansdepartementet. Prisjustert kostnadsramme for prosjektet er 165,5 mill. kroner. Prosjektet vil pågå i perioden 2006-2009, og for 2007 er det foreslått avsatt 57,6 mill. kroner til prosjektet.

Mål og budsjett 2007

Det er fastsatt følgende hovedmål for skatteetaten for 2007:

- Skattene skal fastsettes riktig og til rett tid
- Skattene skal betales til rett tid
- Folkeregisteret skal ha høy kvalitet
- Brukerne skal få god service

Den underliggende målstruktur (kvalitative og kvantitative resultatmål) fastsettes i styringsdialogen mellom Finansdepartementet og skatteetaten i forbindelse med utforming av departementets tildelingsbrev til etaten for 2007. I hovedsak vil de viktigste styringsparameterne for 2007 tilsvare dem som ble anvendt for 2005, og tilsiktede resultater i 2007 skal generelt være minst like gode som oppnådde resultater i 2005, jf. rapportomtalen foran.

Skatteetatens budsjetttramme for 2007 foreslås satt til 3 915,0 mill. kroner. Dette er en økning på 2,1 pst. i forhold til saldert budsjett for 2006.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leie og drift av kontorlokaler, reiser, kontorutstyr mv. Posten dekker også betalingsformidlingsutgifter mv. i forbindelse med skattebetalingsordningen og midler til innkreving av skatt på undersjøiske petroleumsforekomster. Beløpet inkluderer videre utgifter til regnskapsføring, innkreving og kontroll av skatt fra oppdrags- og arbeidstakere som er skattepliktige i Norge, men som ikke har tilknytning til noen kommune. Blant andre oppgaver som dekkes av posten, nevnes tilpasninger ved oppfølging av skattereformen og etatens eget arbeid med forvaltning av Altinn. For 2007 foreslås det bevilget 3 422,5 mill. kroner under post 01.

Skatteetaten har inntekter i forbindelse med salg av tjenester til andre statsinstitusjoner og kommuner, og enkelte andre inntekter. På grunn av usikkerhet om størrelsen på inntektene ber Finansdepartementet om fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1618, post 01 Driftsutgifter, med et beløp tilsvarende merinntekter under kap. 4618, post 02 Andre inntekter, jf. forslag til romertallsvedtak II.1.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten omfatter skatteetatens utgifter til innkreving av merverdiavgift m.m., de kommunale skatteoppkrevernes utgifter til innkreving av arbeidsgiveravgift, skatt og trygdeavgift, og omkostninger knyttet til tvangsforretninger, tinglysing og garantistillelser. For 2007 foreslås det bevilget 101,5 mill. kroner under post 21.

Post 22 Større IT-prosjekter, kan overføres

Posten omfatter bevilgning til større IT-prosjekter, som blant annet utvikling av nytt system for skatteinnkreving (SKARP), deler av videreutviklingen av aksjonærregisteret og utvikling av nytt system for likning og saksbehandling (SL). Prosjektene er nærmere omtalt ovenfor. For 2007 foreslås det bevilget 227,0 mill. kroner under post 22.

For disse investeringsprosjektene kan det være behov for å inngå avtaler utover budsjettåret. Det bes derfor om at skatteetaten gis fullmakt til å inngå slike avtaler innenfor de kostnadsrammer som er angitt foran, jf. forslag til romertallsvedtak V.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten omfatter en avsetning til IT-formål, herunder utgifter til større IT-utskiftninger i etaten. For 2007 foreslås det bevilget 164,0 mill. kroner under post 45.

Kap. 4618 Skatteetaten

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr	36 108	35 000	21 700
02	Andre inntekter	28 689	26 700	26 700
05	Gebyr for utleggsforretninger	25 610	22 700	14 800
07	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	1 403	800	2 000
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	994		
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	36 345		
17	Refusjon lærlinger	43		
18	Refusjon av sykepenger	69 665		
	Sum kap. 4618	198 857	85 200	65 200

Post 01 Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr

Posten omfatter refusjon av gebyrer ved utleggsforretninger som utføres av de ordinære namsmenn, jf. kap. 1618, post 21. Nedgangen i forhold til saldert budsjett 2006 på denne posten og på post 05 Gebyr for utleggsforretninger henger sammen med Regjeringens forslag om å redusere gebyrene for tvangsforretninger.

Post 02 Andre inntekter

Posten omfatter blant annet refusjon av utgifter til porto som skatteetaten legger ut for kommunene i forbindelse med skatteoppgjøret, refusjon av fellesutgifter i bygg der etaten er største bruker, inntekter fra salg av datatjenester, kurs i regi av skatteoppkreverne, gebyrer for folkeregisteropplysninger og enkelte andre inntekter.

Post 05 Gebyr for utleggsforretninger

Posten omfatter gebyrinntekter fra utleggsforretninger som skattefogdkontorene selv utfører.

Post 07 Gebyr for bindende forhåndsuttalelser

Posten omfatter inntekter fra gebyrer for bindende forhåndsuttalelser fra Skattedirektoratet i skatte- og avgiftssaker og fra likningskontorene om skatt.

Tilsagnsordningen vedrørende oppfølging av konkursbo

For å sikre og følge opp krav i konkursbo som ledd i det offentlige innkrevingsarbeidet, ble det for

2005 gitt fullmakt til å stille nye, betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for inntil 8,0 mill. kroner. Ved utgangen av 2005 forelå betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for om lag 4,6 mill. kroner. Tilsagnsfullmakten er knyttet til kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 01 Driftsutgifter og kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter. Videre har skatteoppkreverne etter § 4-6 i skatteoppkreverinstruksen anledning til å gi tilsagn inntil 0,5 G til dekning av utgifter til videre bobehandling. Ved tilsagn som innvilges av skatteoppkreverne, belastes skatteregnskapet for utbetalinger. Skatteoppkrevernes tilsagn er ikke omfattet av rapporteringen.

Tilsagn gis vanligvis når fortsatt bobehandling antas å kunne tilføre boet aktiva, men hvor det enkelte konkursbo ikke har evne til å bære risikoen for kostnadene. I særlige tilfeller er tilsagnet begrunnet med preventive hensyn. Dette gjelder blant annet når mistanke om økonomisk kriminalitet tilsier at konkursboet forfølger forholdet privatrettslig eller ved å overføre saken til påtalemyndigheten.

Ifølge skatteetaten ble konkursbo der tilsagn bortfalt fordi boene inngikk forlik eller fikk rettens medhold, i 2005 tilført til sammen 6,6 mill. kroner. Beløpet viser at det er behov for en ordning som gjør konkursbo i stand til å forfølge mulige omstøtelige forhold mv. Ordningen er også med på å motvirke bevisst økonomisk tapping av virksomheter.

Av så vel innfordringsmessige som allmennpreventive grunner anser Finansdepartementet ordningen som viktig. Ansvaret for å treffe avgjørelser om nye tilsagn er delegert til Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet. Ordningen foreslås

videreført i 2007 ved at Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet gis fullmakt til å stille nye betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for inntil 8,0 mill. kroner,

innenfor en samlet fullmakt for nye og gamle tilsagn på 20,6 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak VII. Finansdepartementet vil foreta fordelingen mellom de to direktoratene.

Tabell 5.13 Tilsagnsordningen vedrørende oppfølging av konkursbo

	(i 1 000 kr)
	Tilsagn
Samlet ansvar per 1. januar 2005 ¹	8 656
Nye tilsagn i 2005	3 777
Tilsagnsreduksjoner som følge av utbetalinger i avsluttede bo	- 851
Tilsagnsreduksjoner som følge av utbetalinger i ikke avsluttede bo	-4 394
Differanse mellom tilsagn og utbetalinger i avsluttede bo	-2 616
Samlet ansvar per 31. desember 2005	4 572
Fullmakt til nye tilsagn i 2006	8 000
Fullmakt til nye tilsagn i 2007	8 000
Samlet fullmakt i 2007 for nye og gamle tilsagn – forslag	20 572

¹ Ved en feil ble ansvar per 31. desember 2004 angitt 18 000 kroner for lavt i St.prp. nr. 1 (2005-2006).

Programkategori 23.30 Offisiell statistikk

Utgifter under programkategori 23.30:

					(i 1 000 kr)
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	Pst. endr. 06/07
1620	Statistisk sentralbyrå	531 851	505 300	586 800	16,1
	Sum kategori 23.30	531 851	505 300	586 800	16,1

Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå

					(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	
01	Driftsutgifter	367 049	368 700	393 300	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	155 862	127 300	185 000	
22	Folke- og bolig telling mv., <i>kan overføres</i>	1 187			
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 753	9 300	8 500	
	Sum kap. 1620	531 851	505 300	586 800	

Hovedoppgaver og organisering

Statistisk sentralbyrå er det sentrale organ for inn-samling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk. Ifølge § 3-1 i statistikkloven har Statistisk sentralbyrå ansvar for å:

- kartlegge og prioritere behov for offisiell statistikk
- samordne statistikk som blir utarbeidet av forvaltningsorganer
- utvikle statistiske metoder og utnytte statistikken til analyse og forskning
- gi opplysninger til statistisk bruk for forskningsformål og for offentlig planlegging
- ha det norske hovedansvaret for internasjonalt statistisk samarbeid

Statistikkloven fastslår at Statistisk sentralbyrå er en faglig uavhengig institusjon, administrativt underlagt Finansdepartementet. Denne uavhengigheten av myndigheter og interessegrupper er avgjørende for den tillit og autoritet som offisiell statistikk må ha for å fylle sin rolle nasjonalt og internasjonalt. Samtidig er datasikkerhet og per-

sonvern avgjørende forutsetninger for tillit hos oppgavegiverne og dermed for Statistisk sentralbyrås virksomhet.

Statistisk sentralbyrå har eget styre og virksomhet både i Oslo og Kongsvinger. Det var 558 ansatte i Oslo og 390 i Kongsvinger ved utgangen av 2005. Per 1. mars 2006 hadde Statistisk sentralbyrå en bemanning tilsvarende 896 årsverk, jf. pkt. 4.4 i del I. Det er 19 rådgivende utvalg, med representanter for brukere og oppgavegivere, som gir råd om mål og prioriteringer innen ulike statistikk-områder. Statistikkrådet, med rundt 20 statlige institusjoner som medlemmer, bidrar til å koordinere den offisielle statistikken i Norge.

Rapport 2005

I 2005 publiserte Statistisk sentralbyrå 791 statistikker, 24 færre enn året før, jf. tabell 5.14. Nedgangen skyldes at statistikk om vannmagasinenes fyllingsgrad, som har 50 frigivninger årlig, ble overtatt av Norges vassdrags- og energidirektorat fra 1. januar 2005.

Tabell 5.14 Frigitte statistikker

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Frigitte statistikker	754	740	761	817	839	831	815	791

Det var 127 ordinære publikasjonsutgivelser i 2005. Dette er færre enn året før. Utviklingen er i tråd med Statistisk sentralbyrås strategi om færre tabellpublikasjoner på papir, styrket analysevirksomhet og økt elektronisk publisering på Statistisk sentralbyrås nettsider, der en også får tilgang til Statistikkbanken.

Statistisk sentralbyrå har i flere år satset mye på å utvikle webtjenesten for formidling av offisiell statistikk. I 2005 var det totalt vel 54 millioner oppslag på ssb.no, sammenliknet med 43 millioner i 2004. Websidene er tilrettelagt for å være godt tilgjengelig via søkemaskiner. Søkemaskiner, som f.eks. Google, sto for ca. 30 pst. av oppslagene i 2005. I Statistikkbanken kan brukerne selv velge statistikk og hvordan de vil ha den i tabellform.

Statistikkbanken inneholdt 1 848 tabellmatriser ved utgangen av 2005. Det er en økning på 38 pst. på ett år. To tredeler av alle statistikker som ble publisert i 2005, hadde full dekning med tall i Sta-

tistikkbanken, mot bare en tredel i 2004. Målt ved antall tabelluttak økte bruken av materialet fra Statistikkbanken med 47 pst. fra 2004 til 2005.

Internasjonalt – og i Norge – er det krav om at tidspunkt for publisering av offisiell statistikk skal varsles på forhånd. I 2005 kom 90 pst. av statistikkene til varslet tidspunkt. Dette er omtrent på nivå med resultater for tidligere år.

Statistikkens aktualitet måles i antall uker fra referanseperiodens utløp til statistikken blir publisert. Aktualiteten i statistikkproduksjonen i Norge er god, sammenliknet med en rekke andre land, særlig for måneds- og kvartalsstatistikken. De siste årene har Statistisk sentralbyrå satset mye på å bedre aktualiteten for årsstatistikkene, og aktualiteten er bedret med 4 uker siden 2001, jf. tabell 5.15. Fra 2004 til 2005 har aktualiteten bedret seg for både månedsstatistikkene, kvartalsstatistikkene og for årsstatistikkene.

Tabell 5.15 Statistikkens aktualitet – antall uker etter periodens utløp

	Antall statistikker i 2005	2001	2002	2003	2004	2005
Månedsstatistikk	11	3,7	3,6	3,5	3,5	3,4
Kvartalsstatistikk	15	9,3	9,0	8,9	9,6	8,1
Årsstatistikk	67	45,5	43,6	43,7	42,9	41,5

For å lage statistikk med tilstrekkelig god kvalitet, er det viktig med høye svarprosenten. Svarprosentene for Statistisk sentralbyrås undersøkelser

er høye både for frivillige undersøkelser og undersøkelser med oppgaveplikt, jf. tabell 5.16.

Tabell 5.16 Statistisk sentralbyrås undersøkelser – svarprosenten

Undersøkelser:	2000	2001	2002	2003	2004	2005
- Med oppgaveplikt	94	94	95	94	95	97
- Frivillige	72	73	77	78	79	77

Internasjonal publisering kan indikere god kvalitet og er viktig for forskningsvirksomheten i Statistisk sentralbyrå. I 2005 var det flere publiseringer i utenlandske bøker og bokartikler enn i 2004, jf. tabell 5.17. Samtidig ble det publisert noe færre

artikler i utenlandske tidsskrifter i den samme perioden. Årlig omfang av artikler i internasjonale tidsskrifter varierer, bl.a. som følge av etterslep fra artiklene ferdigstilles til de blir publisert i internasjonale tidsskrifter.

Tabell 5.17 Internasjonal publisering i tidsskrifter og i bøker

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
- Utenlandske tidsskriftsartikler	28	22	17	22	30	27
- Utenlandske bøker og bokartikler	13	12	5	8	4	13

Statistisk sentralbyrås strategi for å holde oppgavebyrden på et så lavt nivå som mulig består av flere elementer. Gjenbruk av administrative data og egne data, som er samlet inn for andre statistikkformål, er et viktig element. Andre elementer er:

- uttrekk av bedriftenes egne fagsystemer
- innsamling av data fra tredjepart
- forenkling av skjema og skjemautfylling.

Det arbeides nå særlig med å samordne utvalgene for å redusere oppgavebyrden på det enkelte foretak og fordele oppgavebyrden jevner mellom foretakene. I tillegg satses det på å redusere detaljeringsgraden i spørreskjemaene.

Alle oppgavegivere får tilbud om å rapportere elektronisk, og oppslutningen om Statistisk sentralbyrås elektroniske innrapporteringsløsning er økende. I 2005 ble totalt 33 pst. av Statistisk sentralbyrås skjema overfor næringslivet levert elek-

tronisk via Idun eller Altinn. 288 000 næringsdrivende benyttet Altinn for regnskapsåret 2004, mot 175 000 året før. Rapportering fra 105 kjedekontorer bidrar i stor grad til å redusere oppgavebyrden for næringslivet. Det arbeides kontinuerlig med å forbedre skjemaene.

Oppgavepliktregisterets beregninger viser at byrden for næringslivet i tilknytning til besvarelser av undersøkelser fra Statistisk sentralbyrå utgjør mindre enn 2 pst. av den totale oppgavebelastningen ved utfylling av skjema fra det offentlige. For 2005 er oppgavebelastningen for næringslivet anslått til 102 årsverk, jf. tabell 5.18. Dette er en økning på 5 årsverk fra 2004, og skyldes oppgaveinnhenting til statistikk over valutatransaksjoner. Tidligere var det Norges Bank som samlet inn disse dataene. Denne overføringen til Statistisk sentralbyrå har bidratt til å redusere næringslivets oppgavebyrde.

Tabell 5.18 Statistisk sentralbyrå – oppgavebyrde – årsverk

	2001	2002	2003	2004	2005
I alt	177	179	180	171	184
- Næringslivet i alt	97	91	91	97	102
- Næringslivet ekskl. statistikk over valutatransaksjoner	97	91	91	86	84
- Andre ¹	80	88	89	74	82

¹ Oppgavebelastningen knyttet til Folke- og bolig tellingen 2001 er ikke regnet med i tallene for 2001. Omfanget av oppgavebyrden i gruppen Andre varierer som følge av omfanget av intervjuundersøkelser som gjennomføres hvert år.

Inntektene fra brukerfinansierte oppgaver i 2005, var 157,1 mill. kroner, jf. tabell 5.19. Dette er en økning på 25,6 mill. kroner fra 2004. Departe-

menter og andre statlige virksomheter er de viktigste oppdragsgiverne, og bidrar med om lag 54 pst. av de brukerfinansierte inntektene.

Tabell 5.19 Statistisk sentralbyrå – brukerfinansierte oppdrag etter kundegruppe

	2004		2005	
	Mill. kroner	Prosent	Mill. kroner	Prosent
Departementer	41,8	32	42,4	27
Andre statlige virksomheter	28,4	22	41,9	27
Private kunder	13,0	10	13,6	9
Kommunale brukere	1,3	1	1,8	1
Utenlandske brukere	18,6	14	27,9	18
Forskningsinstitutter og universiteter	9,5	7	9,3	6
Norges forskningsråd	18,8	14	20,1	13
I alt	131,5	100	157,1	100

Ressursbruk og produktivitetmålinger

Statistisk sentralbyrå har gjennomført en analyse av produktivitetutviklingen for statistikkproduksjonen og foretatt sammenlikninger med andre land. Disse beregningene tyder på at totalproduktiviteten i Statistisk sentralbyrå økte med om lag 2 pst. årlig i perioden 1999-2004. Analysene viser videre at Norge ligger om lag på linje med andre land i Vest-Europa i kostnader per innbygger til statistikkformål.

Koordineringsansvar for offisiell statistikk i Norge

Kravene til rapportering og koordinering av statistikkproduksjonen, både nasjonalt og internasjonalt, er økende. Statistikk for Norge finnes i databaser i en rekke internasjonale organisasjoner og er gjengitt i flere internasjonale statistiske oversikter. Gjennom statistikkloven har Statistisk sentralbyrå ansvaret for å koordinere all norsk statistikk. Et viktig skritt for nasjonal koordinering ble tatt gjennom etableringen av Statistikkrådet i 2004.

Systematisk kvalitetsarbeid

Statistisk sentralbyrå har i flere år prioritert systematisk kvalitetsarbeid for å produsere statistikk og analyser så effektivt som mulig, med best mulig kvalitet. Det er gjennomført prosjekter som kan gi bedre kvalitet på produktene, herunder arbeidet med å forbedre prisstatistikken, forvaltning av statistiske enheter og revisjon av nasjonalregnskapet. Det arbeides også kontinuerlig med å bedre dokumentasjonen av sentrale deler av statistikkproduksjonen.

Informasjonssikkerhet

Statistisk sentralbyrå legger stor vekt på informasjonssikkerhet, og virksomheten vil arbeide videre med å bygge ut infrastruktur og rutiner for å bedre informasjonssikkerheten på alle områder og gjennom hele produksjonsprosessen. Virksomheten er tilpasset krav og retningslinjer i personopplysningsloven. Gjenbruk av opplysninger er helt nødvendig, bl.a. for å redusere oppgavebyrden. Dette stiller krav om sporbarhet, oversiktighet og godt dokumenterte dataarkiver. Av hensyn til oppgavegiverne og for å ha kontroll og oversikt, er det viktig at innsamlet datamateriale lagres forsvarlig. Arbeidet med dataforvaltning vil alltid ha høy prioritet.

Sentrale utfordringer og prioriteringer i statistikkproduksjonen

Strategi 2007 -

Hoveddelen av målene som ble utformet i strategien fra 2002, er helt eller delvis nådd. Det gjennomføres en strategirevisjon i løpet av 2006. Hovedstrategien og delstrategier på flere sentrale områder vil danne utgangspunkt for arbeidet i 2007 og i årene framover.

Statistikk for et samfunn i stadig forandring

Framveksten av tjenestesamfunnet har økt behovet for ulike typer tjenestestatistikk. Statistisk sentralbyrå har prioritert dette området det siste tiåret, men det er fremdeles behov for utbygging. Oppmerksomheten rundt og etterspørselen etter informasjon om offentlige tjenester har økt særlig sterkt, blant annet til bruk i evaluering og referansetesting. Dessuten har næringslivet i større grad enn før oppdaget nytten av detaljert statistikk som

markedsinformasjon, samtidig som det er blitt større oppmerksomhet rundt oppgavebyrden. Parallelt med dette har deregulering av økonomien, integrering av markeder på tvers av landegrensene og friere flyt av kapital og arbeidskraft komplisert datafangsten på viktige områder.

Populasjonsforvaltning

Statistisk sentralbyrå har tre statistiske populasjonsregistre. Ett register omfatter personer, familier og husholdninger, et annet gir oversikt over bedrifter, foretak og konsern, og i et tredje register er informasjon om eiendommer, adresser, bygninger og boliger samlet. Registerne henter data fra Det sentrale folkeregister i Skattedirektoratet, Enhetsregisteret i Brønnøysundregistrene og Registeret over grunneiendommer, adresser og bygninger i Statens kartverk. Enhetene i de tre registerne inngår som basisenheter i Statistisk sentralbyrås statistikksystemer.

Populasjonsregistrene er tilrettelagt for felles bruk med adresse som koblingsnøkkel i et felles registersystem. Dette gir en koordinert og hensiktsmessig forvaltning av basisenhetene i statistikkproduksjonen.

Ny næringsstandard

For å være hensiktsmessige og i tråd med utvikling i næringsliv og samfunnsforhold, revideres næringsstandardene fra tid til annen. Både EUs næringsstandard – NACE – og FNs næringsstandard – ISIC – er under revisjon. Dette betinger en gjennomgang av det nasjonale nivået i næringsstandarder i samarbeid med bransjene og statistikkbrukerne. Næringskoden inngår som viktig grunndatainformasjon om enheter i næringslivet. Overgangen i Norge vil skje bl.a. ved at ny standard innføres i Statistisk sentralbyrås Bedrifts- og foretaksregister, etter planen fra 1. januar 2008.

Folketellingsstatistikk

Framtidige folke- og boligtellinger skal være registerbasert. Det arbeides for å oppnå ønsket kvalitet i boligadresseregisteret. I forkant av framtidige registerbaserte folketellinger vil det være behov for å oppdatere utdanningsregisteret med informasjon om utdanningsnivå for innvandrere som er kommet til landet etter siste skjemaundersøkelse i 1999. Det vil også være behov for å gjennomføre kvalitetskontroller av registergrunlaget for tellingen, særlig for husholdnings- og familievariable.

Statistikk for offentlig sektor

Det samordnede systemet for kommunalstatistikk – KOSTRA – dekker virksomheten i kommunene på en helhetlig måte. De fleste kommunene er aktive brukere av KOSTRA, blant annet i budsjettarbeid og i analyser av driften på ulike områder.

På oppdrag fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet har Statistisk sentralbyrå i 2006 igangsatt prosjektet StatRes (Statlig Ressursbruk og Resultater). Planen er å utvikle og formidle statistikk og indikatorer for statens virksomhet, med sikte på å belyse statlig ressursbruk på en mer systematisk måte enn tidligere. Fornyings- og administrasjonsdepartementet delfinansierer Statistisk sentralbyrås arbeid knyttet til utviklingen av StatRes.

KOSTRA-modellen brukes for spesialisthelse-tjenesten etter at tjenestene ble overført til staten i 2002, og fra 2004 også for det kommunale barnevernet og for de barne- og familievernoppgaver som staten i 2004 overtok ansvaret for.

Omlegging av valutastatistikken

Statistisk sentralbyrå har overtatt ansvaret for valutastatistikken fra Norges Bank. I juni 2005 ble utenriksregnskapet publisert for første gang basert på nytt datagrunnlag. Det nye opplegget for datafangsten innebærer at data hentes inn direkte fra foretak som har økonomisk aktivitet med utlandet. I 2006 blir konsolidering av det nye driftsopplegget prioritert. Opplegget vil fremdeles være under tilpasning og utvikling på flere områder.

Overtakelse av Norges Banks statistikkvirksomhet

Statistisk sentralbyrå og Norges Bank har i brev av 21. august 2006 til Finansdepartementet opplyst at de vil gjennomføre endring i arbeidsdelingen mellom Norges Bank, Statistisk sentralbyrå og Kredittilsynet for utarbeidelse av finansmarkedsstatistikk. Institusjonene mener at statistikkoppgaver som i dag utføres i Norges Bank, bør overføres til Statistisk sentralbyrå og Kredittilsynet. En slik overføring av ansvar og oppgaver vil også innebære at Statistisk sentralbyrå vil overta ansvaret for personell som i dag er ansatt i Norges Banks statistikkavdeling. Institusjonene tar sikte på at en overføring gjøres gjeldende fra årsskiftet 2006-2007.

En overføring av ansvaret for utarbeidelse av finansmarkedsstatistikk til Statistisk sentralbyrå vil være i tråd med en rendyrking av institusjonenes kjernevirksomheter. Fram til nå har Norges Bank

finansiert utarbeidelsen av finansmarkedsstatistikken som en del av sin ordinære virksomhet. Overtakelsen av oppgaver og personell er anslått å utgjøre om lag 35 mill. kroner i ekstra kostnader for Statistisk sentralbyrå.

En overføring fra årsskiftet 2006-2007 kan skje ved at Norges Bank kjøper denne statistikk-tjenesten av Statistisk sentralbyrå som et markedsoppdrag over kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter. I budsjettforslaget for 2007 er kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter, og kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Oppdragsinntekter, derfor økt med 35 mill. kroner.

Finansdepartementet vil vurdere, og eventuelt senere fremme forslag til Stortinget om, finansiering over statsoppdraget av den delen av statistikken som naturlig omfattes av den offisielle statistikken.

Nasjonalregnskapet og hovedrevisjon 2006

De siste årene er det blitt satset mye på å bedre kvaliteten og aktualiteten i nasjonalregnskapet. Kvaliteten på nasjonalregnskapet skal dessuten styrkes gjennom etablering av satelittregnskaper, som for eksempel egne systemer for helseregnskap og turisme. Det planlegges blant annet satelittregnskap for utdanning og for forskning og utvikling.

Hovedrevisjonen 2006 skal fullføres og publiseres i begynnelsen av desember 2006. Publiseringen dekker både årlige og kvartalsvise tall for årene 1995-2005. Tall tilbake til 1970 vil bli publisert i juni 2007. Det legges opp til tallrevisjoner av nasjonalregnskapet om lag hvert femte år.

Priser og prisindekser

God prisstatistikk er av stor betydning for kvaliteten av den økonomiske statistikken. Statistisk sentralbyrå arbeider med å utvikle bedre prisstatistikk for varer og tjenester. Arbeidet følger internasjonale krav og anbefalinger, og det tas hensyn til kvalitetsendringer i produkter og tjenester i større grad enn før. Det er satt i gang en rekke prosjekter siden 2004, og i løpet av de nærmeste årene vil et titalls nye tjenestepreisstatistikker være i regulær drift.

Regnskapsdata og regnskapsstatistikk

Tilgangen på regnskapsdata har de siste årene blitt stadig bedre som en konsekvens av økt elektronisk innrapportering. På sikt forventes det at regnskapsstatistikken vil bli heldekkende. Dette krever

at næringsoppgaven også i framtiden kan baseres på at driftsregnskapet er artsinndelt. Det internasjonale standardiseringsarbeidet har åpnet for å benytte andre inndelinger enn etter art, noe som vil føre til at næringsoppgavens spesifikasjoner og årsregnskapets oppstillingsplan vil kunne avvike. Dette vil få konsekvenser for all regnskapsstatistikk i Statistisk sentralbyrå, enten det gjelder finansielle eller ikke-finansielle foretak, privat eller offentlig sektor.

Arbeidsmarked

Utvikling og samordning av tilgjengelig statistikk for arbeidsmarked fortsetter. Den frie bevegelsen av arbeidskraften i EØS-området skaper store utfordringer for datafangsten. Som følge av store bevegelser av arbeidskraft og produksjon over landegrensene kreves det særlig større innsats for å holde oversikt over populasjonen som skal ligge til grunn for statistikkene.

Elektronisk samhandling

Effektiv elektronisk samhandling med oppgavegivere, brukere og andre statistikkprodusenter både nasjonalt og internasjonalt blir stadig viktigere. Et mål i dette arbeidet er å holde oppgavebyrden så lav som mulig, der elektroniske løsninger spiller en sentral rolle. Dette forutsetter innsats særlig knyttet til standardisering, både av definisjoner, innhold og teknologi.

Alle brukere og oppgavegivere har nå et elektronisk tilbud. Dette innebærer bedre informasjon og tilbakemelding til oppgavegiverne. Internettbasert informasjon vil etter hvert ta helt over for den papirbaserte. Denne satsingen er samlet i prosjektet *Elektronisk samhandling*, som omfatter:

- Videre samarbeid om utvikling av samvirkende løsninger for brukervennlig innrapportering til offentlig sektor, blant annet med samordning av elektronisk datamottak
- Gjenbruk og utveksling av informasjon mellom offentlige etater
- Samordnet formidling av all offisiell statistikk i Norge.

Forskning og analyse

Forskningen i Statistisk sentralbyrå skal bidra til ny kunnskap om økonomisk atferd og økonomiske virkninger av ulike begivenheter, herunder politiske tiltak. Forskningen skal også bidra til å utvikle nye metoder for produksjon og kvalitetsforbedring av statistikken. Viktige eksempler på dette er prisprosjektet, revisjon av nasjonalregnskapet,

prosjekter knyttet til utdanningsstatistikk og statistikk for fordeling og levekår.

Prioritering innenfor ulike områder av forskningen er gitt nedenfor:

- *Skatteanalyser og offentlig økonomi.* Skattemodellene oppdateres og stilles til disposisjon for forvaltningen, og servicen overfor partiene på Stortinget opprettholdes. Arbeidet med å forbedre og utvikle nye mikrobaserte atferdsmodeller for analyse av skattepolitikk fortsetter.
- *Ressurs- og miljøøkonomi.* Modellutvikling og analyser av nord-europeiske energimarkeder videreføres. Koblingen mellom energianalyser, miljøforhold og makromodeller oppdateres. Det legges vekt på analyser av betydningen av teknologiske endringer for energibruk og miljø. Det skal arbeides med å presentere, analysere og videreutvikle indikatorer for bærekraftig utvikling.
- *Makroøkonometriske modeller.* Modellene oppdateres, og servicen overfor tradisjonelle brukere opprettholdes. En vil søke å styrke arbeidet med makroøkonometrisk modellbygging. Omfanget av anvendte modellanalyser, inkludert konjunkturrapporter, videreføres om lag på dagens nivå. Analyser av strukturreformer vil bli videreført.
- *Mikroøkonometriske analyser.* Atferdsanalyser av bedrifter og husholdninger, basert på Statistisk sentralbyrås mikrodata, fortsetter og utnyttes i mikro- og makromodellene.
- *Analyser av befolkningsutviklingen.* Arbeid med analyser som kan gi økt innsikt i befolkningsutviklingen, fortsetter. Analyser av endringer i husholds- og familiestruktur på grunnlag av data fra Folke- og bolig telling 2001 vil bli prioritert.
- *Utvikling av levekår.* Analyser av samspillet mellom befolkningsutviklingen, levekårsutviklingen og av mekanismer og prosesser som kan forklare nivå og fordeling av ulike levekårs komponenter, vil bli prioritert.

Budsjett 2007

Statistisk sentralbyrås budsjetttramme for 2007 foreslås satt til 586,8 mill. kroner. Forslaget innebærer at aktivitetsnivået i all hovedsak kan videreføres.

Det sentrale målet for Statistisk sentralbyrå, også i 2007, er å utvikle statistikk for områder som har manglet dekning og opprettholde omfanget av den løpende statistikkproduksjonen, med minst like god kvalitet og aktualitet som før. I tillegg vil det bli satset videre på å effektivisere datainnsamlingen og på brukervennlig og effektiv formidling av statistikk og forskningsresultater på ssb.no. Det vil bli lagt stor vekt på informasjonssikkerhet og arbeidet med å holde oppgavebyrden på et så lavt nivå som mulig.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leie og drift av kontorlokaler, reiser, kontorutstyr mv. For 2007 foreslås det bevilget 393,3 mill. kroner under post 01.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Omfanget av brukerfinansierte oppdrag har økt de seneste årene, og for 2007 er oppdragsbudsjettet beregnet til 185,0 mill. kroner.

Ved brukerfinansierte oppdrag blir utgiftene postert på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter. Inntektene fra slike oppdrag skal fullt ut dekke utgiftene og blir postert på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Oppdragsinntekter.

Da en del kunder av ulike grunner betaler på andre tidspunkt enn fastsatt forfallsdato, er det krevende å oppnå like store inntekter som utgifter hvert enkelt år, gitt kontantprinsippet som følges i staten. Det foreslås derfor at Statistisk sentralbyrå kan overskride bevilgningen til oppdragsvirksomhet på kap. 1620, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarer merinntektene på kap. 4620, post 02 Oppdragsinntekter, og slik at ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på post 21, jf. forslag til romertallsvedtak II.2.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten omfatter blant annet en avsetning til arbeidet med å videreutvikle datasikkerhet og datakapasitet på Statistisk sentralbyrås teknologiske plattform.

Kap. 4620 Statistisk sentralbyrå

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Salgsinntekter	271	500	300
02	Oppdragsinntekter	157 177	127 300	185 000
04	Tvangsmulkt	7 023	6 500	
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	278		
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	6 138		
18	Refusjon av sykepenger	6 447		
85	Tvangsmulkt			6 500
Sum kap. 4620		177 334	134 300	191 800

Post 01 Salgsinntekter

Posten omfatter inntekter fra salg av publikasjoner. Satsingen på Statistisk sentralbyrås internettsider (hvor tjenestene er gratis) gjør at det ventes en ytterligere nedgang i disse salgsinntektene. For 2007 foreslås det derfor ført opp 0,3 mill. kroner, mot 0,5 mill. kroner i saldert budsjett 2006.

Post 02 Oppdragsinntekter

Posten omfatter inntekter fra eksternt finansierte statistikk-, analyse- og forskningsoppdrag, jf.

omtale under kap. 1620, post 21. Oppdragsinntektene i 2007 er beregnet til 185,0 mill. kroner.

Post 85 Tvangsmulkt (tidligere post 04)

Ved manglende overholdelse av oppgaveplikten har Statistisk sentralbyrå med hjemmel i statistikkloven adgang til å ilegge tvangsmulkt. Inntektene fra tvangsmulkt er budsjettert til 6,5 mill. kroner i 2007.

Programkategori 23.40 Andre formål

Utgifter under programkategori 23.40, fordelt på kapitler:

					(i 1 000 kr)
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	Pst. endr. 06/07
1630	Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring	15 383	15 100	16 500	9,3
1631	Senter for statlig økonomistyring	247 022	200 100	302 000	50,9
1632	Kompensasjon for merverdiavgift	11 590 761	10 585 000	10 945 000	3,4
1634	Statens innkrevingsentral	200 193	221 400	228 100	3,0
1637	EU-opplysning	2 000	4 000	4 200	5,0
1638	Kjøp av klimakvoter			105 000	
	Sum kategori 23.40	12 055 359	11 025 600	11 600 800	5,2

Kap. 1630 Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring

					(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 383	15 100	16 500	
	Sum kap. 1630	15 383	15 100	16 500	

Bevilgningen under kap. 1630 går til felles tiltak i staten med formål å styrke økonomistyringen. Kapitlet ble opprettet i 2001, blant annet på bakgrunn av påpekninger fra Riksrevisjonen av gjennomgående svakheter i regnskapsføringen og økonomistyringen i statlige virksomheter. Kapitlet omfatter også midler til særlige utviklingstiltak innenfor styring av store, statlige investeringsprosjekter.

Økonomistyring

Finansdepartementets arbeid med statlig økonomistyring omfatter blant annet fastsettelse og forvaltning av reglement for økonomistyring i staten og andre felles prinsipper og normer for god økonomistyring, og tiltak for å legge til rette for økonomistyringen i statlige virksomheter. Hensikten med tiltakene er å bedre kvaliteten på regnskapsføringen og økonomistyringen i virksomhetene, og

legge til rette for best mulig utnyttelse av ressursene.

I 2005 ble bevilgningen blant annet benyttet på følgende områder:

- styrking av Senter for statlig økonomistyrings arbeid med tiltak for kompetanseutvikling og rådgivning for departementene og statlige virksomheter
- utvikling av veiledere innenfor sentrale deler av regelverket for økonomistyring i staten, herunder et metodedokument for risikostyring og internkontroll og oppstart av arbeid med et metodedokument for resultatmåling
- utvikling og utprøving av felles standarder for regnskapsføring i statlige virksomheter basert på periodiseringsprinsippet
- delfinansiering av en portalløsning i Senter for statlig økonomistyring som gir bedre brukertilgang til veiledning om økonomistyring i staten

- delfinansiering av et prosjekt for innføring av nytt lønns- og personalsystem (OPAL) og et prosjekt for innføring av en elektronisk fakturaløsning til kunder hos Senter for statlig økonomistyring

For 2007 planlegges blant annet følgende tiltak og videreføring av arbeid som er startet i 2006:

- tiltak for kompetanseutvikling og rådgivning for departementene og statlige virksomheter
- metodeutvikling innenfor økonomistyring i staten, herunder resultatmåling
- tiltak for videreutvikling og bruk av felles standarder for regnskapsføring i statlige virksomheter basert på periodiseringsprinsippet, jf. omtale i Gul bok 2007

For 2007 anslås utgifter på til sammen 9,5 mill. kroner til arbeidet med å styrke den statlige økonomistyringen. Det vises for øvrig til omtale av statlig økonomistyring i Gul bok 2007, kap. 9.

Prosjektstyring

Siden 2000 har statlige investeringsprosjekter med anslått kostnad over 500 mill. kroner vært undergitt særskilt kvalitetssikring av kostnadsoverslag og styringsunderlag. Kvalitetssikringen utføres av særlig kvalifiserte, private virksomheter som har rammeavtale med Finansdepartementet. Det ble 10. juni 2005 inngått ny rammeavtale, hvor ordningen ble utvidet til også å gjelde konseptvalget. Det er gjort nærmere rede for dette i Gul Bok 2005, kap. 10.2. Kvalitetssikringen utføres etter dette i to trinn:

- Kvalitetssikring av konseptvalget ved fullført forstudie (KS 1)
- Kvalitetssikring av kostnadsoverslag og styringsunderlag ved fullført forprosjekt, eller i detaljprosjekteringsfasen for enkelte prosjekter (KS 2)

Det er per 1. september 2006 foretatt 3 avrop (bestillinger) på den nye rammeavtalen vedrø-

rende KS 1 og 12 avrop vedrørende KS 2. Forskjellen i antall skyldes i det vesentligste at det er lagt til grunn en gradvis implementering av KS 1-ordningen.

For å følge opp kvalitetssikringsarbeidet ble det allerede i forrige rammeavtaleperiode etablert et eget forskningsprogram – Concept-programmet. Programmet involverer et bredt spekter av akademiske fagområder, men er organisatorisk forankret ved NTNU. Hovedprogramfasen startet i 2002, med fullfinansiering over denne budsjettposten.

Utvidelsen av kvalitetssikringssystemet medfører nye utfordringer for Concept-programmet av både kvantitativ og kvalitativ art. Forskningsaktivitetene vil heretter inkludere både KS 1 og KS 2, og resultatene vil få et bredere nedslagsfelt. Det vil bli behov for å følge flere kvalitetssikringer, det må utvikles nye metodiske grep, og resultatene må formidles på en måte som gjør dem praktisk anvendbare for et større tilfang av statlige beslutningstakere. Vesentlige deler av metodeutviklingen forutsetter en tverrfaglig tilnærming som kan være krevende, og som typisk vil være av langsiktig karakter.

I den forrige rammeavtaleperioden ble det foretatt 52 avrop. Mange av disse prosjektene er nå i gang, og en del er fullført. Datatilfanget i disse prosjektene nærmer seg et nivå hvor det med målrettet innsats skal bli mulig å trekke ut erfaringer på tvers av prosjektene. Framover vil det derfor bli lagt større vekt på å bearbeide dataene og formidle resultatene.

Det vil for øvrig fortsatt bli gjennomført forskningsaktiviteter knyttet til avgrensede, spesifiserte problemstillinger.

Med de økte utfordringene som følger av KS 1-ordningen og behovet for å bearbeide et stadig økende datatilfang fra fullførte prosjekter, anslås utgiftene til Concept-programmet i 2007 til 7,0 mill. kroner. Dette er en økning på 1,0 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2006.

Kap. 1631 Senter for statlig økonomistyring

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Driftsutgifter	217 724	200 100	248 700
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	29 298		53 300
	Sum kap. 1631	247 022	200 100	302 000

Formål, hovedmål og organisering

Senter for statlig økonomistyring (SSØ) ble etablert 1. januar 2004. SSØ er et ekspertorgan for økonomistyring i staten. Hovedfunksjonene er knyttet til forvaltning av økonomiregelverket i staten og konsernsystemene for statsregnskapet og statens konsernkontoordning, og til å levere økonomitjenester til statlige forvaltningsvirksomheter. SSØ skal bidra til effektiv ressursbruk i staten ved å levere økonomitjenester og tilrettelegge for god økonomistyring.

Det er fra 2006 etablert hovedmål for SSØ som markerer at organisasjonen har gått over fra en etableringsfase til en fastere driftssituasjon:

- SSØ skal levere hensiktsmessige og effektive økonomitjenester og styringsinformasjon til statlige virksomheter.
- SSØ skal forvalte det statlige økonomiregelverket og ivareta operative funksjoner knyttet til statsregnskapet og statlig betalingsformidling.
- SSØ skal utvikle og overføre kompetanse innenfor økonomistyring og samfunnsøkonomisk analyse, tilpasset statlige virksomheters behov.
- SSØ skal bidra til utnyttelse av synergier og stordriftsfordeler med utgangspunkt i statens samlede behov for effektiv ressursbruk.

SSØ er organisert med en sentral enhet i Oslo og seks regionkontorer – i Tromsø, Trondheim, Stavanger, Kristiansand, Drammen og Hamar. Underlagt regionkontoret i Tromsø er det også et kontor i Vadsø. SSØ hadde per 1. mars 2006 en bemanning tilsvarende 265 årsverk, jf. pkt. 4.4 i del I. Årsverksressursene er fordelt med en firedel i sentralenheten og tre firedeler ved regionkontorene.

Mål og resultater 2005

Nedenfor følger en nærmere beskrivelse av SSØs hovedmål og resultater for driften i 2005.

Hovedmål 1: Gjennomføre omstillingen innen utgangen av 2005

Formell organisasjon og ledelsesapparat var på plass i 2004, og omstillingene gjennom 2004 og 2005 ble gjennomført som planlagt.

Omorganiseringene med bl.a. regionalisering i seks regionkontorer og en sentralenhet, ble sluttført tidlig i 2005.

Hovedmål 2: Leverer økonomitjenester av høy kvalitet

Økonomitjenestene skal dekke kundenes behov for effektive og brukervennlige økonomitjenester, samtidig som SSØ gjennom felles forvaltning og utvikling av tjenester tilpasset statlige virksomheter, kontinuerlig arbeider for å ta ut stordriftsfordeler på vegne av staten. SSØ har ca. 70 pst. av statlige virksomheter som kunder på ett eller flere av tjenesteområdene lønn, personal, regnskap og budsjett.

I 2004 startet utrulling av et nytt lønns- og personalsystem basert på SAP HR til SSØs kunder. Forutsetningene som ble lagt til grunn for arbeidsdelingen mellom SSØ og kundene ved bruk av det nye systemet, er noe endret. Det ble opprinnelig lagt til grunn at kundene selv skulle utføre en vesentlig del av lønnsarbeidet, basert på bruk av det nye systemet. Denne løsningen har vist seg å være mer ressurskrevende enn en mer sentralisert modell. Særlig for små og mellomstore virksomheter har det nye lønns- og personalsystemet vært krevende, og kundene har også hatt behov for mer omfattende støtte i forbindelse med innføringen enn forutsatt. Høsten 2005 ble derfor utrullingsstrategien revurdert. Det vises til omtale nedenfor.

SSØ etablerte i 2005 tilbud om elektronisk fakturabehandling for statlige virksomheter. Kundene fases inn puljevis, og per 1. juli 2006 har 19 pst. av regnskapskundene (44 av 236) tatt løsningen i bruk.

SSØ har gjennom rådgivning og kompetanseutviklingstiltak rettet større oppmerksomhet mot tjenester som bedrer økonomistyringen hos kundene ut over leveransen av lønns- og regnskapstjenester. I tillegg har SSØ bidratt ved forbedring av organiseringen av kundenes økonomifunksjon.

I 2005 ble ny webportal for statlig økonomistyring, herunder et nytt kundenett, lansert. Kundenettet er en viktig informasjonskanal og et sentralt virkemiddel for mer effektivt samarbeid med kundene.

Hovedmål 3: Opprettholde rask tilgang til statlig betalingsformidling og sørge for at statsregnskapet er à jour

Statsregnskapet medregnet folketrygden

SSØ har behandlet regnskapsrapporter fra virksomhetene og departementene og har oppdatert og avstemt statsregnskapet i henhold til oppsatt tidsplan i alle månedene. Statsregnskapet er oppdatert og rapportert uten forsinkelser.

SSØ har utredet og vurdert behovet for utfasing av eksisterende databaseplattform for statsregnskapet, herunder alternativer for videreutvikling. Basert på disse vurderingene har SSØ i 2006 startet arbeidet med å etablere en ny databaseplattform.

Konsernkontoordningen og rammeavtaler om statlig betalingsformidling

SSØ forvalter virksomhetenes oppgjørskontoer i Norges Bank og forvalter statens rammeavtaler med private banker om betalingstjenester for statlige virksomheter. Leveransene har vært innenfor fastsatte krav og frister. SSØ har i 2005 bidratt i arbeidet med inngåelse av tilleggsavtaler for valutakonti.

Det skal i løpet av 2006 inngås nye rammeavtaler med banker om betalingstjenester for statlige virksomheter. Finansdepartementet har i 2006 gitt SSØ fullmakt til å inngå slike rammeavtaler.

Hovedmål 4: Tilrettelegge for god økonomistyring i staten

Et hovedmål for etableringen av SSØ var å styrke økonomistyringen i staten generelt. SSØ har siden etableringen gradvis økt ressursinnsatsen når det gjelder kompetansetiltak, metodeutvikling, veiledning og rådgivning, i tillegg til analyse og informasjonsformidling. Det er også bygd opp kompetanse innenfor samfunnsøkonomiske analyser. Forvaltningsoppgavene som SSØ ivaretar, innebærer også å behandle henvendelser fra statlige virksomheter om forståelse av og god tilpasning til regelverket for økonomistyring.

Også i 2005 bygde SSØ opp kapasitet og kompetanse på forvaltnings- og analyseoppgaver. Utvikling og gjennomføring av kompetansetiltak for statlige virksomheter har vært prioritert. Tilbudet omfatter grunnopplæring innenfor statlig budsjett- og regnskapsarbeid og økonomiregelverket. I tillegg tilbys kurs innenfor blant annet samfunnsøkonomiske analyser, evalueringer og tilskuddsforvaltning. Kurstilbudet blir videreutviklet parallelt med SSØs arbeid med nye veiledere og metodedokumenter. I 2005 ble et metodedokument om risikostyring i staten publisert. SSØ har videre deltatt i departementets arbeid med å utvikle og utprøve regnskapsstandarder etter periodiseringsprinsippet i staten.

Utfordringer og tiltak

Utfordringer

SSØs utfordringer i årene framover tar utgangspunkt i Finansdepartementets mål om effektiv ressursbruk i staten, der SSØs rolle er å tilrettelegge for økonomistyring i staten og levere økonomitjenester til statlige virksomheter. En spesiell utfordring vil være å innføre ny teknologi, herunder SSØs nye lønns- og personalløsning hos statlige virksomheter, OPAL, som er omtalt nedenfor. I tillegg til dette vil de viktigste utfordringene for SSØ i årene framover være å bidra til:

- at kompetansen på økonomistyring i statlige virksomheter øker
- at risikostyringen blir mer systematisk i statlige virksomheter, og at statlige virksomheter øker bruken av samfunnsøkonomiske analyser og evalueringer
- at kostnadsinformasjon og resultatmålinger forbedres og standardiseres for bruk i statlige virksomheter
- at statlige virksomheter får frigjort ressurser gjennom økt bruk av elektroniske arbeidsprosesser
- at ledere i statlige virksomheter får bedre styringsinformasjon
- at kvaliteten på rapporteringen til statsregnskapet opprettholdes
- at det etableres nye rammeavtaler med banker for å gi et godt tilbud innenfor statlig betalingsformidling, i samsvar med statlige virksomheters behov.

Tiltak

SSØ vil fortsette styrkingen av kompetansetiltak og rådgivning overfor statlige virksomheter, i tillegg til å utvikle veiledningsmaterieell og metodikk for viktige deler av økonomiregelverket. Samtidig vil SSØ satse videre på utvikling av økonomitjenester som gir bedre ledelsesinformasjon, og økt bruk av elektroniske verktøy i arbeidsprosessene.

Senteret må effektivisere de operative funksjonene for å frigjøre ressurser til tjenesteutvikling, veiledning, rådgivning og kompetansetiltak.

Nytt lønns- og personalsystem

I september 2000 startet Skattedirektoratet et prosjekt for valg og tilpasning av et nytt lønns- og personalsystem for statlige virksomheter, det såkalte OPAL-prosjektet. Ved etableringen av SSØ 1. januar 2004 overtok senteret prosjektet og ansvaret for å rulle ut løsningen til sine kunder.

Overgangen til nytt system innebærer at SSØs kunder tar i bruk en tidsmessig løsning som erstatter gammel teknologi. SAP HR vil gi store virksomheter nye muligheter innenfor personal- og kompetanseadministrasjon, og kan gi disse virksomhetene effektiviseringsgevinster, avhengig av intern organisatorisk tilrettelegging.

Når det gjelder små og mellomstore virksomheter, vil statens realisering av gevinster av det nye systemet forutsette en samkjøring av lønnsforvaltningen på tvers av virksomhetene. Disse virksomhetene kan ikke hver for seg hente ut de samme gevinstene som store virksomheter.

Vinteren 2005-2006 har derfor Finansdepartementet og SSØ revurdert den opprinnelige strategien for arbeidsdeling mellom SSØ og kundene. Utrullingstakten er midlertidig senket, og prosjektet er i øyeblikket under replanlegging med sikte på å tilby små og mellomstore kunder en lønnsentralfunksjon i regi av SSØ fra årsskiftet 2006-2007. En slik sentralisert løsning vil avlaste de små virksomhetenes egen administrasjon, og vil forhindre oppbygging av parallell kompetanse mange steder i staten. Systemløsningen videreutvikles samtidig med vekt på økt brukervennlighet for sluttbrukerne, bl.a. ved å tilby en integrert rekrutteringsløsning og bedre tilgang til god styrings- og ledelsesinformasjon på personal- og lønnsområdet.

Det er en forutsetning for effektiv drift at data registreres så nær kilden som mulig. SSØ vil derfor dekke utgiftene til kjøp av brukerlisenser for en selvbetjeningsløsning hvor den enkelte ansatte selv kan registrere egne data. SSØ vil også tilby et tilpasset opplæringsprogram for kundene.

Prosjektet planlegges slutført ved utgangen av 2008. Det legges til grunn en kostnadsramme for prosjektet i perioden 2004-2008 på om lag 210 mill. kroner. Av dette belastes om lag 28 mill. kroner kundene i form av viderefakturering av lisenskostnader. Bevilgningsbehovet for 2007-2008 er på til sammen 133,8 mill. kroner. Dette beløpet omfatter både prosjektkostnader, investeringer og prosjektrelaterte driftsutgifter i SSØ.

Etter at prosjektet er avsluttet, antas SSØs årlige driftsutgifter til lønnsentraltjenester å ligge om lag 35 mill. kroner over 2006-nivået. Denne sentraliserte løsningen vil avlaste SSØs små og mel-

lomstore kunder for driftsoppgaver som det ville være betydelig mer ressurskrevende å ivareta i den enkelte virksomhet.

For 2007 er det foreslått avsatt 67,7 mill. kroner til prosjektet.

Budsjett 2007

Den foreslåtte bevilgningen skal brukes i samsvar med de formål og hovedoppgaver som er omtalt foran. SSØs budsjetttramme for 2007 foreslås satt til 302,0 mill. kroner. Dette er en økning på 50,9 pst. i forhold til saldert budsjett for 2006. Økningen skyldes i all hovedsak ny arbeidsdeling med kundene innenfor lønns- og personalforvaltning. I tillegg er utgifter og inntekter i forbindelse med viderefakturering av tredjepartskostnader til teknisk drift og lisenser tatt inn i budsjetttrammen. Disse transaksjonene er tidligere blitt håndtert gjennom bruk av merinntektsfullmakt.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leie og drift av kontorlokaler, reiser, drift og innkjøp av kontorutstyr, drift og innkjøp av IT-utstyr mv. Beløpet inkluderer også direkte utgifter til lønnskjøring for andre statlige virksomheter hos eksterne leverandører. Det foreslås bevilget 248,7 mill. kroner under post 01.

SSØ vil ha inntekter i forbindelse med utføring av tjenester for andre statlige virksomheter og enkelte andre inntekter. På grunn av usikkerhet om størrelsen på inntektene ber Finansdepartementet om fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1631, post 01 Driftsutgifter, med et beløp tilsvarende merinntekter under kap. 4631, post 01 Økonomitjenester og post 02 Andre inntekter, jf. forslag til romertallsvedtak II.1.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Posten omfatter prosjektkostnader i sentral prosjektledelse og regionapparatet i forbindelse med innføring av SAP HR hos kundene. Det foreslås bevilget 53,3 mill. kroner under post 21.

Kap. 4631 Senter for statlig økonomistyring

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Økonomitjenester	27 221	16 400	43 900
02	Andre inntekter	3 407		
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	648		
18	Refusjon av sykepenger	3 498		
	Sum kap. 4631	34 774	16 400	43 900

Post 01 Økonomitjenester

Posten omfatter betaling fra kunder til dekning av direkte utgifter ved lønnskjøringer og elektronisk fakturabehandling, lisensutgifter og kursutgifter.

Post 02 Andre inntekter

Posten omfatter andre, ikke budsjetterte inntekter.

Kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	1 726 979		
61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning, <i>overslagsbevilgning</i>	8 986 571	9 670 000	9 700 000
72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	877 211	915 000	1 245 000
	Sum kap. 1632	11 590 761	10 585 000	10 945 000

Post 60 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner

Posten omfatter refusjon av utgifter som kommuner og fylkeskommuner har hatt til merverdiavgift på renholdstjenester, vask og rens av tekstiler og tjenester vedrørende bygg, anlegg og annen fast eiendom. Ordningen ble erstattet av en generell kompensasjonsordning for kommuner og fylkeskommuner fra 1. januar 2004. Den nye ordningen er omtalt under postene 61 og 72 nedenfor.

Post 61 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning, overslagsbevilgning

Med virkning fra 1. januar 2004 ble det innført en generell ordning hvor kommuner og fylkeskommuner kompenseres for all merverdiavgift på anskaffelser. Hensikten med ordningen er at merverdiavgiften i minst mulig grad skal påvirke kommunenes beslutninger om å produsere tjenester med egne ansatte eller kjøpe dem fra private. Ord-

ningen ble finansiert av kommunesektoren selv gjennom en reduksjon i kommunenes frie inntekter. For 2007 foreslås en bevilgning på 9,7 mrd. kroner.

Rent praktisk er kompensasjonsordningen innrettet slik at kommunene sender oppgaver over merverdiavgiftskompensasjon til avgiftsmyndighetene annenhver måned slik som i det ordinære merverdiavgiftssystemet, men det er også mulig å levere årsoppgaver. Utbetalingene skal skje fortløpende og innen tre uker. Dokumentasjonskravene i forbindelse med innsending av kompensasjonskrav er blitt forenklet, ved at kravene kun skal vedlegges revisorbekreftelse. I tillegg kan kompensasjonskrav fra private tjenesteprodusenter sendes direkte til avgiftsmyndighetene og ikke via kommunen, slik som den tidligere ordningen. Det er videre innført en minstegrense på 20 000 kroner for kompensasjonsbeløp per år for at virksomheter skal komme inn i ordningen. Ordningen gjelder også enkelte private og ideelle virksomheter, og

det er opprettet en egen tilskuddspost for disse, jf. post 72.

I St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, er det gitt en nærmere vurdering av disse ordningene.

Post 72 Tilskudd til private og ideelle virksomheter, overslagsbevilgning

For ikke å skape konkurransevridninger mellom kommunal og privat produksjon av sentrale velferdstjenester, omfattes også private og ideelle virksomheter i noen grad av ordningen. Dette gjelder private og ideelle virksomheter som utfører slike sosiale tjenester og helse- og undervisningstjenester som kommunene ved lov er pålagt å utføre. Det er på disse områdene det må antas at kommunene i størst grad gjennom kompensasjonsordningen vil kunne få en konkurransefordel framfor private virksomheter uten avgiftsplikt. De private og ideelle virksomheter som omfattes av ordningen, skal sende krav etter samme kriterier som

kommunene (jf. post 61), men direkte til det lokale fylkesskattekontor.

Det foreslås bevilget 1 245 mill. kroner under denne posten for 2007. Dette er en kraftig økning i forhold til nivået for 2006, slik det var anslått i saldert budsjett. Økningen er enda kraftigere hvis en ser den i forhold til at kompensasjonen over post 72 ved innføringen av ordningen i 2004 ble anslått til i størrelsesorden 300 mill. kroner. Departementet varslet i St.meld. nr. 2 (2005-2006) Revidert nasjonalbudsjett, avsnitt 3.8.8, at en i forbindelse med en vurdering av kompensasjonsordningen ville se nærmere på hva denne økningen skyldes. Årsaken har vist seg å være en kombinasjon av at en ved innføringen anslo omfanget av kompensasjon til private og ideelle virksomheter for lavt, og en reell økning i kompensasjonsutbetalingene, jf. nærmere omtale i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, avsnitt 3.2.1.

Departementet vil komme tilbake med forslag om oppjustering av bevilgningen for 2006 i forbindelse med nysalderingen av 2006-budsjettet.

Kap. 1634 Statens innkrevingsentral

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Driftsutgifter	200 193	221 400	228 100
	Sum kap. 1634	200 193	221 400	228 100

Formål, hovedoppgaver og organisering

Det overordnede mål for Statens innkrevingsentral (SI) er å sørge for effektiv og korrekt innkreving på vegne av oppdragsgiver. SI skal også drifte SIAN – et felles saksbehandlersystem for de alminnelige namsmenn og SI – og utføre tjenester som regnskapssentral for politi- og lensmannsetaten.

Virksomheten er lokalisert til Mo i Rana, og den hadde per 1. mars 2006 en bemanning tilsvarende 300 årsverk, jf. pkt. 4.4 i del I. I 2005 hadde SI 16 oppdragsgivere.

Mål og resultater 2005

SIs driftsresultater vurderes i forhold til tre fastsatte hovedmål for virksomheten, jf. nedenfor.

Hovedmål 1: Innkreving av krav skal være effektiv

SI skal sikre effektiv innkreving av straffekrav, utstedt av justismyndighetene, og av avgifter, gebyrer og misligholdte krav for andre statlige virksomheter.

Tabell 5.20 Statens innkrevingsentral – registrerte krav og innkrevd beløp

	2003	2004	2005
Antall registrerte krav (i hele 1 000)	647	751	760
* Straffekrav	262	305	319
* Andre kravtyper	385	446	441
Totalt innkrevd beløp (i mill. kroner)	1 788	2 141	2 200
* Straffekrav	702	969	1 091
* Andre kravtyper	1 086	1 172	1 109

Tabell 5.20 viser at antall registrerte krav og inntektsført beløp økte marginalt fra 2004 til 2005. Det var en betydelig økning både av inntektsført og innregistrert beløp fra forelegg i trafikksaker. I 2005 ble det inntektsført 578 mill. kroner, mot 484 mill. kroner i 2004. Det ble innregistrert 626 mill. kroner i nye krav i 2005, mot 507 mill. kroner i 2004. Inntektsført beløp fra forsinkelsesgebyr etter regnskapsloven gikk ned i 2005. Reduksjonen skyl-

des i hovedsak at de som leverte regnskapet elektronisk gjennom Altinn, ble gitt en måned lengre innleveringsfrist.

For å kunne vurdere om hovedmålet er nådd, har SI satt mål for andel saker per kravtype som skal være ferdigbehandlet innen tre år etter at innkreving ble iverksatt. Mål og resultater for 2005 er vist i tabell 5.21.

Tabell 5.21 Statens innkrevingsentral – innkrevningseffektivitet¹

Kravtype	Resultatmål (pst.)	Resultat (pst.)
Bøter	93	93,6
Erstatninger	85	86,0
Inndragninger	77	76,7
Saksomkostninger	68	66,9
Misligholdte studielån	10	17,4
Misligholdt NRK-lisens	95	94,5
Misligholdt årsavgift på motorvogn	80	94,5
Forsinkelsesgebyr etter regnskapsloven	92	96,6
Gebyr etter sjødyktighetsloven	98	97,9

¹ Andel saker per kravtype ferdigbehandlet innen tre år etter at innkreving ble iverksatt.

Tabellen viser at for krav utstedt av justismyndighetene, var resultatet for bøter og erstatninger bedre enn resultatmålet. For inndragninger og saksomkostninger var resultatet noe svakere enn resultatmålet. For krav utstedt av andre statlige virksomheter enn justismyndighetene, var resultatet bedre enn resultatmålet for tre kravtyper. For misligholdt NRK-lisens og gebyr etter sjødyktighetsloven var resultatet marginalt under resultatmålet. Som tabellen viser, er resultatmålet vesentlig lavere for misligholdte studielån enn for de

øvrige kravtypene. Det skyldes først og fremst at hvert enkelt krav er stort, og at SI mottar sakene først etter at det er konstatert grovt og vedvarende mislighold.

Resultatene viser en forbedring av resultatene for sju av ni kravtyper i forhold til 2004. Samlet vurderes den relative måloppnåelsen som høy, noe som indikerer en formåls effektiv drift. Resultatene må imidlertid også ses i sammenheng med forhold som skyldnernes betalingssevne og den generelle konjunktursituasjonen.

Hovedmål 2: Innkrevingsarbeidet skal kjennetegnes av høy produktivitet og god kvalitet

SI skal utnytte sine ressurser best mulig og vektlegge likebehandling og rettssikkerhet i innkrevingsarbeidet.

Produktivitet

Det ble for 2005 anvendt tre indikatorer som kan belyse virksomhetens produktivitet. Det er fastsatt resultatmål for to av indikatorene.

Innkrevd beløp per årsverk økte med 5,8 pst. sammenliknet med 2004, mens antallet ferdigbehandlede saker per årsverk hadde en marginal økning i perioden, jf. tabell 5.22. Totale kostnader som andel av innkrevd beløp økte med 0,2 prosentpoeng i forhold til 2004. Årsaken til denne utviklingen er økte kostnader som følge av en rekke større utviklingsprosjekter og systemtilpasninger knyttet til nye oppgaver. Samlet sett indikerer dette etter departementets vurdering en fortsatt tilfredsstillende kostnadseffektivitet.

Tabell 5.22 Statens innkrevingsentral – produktivitetsutvikling

	Resultat for 2003	Resultat for 2004	Resultat for 2005	Resultatmål for 2005
Innkrevd beløp per årsverk (i 1 000 kroner)	6 546	7 873	8 333	8 266
Ferdigbehandlede saker per årsverk (antall)	2 097	2 640	2 688	-
Totale kostnader som andel av innkrevd beløp	9,9 pst.	8,9 pst.	9,1 pst.	8,5 pst.

Kvalitet

SI fikk helt eller delvis medhold i alle 48 tvangsinnkrevings saker som ble rettslig ferdigbehandlet i 2005. Resultatet anses som meget tilfredsstillende.

Resultatene for saksbehandlingstid i kreditoravdelingen og namsmannsavdelingen viser at SI har forholdsvis rask betjening av telefonhenvendelsene, og kort behandlingstid for skriftlige henvendelser, jf. tabell 5.23.

Tabell 5.23 Statens innkrevingsentral – servicegrad

Avdeling	Resultatmål	Resultat
Kreditoravdelingen	Servicegrad på telefon: 80 pst. innen 1 min.	78,2 pst. innen 1 min.
	Behandlingstid skriftlige henvendelser – 4 uker	Gjennomsnittlig behandlingstid: 3,3 uker Lengste behandlingstid: 5 uker
	Behandlingstid forberedende erstatning – 2 uker	Gjennomsnittlig behandlingstid: 2,3 uker Lengste behandlingstid: 3 uker
Namsmannsavdelingen	Servicegrad på telefon: 70 pst. innen 2 min.	69,0 pst. innen 2 min.
	Behandlingstid skriftlige henvendelser knyttet til utlegg – 3 uker	Alle henvendelser besvart innen fristen

Hovedmål 3: Regnskapssentralfunksjonen skal ha god kvalitet

SI skal sikre at virksomhetens økonomitjenester til politi- og lensmannsetaten holder god kvalitet. De mål som var satt for faglig utøvelse av denne delen av virksomheten i 2005, ble realisert. Det ble i 2005 gjennomført en brukerundersøkelse knyttet til økonomitjenestene, og resultatene fra denne undersøkelsen var gjennomgående positive.

Samlet resultatvurdering

I forhold til fastsatte hovedmål for virksomheten vurderer departementet driftsresultatene som klart tilfredsstillende. Innkrevningen av de ulike typer krav indikerer formåls effektiv drift. Antall innregistrerte krav og inntektsført beløp økte fra 2004 til 2005. Det har også vært en økning i innkrevd beløp per årsverk. Resultatet tyder på kostnadseffektiv drift, men må også ses i sammenheng med den gode økonomiske situasjonen i Norge. Innkrevingsentralen har forholdsvis rask betjening av telefoner og kort behandlingstid på skriftlige henvendelser, og departementet vurderer SIs service overfor brukerne som god.

Sentrale utfordringer og tiltak

Effektiv utnyttelse av ny teknologi og nye IT-systemer

SI har de siste årene utviklet og innført nye systemer som benyttes i innkrevingsarbeidet. Også i de kommende år vil det pågå utviklingsarbeid som vil gi grunnlag for ytterligere bedring av oppgaveløsningen. I 2006 vil det blant annet bli utviklet et nytt system for elektroniske søk mot registre for formuesobjekter.

Samarbeid mellom SI og det ordinære namsmannsapparatet

Det vises til omtale av felles saksbehandlerløsning for SI og politi- og lensmannsetaten (SIAN) i St.prp. nr. 1 (2005-2006) for hhv. Finansdepartementet og Justis- og politidepartementet. Den nye saksbehandlerløsningen ble tatt i bruk av alle namsmenn tidlig i 2006. Etter at systemet ble tatt i bruk, er det foretatt flere forbedringer og utvidelser av funksjonaliteten. I 2. halvår 2006 vil funksjonalitet for å behandle gjeldsordninger bli satt i prøvedrift. Denne delen av systemet skal etter planen tas i bruk av alle namsmenn i løpet av 1. halvår 2007. Det vises også til omtale av samordning av utleggstrekk i St.prp. nr. 66 (2005-2006) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet

2006. SI vil i løpet av 2006 utvikle en database der utlegg fra både alminnelige namsmenn og særnamsmenn blir registrert. Systemet skal etter planen tas i bruk i 2007.

Overføring av oppgaver fra Statens lånekasse for utdanning til SI

Det vises til omtale av overføring av innkrevingsrelaterte oppgaver knyttet til misligholdte studielån, fra Statens lånekasse for utdanning til SI, senest i St.prp. nr. 1 (2005-2006) for Finansdepartementet. Overføringen skal skje gradvis og i to faser. Første fase, med konvertering av krav, ble gjennomført 2. halvår 2005.

Andre fase omfatter overføring av arbeidet med å saksbehandle rettighetsspørsmål etter utdanningsstøtteleven. Tidspunktet for gjennomføring av fase to er foreløpig ikke fastsatt, fordi det avhenger av arbeidet med ny IKT-løsning i lånekassen. Det vises i den forbindelse til omtale i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Kunnskapsdepartementet.

Mål og budsjett 2007

For 2007 er det fastsatt følgende hovedmål for SI:

- Innkreving av krav skal være effektiv
- Innkrevingsarbeidet skal kjennetegnes av høy produktivitet og god kvalitet
- Regnskapssentralfunksjonen skal ha god kvalitet

Den underliggende målstruktur (kvalitative og kvantitative resultatmål) fastsettes i styringsdialogen mellom Finansdepartementet og SI i forbindelse med utforming av departementets tildelingsbrev til virksomheten for 2007. I hovedsak vil de viktigste styringsparameterne for 2007 tilsvare dem som ble anvendt for 2005, og tilskattede resultater i 2007 skal generelt være minst like gode som oppnådde resultater i 2005, jf. rapportomtalen foran.

Budsjettrammen for SI foreslås satt til 228,1 mill. kroner for 2007. Dette er en økning på 3,0 pst. i forhold til saldert budsjett for 2006. Økningen skyldes hovedsakelig kostnader til drift av felles saksbehandler system for SI og politi- og lensmannsetaten (SIAN).

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leie og drift av kontorlokaler, reiser, kontorutstyr, drift og innkjøp av IT-utstyr mv. For 2007 foreslås det bevilget 228,1 mill. kroner under post 01.

Statens innkrevingsentral har utgifter i forbindelse med tjenester som utføres for eksterne oppdragsgivere. I all hovedsak gjelder dette innkreving av misligholdt kringkastingsavgift. Finansdeparte-

mentet ber om fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1634, post 01 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekter under kap. 4634, post 02 Refusjoner, jf. forslag til romertallsvedtak II.1.

Kap. 4634 Statens innkrevingsentral

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
02	Refusjoner	31 045	28 000	29 000
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	203		
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	1 796		
18	Refusjon av sykepenger	3 365		
81	Bøter, inndragninger	1 092 015	1 120 000	
82	Vegadministrasjonsgebyr	54 133	55 000	
84	Gebyr ved for sent innsendt regnskap m.m.	109 400	125 000	
85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	146 860	125 000	125 000
86	Bøter, inndragninger			1 120 000
87	Vegadministrasjonsgebyr			55 000
88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret			100 000
	Sum kap. 4634	1 438 817	1 453 000	1 429 000

Post 02 Refusjoner

Posten omfatter refusjoner for virksomhetens utgifter i forbindelse med tjenester som utføres for oppdragsgivere. Dette gjelder blant annet innkreving av misligholdt kringkastingsavgift og gebyrer til Lotteritilsynet.

Post 85 Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning

Posten omfatter inntekter fra innkreving av misligholdte lån som er tapsført i Statens lånekasse for utdanning.

Post 86 Bøter, inndragninger (tidligere post 81)

Posten omfatter inntekter fra bøter (forenklede forelegg, vanlige forelegg og bøter som er ilagt ved dom), inndragninger og saksomkostninger.

Post 87 Vegadministrasjonsgebyr (tidligere post 82)

Posten omfatter inntekter fra trafikkgebyr, parkeringsgebyr og overlastgebyr, utstedt av politiet og Statens vegvesen.

Post 88 Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret (tidligere post 84 Gebyr ved for sent innsendt regnskap m.m.)

Posten omfatter hovedsakelig innbetaling av forsinkelsesgebyr, ilagt av Regnskapsregisteret.

Kap. 1637 EU-opplysning

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	2 000	4 000	4 200
	Sum kap. 1637	2 000	4 000	4 200

Bevilgningen omfatter tilskudd til organisasjonene Europabevegelsen og Nei til EU. Tilskud-

dene skal anvendes til informasjonsarbeid om EU. For 2007 foreslås det bevilget 4,2 mill. kroner.

Kap. 1638 Kjøp av klimakvoter

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>			105 000
	Sum kap. 1638			105 000

Formål

Den norske stat har som følge av Kyotoprotokollen påtatt seg en forpliktelse for utslipp av klimagasser i perioden 2008-2012. Forpliktelsen kan oppfylles gjennom nasjonale tiltak og Kyoto-mekanismene. Utslippsframskrivninger tyder på at de norske klimagassutslippene vil overskride Kyotokvoten på 50,3 mill. tonn CO₂-ekvivalenter med om lag 9 mill. tonn i gjennomsnitt per år, jf. omtale i Nasjonalbudsjettet 2007.

Dette betyr at Norge må kjøpe en betydelig mengde kvoter under Kyoto-mekanismene for å oppfylle Kyotoprotokollen. Kyoto-mekanismene er bl.a. beskrevet i NOU 2000: 1 Et kvotesystem for klimagasser. De tre Kyoto-mekanismene er:

- Handel med utslippskvoter
- Felles gjennomføring (JI)
- Den grønne utviklingsmekanismen (CDM).

De siste par årene har de fleste land som har behov for å kjøpe kvoter i samsvar med Kyotoavtalen, etablert statlig finansierte programmer. For at Norge

med stor grad av sikkerhet skal kunne oppfylle Kyotoprotokollen på en effektiv måte, er det viktig å starte med kvotekjøp allerede i 2007.

Budsjett 2007

For 2007 foreslås det bevilget 100,0 mill. kroner til kjøp av klimakvoter gjennom Kyoto-mekanismene og 5,0 mill. kroner til kjøp av ekstern bistand og andre driftsutgifter. Det legges til grunn at inntil halvparten av utgiftene ved kjøp av klimakvoter betales når kontrakt inngås, og resten ved levering av kvotene. Finansdepartementet ber derfor om fullmakt til å inngå avtaler om kjøp av utslippskvoter utover foreslått bevilgning for inntil 100,0 mill. kroner under kap. 1638 Kjøp av klimakvoter, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Bevilgningsforslaget for 2007 utgjør kun en liten del av de totale bevilgningene som antas å være nødvendig for å oppfylle Kyotoprotokollen. Departementet vil komme tilbake til dette i senere budsjettår.

Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.

Programkategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag mv.

Utgifter under programkategori 24.10, fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007	Pst. endr. 06/07
1650	Statsgjeld, renter m.m.	15 791 383	18 120 500	16 092 600	-11,2
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning	498 474	328 243	36 020 100	10 873,6
	Sum kategori 24.10	16 289 857	18 448 743	52 112 700	182,5

Det oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet blir finansiert ved overføring fra Statens pensjonsfond – Utland. Avdrag på statens gjeld og netto utlån og kapitalinnskudd til statsbankene mv. blir dekket ved nye låneopptak og/eller ved trekk på statens kontantbeholdning.

Det er flere grunner til at staten låner i det innenlandske markedet, samtidig som staten sparer i Statens pensjonsfond – Utland:

- *Hensynet til statens kontantbeholdning.* Kontantbeholdningen svinger kraftig. Den kortsiktige opplåningen i markedet sikrer at staten har tilstrekkelige midler til å møte sine betalingsforpliktelse til enhver tid.
- *Hensynet til balansen i pengemarkedet.* Statens opplåning virker inn på den samlede penge- og likviditetspolitikken. Når staten betaler avdrag på gjelden sin eller øker netto utlån til statsbankene, blir pengemarkedet tilført likviditet. Over tid bør en ha som siktemål at statens transaksjoner skal virke nøytralt på likviditeten i pengemarkedet. I dag blir dette ivaretatt ved at avdrag på statens lån og netto utlån til statsbankene mv. blir finansiert ved opptak av nye lån. Likviditetstilførselen fra statens side blir på denne måten

nøytralisert. Statsopplåningen blir videre tilpasset Norges Banks operasjoner for å styre likviditeten i banksystemet, noe som innebærer at staten i perioder låner mer eller mindre enn det som direkte følger av et likviditetsnøytralt opplegg.

- *Egenverdi av statslån.* Statspapirer blir regnet som risikofrie verdipapirer å investere i, og tjener som referanse i prisingen av andre finansielle instrumenter.

Til renter m.m. på statens gjeld foreslås det bevilget 16 092,6 mill. kroner i 2007, mot 18 120,5 mill. kroner i 2006. Til avdrag på statsgjelden foreslås det bevilget 36 020,1 mill. kroner i 2007, mot 328,2 mill. kroner i 2006.

Finansdepartementets fullmakt til å ta opp statslån fastsettes av Stortinget på grunnlag av den årlige stortingsproposisjonen om lånefullmakter, jf. St.prp. nr. 8 (2005-2006) og Innst. S. nr. 40 (2005-2006).

Tabell 5.24 viser den innenlandske statsgjelden per 31. desember 2005, inklusive kontolån fra ordinære fond i statskassen.

Tabell 5.24 Innenlandsk statsgjeld

Type lån	Beløp (mill. kr)
Faste innenlandske lån ¹	152 442
Statskasseveksler	55 000
Langsiktige kontolån	88 650
Kortsiktige kontolån	38 040
Kontolån fra ordinære fond ²	56 276
Sum	390 408

¹ Hovedsakelig statsobligasjoner. Statens egenbeholdning av eldre, avdragsfrie obligasjoner, som var på 180,2 mill. kroner ved årsskiftet, er trukket fra.

² Gruppe 81 i Statsregnskapet. Er ikke omfattet av de ordinære lånefullmaktene.

Kap. 1650 Statsgjeld, renter m.m.

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
01	Driftsutgifter	15 817	20 900	28 600
88	Renter og provisjon m.m. på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	-3		
89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	15 775 569	18 099 600	16 064 000
	Sum kap. 1650	15 791 383	18 120 500	16 092 600

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter driftsutgifter knyttet til statens gjelds- og likviditetsforvaltning. Dette gjelder bl.a. utgifter til ulike informasjons- og analysesystemer, utgifter som Norges Bank og Verdipapirsentralen har i forbindelse med behandlingen av statens lån og utgifter knyttet til de internasjonale kredittvurderingsbyråenes vurdering av Norge.

Videre dekker denne posten betaling til Norges Bank for tjenester som banken yter staten ved Finansdepartementet i forbindelse med forvaltning av statens gjeld og likviditet, kontohold og drift av statens kontosystem, herunder konsern-kontoordningen.

For 2007 foreslås bevilgningen økt til 28,6 mill. kroner. Økningen er i all hovedsak knyttet til økte priser på Norges Banks tjenester. Etter en bred gjennomgang av sin interne kostnadsstruktur har Norges Bank kommet fram til nye prinsipper for kostnadsfordeling og kostnads-kalkyler med det mål at alle relevante kostnader skal henføres til definerte sluttprodukter og tjenester. Dette har medført endringer i kostnads-kalkylene for tjenestene banken utfører for staten. I tillegg vil kostnader i forbindelse med ny IT-løsning for statens kon-

tosystem bidra til prisøkningen. For gitt ressursbruk vil økt betaling til Norges Bank ha sitt motstykke i større overskudd i banken og dermed større overføringer til staten i senere år, jf. kap. 5351 Overføring fra Norges Bank.

Post 88 Renter og provisjon m.m. på utenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

Det siste utenlandslånet, med tilhørende rentebytteavtaler, forfalt i mai 2004. Departementet har ikke bedt om fullmakt til å ta opp nye lån i utenlandsk valuta i 2006. På denne bakgrunn er det ikke budsjettert med rentebetalinger for 2006 og 2007.

De fleste utenlandslånene var ihendehaverlån, og midler knyttet til uavhentede obligasjoner og rentekuponger står hos fiskalagenter. Ved foreldelse av lånet framsetter departementet krav overfor agenten om endelig oppgjør av uavhentede midler. Tilbakeføringen av slike midler inntektsføres på kap. 1650, post 88. Eventuelle senere krav fra obligasjonseiere etter foreldelsesfristens utløp utgiftsføres på denne posten.

Post 89 Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

(i mill. kr)

Underpost	Underpostens betegnelse	Regnskap 2005 ¹	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
89.11	Faste lån ²	7 508	7 720	8 436
89.12	Gjenkjøps- og rentebytteavtaler ³	184	59	160
89.13	Kontolån	4 475	5 207	189
89.14	Kontolån fra ordinære fond	2 403	2 984	3 965
89.15	Statskasseveksler	1 206	1 348	1 650
89.17	Nye, faste lån		781	1 663
	Sum kap. 1650, post 89	15 776	18 100	16 064

¹ I regnskapet føres faste lån og nye faste lån samlet.

² Justert for renter på statens beholdning av tilbakekjøpte, ikke nedskrevne, eldre statsobligasjoner.

³ Anslått effekt av rentebytteavtaler inngått per 31. august 2006.

Anslag for renteutgiftene på den innenlandske statsgjelden er dels basert på lån som allerede er tatt opp, og dels på antatt behov for nye låneopptak i 2006 og 2007. Omfanget av ny opplåning og sammensetningen av denne avhenger blant annet av den løpende likviditetsstyringen i pengepolitikken og behovet for å holde et visst minstevolum på statens kontantbeholdning gjennom året. Videre påvirkes renteutgiftene av endringer i markedsrentene og statens portefølje av rentebytteavtaler. Anslaget for renteutgiftene er beheftet med vesentlig usikkerhet.

Underpost 89.11 Faste lån

Som faste lån regnes statens innenlandske obligasjonslån. Under denne posten budsjetteres bare lån tatt opp før 1. januar 2006. Ved utvidelser av eksisterende statsobligasjonslån kan det på grunn av forskjell mellom kupongrenten på det aktuelle lånet og markedsrenten på lånetidspunktet, oppstå over-/underkurs. For å gi et riktigere bilde av statens årlige finansieringskostnader, blir en slik over-/underkurs ikke inntekts-/utgiftsført på lånetidspunktet, men avregnet mot en balansekonto i statsregnskapet (gruppe 77) og inntekts-/utgiftsført på kap. 1650, post 89.11 over lånets gjenværende løpetid. Anslaget for renteutgifter på faste lån i 2007 framkommer dermed som utgiftene til kupongrenter, justert for den delen av over-/underkursen som inntekts-/utgiftsføres i 2007.

Renteutgiftene på faste lån er beregnet til 8 436 mill. kroner i 2007.

Underpost 89.12 Gjenkjøps- og rentebytteavtaler

Posten omfatter renteutgifter i forbindelse med utlån (gjenkjøpsavtaler) av statspapirer i pleien av statspapirmarkedet. Staten betaler rente på kontantinnskudd som staten mottar som sikkerhet i utlånsperioden. Denne utgiften er anslått til om lag 319 mill. kroner. I tillegg budsjetteres nettoeffekten på renteutgiftene av inngåtte rentebytteavtaler i norske kroner under denne posten. I de inngåtte avtalene er staten mottaker av fast rente og betaler av flytende rente. Totalt anslås nettoutgiften under denne posten til 160 mill. kroner i 2007.

Underpost 89.13 Kontolån

Statsinstitusjoner og andre foretak kan etter avtale plassere ledige midler som innskudd (kontolån) i statskassen. For de fleste av disse innskuddene betaler staten renter. Kontolånsplasseringer basert på overskuddslikviditet i forbindelse med skatte- og avgiftsbetalinger blir ikke forrentet. Den største innskyteren av kontolån per i dag er Statens pensjonsfond – Norge. Ved slutten av 2006 skal imidlertid samtlige kontolån fra dette fondet innløses, jf. omtale i St.meld. nr. 2 (2005-2006) Revidert nasjonalbudsjett 2006 og Budsjett-innst. S. nr. 11 (2005-2006). Det vil bety at utestående kontolån reduseres med vel 100 mrd. kroner, og at renteutgiftene på denne posten isolert sett reduseres med anslagsvis 5 mrd. kroner. På denne bakgrunn anslås renteutgiftene på kontolån til 189 mill. kroner i 2007.

Underpost 89.14 Kontolån fra ordinære fond

Kontolån fra ordinære fond (gruppe 81 i Statsregnskapet) har økt betydelig de siste årene. Ved utgangen av 2005 var fondenes innestående i statskassen 56,3 mrd. kroner (inkl. kapitaliserte renter), hvorav Fondet for forskning og nyskaping utgjorde 38 mrd. kroner. For 2007 anslås renter på kontolån fra ordinære fond til 3 965 mill. kroner.

Underpost 89.15 Statskasseveksler

Den kortsiktige opplåningen skal sikre kontantbehovet staten har for transaksjonsformål og er lagt opp slik at svingningene i likviditeten i pengemarkedet reduseres. Opplåningen i markedet skjer gjennom salg av statskasseveksler. Dette er et rentebærende papir uten kupongrente, der rentekostnaden følger av underkursen som papirene blir

emittert til. Den effektive renten på statskassevekslene vil følgelig avhenge av kursen som staten får i de enkelte auksjonene. Statens renteutgifter til statskasseveksler anslås til 1 650 mill. kroner i 2007.

Underpost 89.17 Nye, faste lån

Underposten omfatter renteutgifter på innenlandske obligasjonslån med faste rente- og avdragsterminer tatt opp etter 1. januar 2006. Det er beregningsmessig lagt til grunn at faste lån tatt opp i 2007, ikke gir renteutgifter i 2007, fordi renten normalt betales årlig og etterskuddsvis. Over-/underkurs ved de enkelte låneopptak er budsjettert som omtalt under post 89.11. Anslaget på renteutgifter for nye, faste lån på 1 663 mill. kroner i 2007, er beheftet med vesentlig usikkerhet.

Kap. 1651 Statsgjeld, avdrag og innløsning

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
98	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	498 474	328 243	36 020 100
	Sum kap. 1651	498 474	328 243	36 020 100

Post 98 Avdrag på innenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

Posten omfatter avdrag på faste innenlandske statslån, avdrag på langsiktige kontolån, og avdrag og innløsning av grunnkjøpsobligasjoner. For 2007 anslås avdragene, justert for tilbakekjøpte eldre statsobligasjoner, til 36,0 mrd. kroner. Statens pensjonsfond vil ved slutten av 2006 innløse samtlige kontolån, jf. omtale under underpost 89.13. Posten

vil fra 2007 derfor ikke omfatte avdrag på langsiktige kontolån. Eventuelle framtidige tilbakekjøp og fortidige innfrielse av statsobligasjoner er ikke anslått, da det på forhånd er vanskelig å vite omfanget av disse transaksjonene. I tillegg anses det uhensiktsmessig av hensyn til statens forretningsmessige handlefrihet i markedet å spesifisere eventuelle planer om tilbakekjøp.

Programkategori 24.20 Statlige fordringer, avsetninger mv.

Den nordiske investeringsbank

Den nordiske investeringsbank (NIB) ble opprettet i 1975, etter avtale mellom regjeringene i de nordiske landene. Avtalen er senere revidert i overenskomst av 23. oktober 1998. Fra 1. januar 2005 ble Estland, Latvia og Litauen medlemmer av banken.

Nærmere om låne- og garantiordningene i NIB

Hovedtyngden av bankens virksomhet består av ordinære investeringsutlån og garantier. NIBs ordinære utlån finansieres på grunnlag av bankens grunnkapital. Foruten ordinære utlån og garantier yter banken også lån til prosjektinvesteringer utenfor Norden (PIL) og miljølån til medlemslandenes nærrområder (MIL). Garantiavtalene knyttet til grunnkapitalen, PIL og MIL innebærer at Norge er forpliktet inntil avtalene oppheves.

Grunnkapitalen

Grunnkapitalen består dels av innbetalt kapital, dels av garantikapital fra medlemslandene. Finansdepartementet tilrår at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille garantier i 2007 for Norges andel av NIBs grunnkapital, fratrukket innbetalt kapital, innenfor en samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 715 959 651 euro, jf. forslag til romertallsvedtak VI.1.

Prosjektinvesteringsslån (PIL)

Gjennom PIL gir banken lån til å finansiere prosjekter i land med relativt god kredittverdighet, først og fremst i Asia, Sentral- og Øst-Europa, Latin-Amerika og Afrika. NIB rapporterer jevnlig om engasjementene under PIL. NIB bevilger også lån til bedriftsinvesteringer innenfor OECD-området. Det har hittil ikke vært tap under ordningen. Derimot har det vært enkelte betalingsforsinkelser og reforhandlinger av lån.

Utlånsrammen for prosjektlåneordningen (PIL) er 4 000 mill. euro. Medlemslandenes garantiansvar er begrenset til 90 pst. av kredittrisikoen ved hvert lån innenfor et samlet beløp på 1 800

mill. euro. Styret i NIB har vedtatt at banken skal dekke eventuelle tap under PIL, opp til et beløp avsatt på et eget fond. Fondet er bygget opp gradvis. I 2006 har banken ikke avsatt av overskuddet i 2005 til dette fondet, som styret mener er kommet opp på et tilstrekkelig nivå i forhold til risikoevalueringen.

Finansdepartementet tilrår at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille garantier i 2007 for lån fra NIB i forbindelse med PIL innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på inntil 340 991 000 euro, jf. forslag til romertallsvedtak VI.2.

Miljølåneordningen (MIL)

Gjennom MIL gir NIB lån til miljøprosjekter i medlemslandenes nærrområder. Medlemslandenes nærrområder omfatter Polen, den russiske eksklaven Kaliningrad og Nordvest-Russland. Formålet er å redusere miljøbelastningen til medlemslandene fra nærrområdene. Ordningen garanteres 100 pst. av medlemslandene. Finansdepartementet tilrår at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille garantier i 2007 for lån fra NIB under MIL innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på inntil 63 500 000 euro, jf. forslag til romertallsvedtak VI.3.

Samlede avsetninger til tapsfond for miljølåneordningen er på 45 mill. kroner, som utgjør i underkant av 10 pst. av Norges garantiansvar for ordningen.

Den nordiske investeringsbank er et felles nordisk-baltisk foretagende. Regler for økonomiforvaltningen i den norske statsforvaltningen kan derfor ikke uten videre gjøres gjeldende. Forvaltningen av Norges garantiforpliktelser under PIL-ordningen og MIL-ordningen oppfyller ikke økonomireglementets bestemmelser om forvaltning av statlige garantier. Dette gjelder reglene om at garantiordningen skal være selvfinansierende og at staten skal stille som simpel kausjonist, og videre kravene om lineær nedtrapping av garantiansvaret, pro rata risikofordeling og valutaslag.

I tabell 5.25 er gitt en samlet oversikt over garantiordningene vedrørende Den nordiske investeringsbank.

Tabell 5.25 Garantiordninger vedrørende Den nordiske investeringsbank

	(i 1 000 kr)			
	Utbetalt pga. tap i 2005	Samlet garanti- ansvar 31.12.2005 ¹	Samlet fullmakt i 2006 for nye og gamle garantier ²	Samlet full- makt i 2007 for nye og gamle garantier ²
1. Grunnkapital fratrukket innbetalt kapital fra Den nordiske investeringsbank	-	5 716 938	5 804 285	5 804 285
2. Prosjektinvesteringsslån gjennom Den nordiske investeringsbank	-	2 722 813	2 764 414	2 764 414
3. Miljølån gjennom Den nordiske investeringsbank	-	507 048	514 795	514 795
Sum garantier under Finansdepartementet	-	8 946 799	9 083 494	9 083 494

¹ Omregnet fra euro 30. desember 2005 (kurs 7,9850)

² Omregnet fra euro 1. september 2006 (kurs 8,1070)

Inntekter

Kap. 5341 Avdrag på utestående fordringer

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
91	Alminnelige fordringer	4 116	11 322	4 792
98	Avdrag på egenbeholdning statsobligasjoner			2 500 000
	Sum kap. 5341	4 116	11 322	2 504 792

Post 91 Alminnelige fordringer

Budsjettforslaget for 2007 omfatter avdrag på lån, blant annet til næringsvirksomhet, på 4,8 mill. kroner.

Post 95 Avdrag på lån til Jugoslavia

Det ble i 1983 gitt lån til Jugoslavia på 40 mill. norske kroner, jf. Innst. S. nr. 262 (1982-83), og St.prp. nr. 92 (1982-83). Lånet var et avdragslån med endelig forfall i august 1999. Det ble betalt avdrag til og med terminen 1. februar 1991 og renter til og med terminen som forfalt 1. februar 1992.

Lånet ble fordelt på de enkelte republikkene etter oppløsningen av Jugoslavia. Låneforpliktelsene for Kroatia, Slovenia og Bosnia-Hercegovina er gjort opp. På bakgrunn av en avtale i Paris-klubben fikk Serbia og Montenegro ettergitt 51 pst. av sin andel av gjelden i 2002 og begynte å betale renter i 2003. I tråd med samme avtale ble ytterligere 30 pst. av gjelden ettergitt i begynnelsen av 2006. Dette belastes bistandsbudsjettets kap. 164, post

71, og inntektsføres som avdrag her. Det er ikke budsjettert med avdrag i 2007.

Post 98 Avdrag på egenbeholdning statsobligasjoner

Posten omfatter avdrag som staten mottar på egenbeholdning av statsobligasjoner som benyttes til markedspleieformål, jf. St.prp. nr. 63 (2003-2004) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet medregnet folketrygden 2004 og Innst. S. nr. 250 (2003-2004). Første avdraget under denne posten er i 2007.

Kap. 5351 Overføring fra Norges Bank

Ifølge retningslinjer for Norges Banks årsoppgjør-disposisjoner, fastsatt ved kgl. res. av 21. desember 2000, skal eventuelt overskudd avsettes til bankens kursreguleringsfond inntil fondet utgjør en viss størrelse av bankens innenlandske og utenlandske aktiva som innebærer en kursrisiko for banken.

Eventuelt overskudd etter avsetninger til kursreguleringsfond avsettes til et overføringsfond.

Endringer av retningslinjer for avsetning og disponering av Norges Banks resultat, vedtatt 6. desember 2002, medfører at det skal bygges opp en buffer i bankens egenkapital ved at kursreguleringsfondet skal økes. Bakgrunnen for denne endringen er omtalt i St.prp. nr. 40 (2002-2003). Eventuelle overskudd i Norges Banks regnskap i oppbyggingsfasen vil gå til kursreguleringsfondet og ikke til overføringsfondet. Basert på beregninger av risikoen for svingninger i resultatet til Norges Bank i årene framover, er maksimal størrelse på kursreguleringsfondet hevet fra 25 til 40 pst. av netto internasjonale fordringer. I tillegg kommer,

som før, 5 pst. av bankens beholdning av innenlandske verdipapirer. Regnskapet for 2005 tilsier at kursreguleringsfondet må bygges opp til om lag 100 mrd. kroner før det blir overført midler til overføringsfondet. Ved utgangen av 2005 var kursreguleringsfondet på 67,5 mrd. kroner.

Ifølge retningslinjene av 6. desember 2002 skal det ved hvert årsoppgjør foretas en overføring fra overføringsfondet til statskassen med et beløp svarende til en tredjedel av innstående midler i overføringsfondet. Det er per i dag ikke midler i overføringsfondet, og det ventes ikke overføringer fra Norges Bank til statskassen verken i 2006 eller 2007.

Kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
80	Av statskassens foliokonto i Norges Bank			6 025 100
81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	574	1 000	1 000
82	Av innenlandske verdipapirer	530 072	676 300	971 300
83	Av alminnelige fordringer	29 717	50 000	50 000
84	Av driftskreditt til statsbedrifter			220 000
86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	2 648 257	3 483 400	
88	Av utlån under opptrekk	113 021	90 000	
	Sum kap. 5605	3 321 641	4 300 700	7 267 400

Post 80 Av statskassens foliokonto i Norges Bank (tidligere post 86)

Ved utgangen av 2005 var statskassens kontantbeholdning i Norges Bank 109,6 mrd. kroner, mot 88,8 mrd. kroner ved utgangen av 2004. Overføringene til Statens pensjonsfond – Utland fra statens kontantbeholdning gjøres månedlig. Statens kontantbeholdning må ses i sammenheng med likviditetsstyringen i pengepolitikken og statens låneopptak. Statens finansieringsbehov dekkes dels ved trekk på statens kontantbeholdning og dels ved låneopptak, avhengig av blant annet likviditeten i pengemarkedet.

Innstående på statskassens foliokonto i Norges Bank forrentes til en rente som beregnes på bakgrunn av renten Norges Bank får på sine fordringer, som i stor grad består av valutareservene. De samlede renteinntektene på statens kontantbeholdning i Norges Bank anslås til 6 025,1 mill. kroner for 2007. Økningen fra 2006 skyldes i hovedsak høyere rente på foliokontoen.

Post 81 Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta

Posten omfatter blant annet renter på statens bankinnskudd til bruk på utenriksstasjonene. Det foreslås bevilget 1,0 mill. kroner under post 81 for 2007.

Post 82 Av innenlandske verdipapirer

Posten omfatter i hovedsak renteinntekter som staten mottar på sin egenbeholdning av statspapirer for markedspleieformål, jf. St.prp. nr. 63 (2003-2004) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet medregnet folketrygden 2004 og Innst. S. nr. 250 (2003-2004).

For å gi et mer korrekt bilde av de årlige renteinntektene på denne egenbeholdningen og dermed av statens årlige finansieringskostnader netto, vil over-/underkurs føres etter samme prinsipper som for statens gjeld, jf. omtale under kap. 1650, post 98. Det vil si at over-/underkurs avsettes mot

en balansekonto i statsregnskapet på kjøpstidspunktet og utgifts-/inntektsføres over obligasjonenes gjenværende løpetid. På denne bakgrunn foreslås det bevilget 971,3 mill. kroner under post 82 for 2007. Økningen fra 2006 skyldes i hovedsak endrede utlånsrammer under primærhandlerordningen.

Post 83 Av alminnelige fordringer

Posten omfatter renteinntekter av statens regnskapsføreres innskudd i banker utenom konsernkontoordningen, utlån som forvaltes av Finansdepartementet og andre departementer, og øvrige renteinntekter av alminnelige fordringer.

Statens regnskapsførere inngår i statens konsernkontoordning, og renteinntektene av konsernkontoordningen føres som renteinntekter fra folio-kontoen under kap. 5605, post 80.

For 2007 foreslås det bevilget 50,0 mill. kroner under post 83.

Post 84 Av driftskreditt til statsbedrifter (tidligere post 88 Av utlån under opptrekk)

De regionale helseforetakene har en ordning for opptak av lån i statskassen til investeringsformål. Foretakene skal ikke betale renter i den perioden lånene trekkes opp. Renter i denne perioden skal i stedet kapitaliseres og tillegges lånene gjennom en egen lånebevilgning for opptreksrenter under Helse- og omsorgsdepartementet, jf. kap. 732, post 91. Post 84 her er den motsvarende inntektsposten. Renter på lånene etter opptreksperioden skal innbetales fra foretakene og inntektsføres på egne poster under fagdepartementet.

For 2007 foreslås det bevilget 220,0 mill. kroner under post 84.

Kap. 5692 Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2005	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
80	Utbytte	82 628	82 100	
85	Utbytte			81 900
	Sum kap. 5692	82 628	82 100	81 900

Den nordiske investeringsbank utbetaler utbytte i forhold til innskutt kapital. Utbyttets størrelse vedtas av bankens styre på grunnlag av regnskapsmessige resultater av virksomheten foregående år. Basert på NIBs regnskap for 2005 ble det i

2006 vedtatt et utbytte til den norske stat på 10,1 mill. euro. Basert på samme utbytte i 2007 som i 2006 og eurokursen per 1. september 2006, foreslås det bevilget 81,9 mill. kroner for 2007.

Del III
Andre saker

6 Likestilling

Nedenfor gis det en oversikt over status for arbeidet med likestilling på Finansdepartementets område, jf. likestillingslovens § 1 bokstav a. Som nevnt i pkt. 1.1 i del I omfatter proposisjonen her av praktiske årsaker også programkategori 00.30 Regjering som Statsministerens kontor har ansvaret for, og likestillingsstatus gis derfor også for denne programkategorien.

Budsjettkapitlene på Finansdepartementets område gjelder i det alt vesentlige administrasjon og statens gjeld og fordringer, og disponeringen av disse bevilgningene har ikke betydning for kjønns- og likestillingsmessige forhold. Departementets arbeid med for eksempel skatte-, avgifts- og pensjonsspørsmål har i en del tilfeller likestillingsmessige konsekvenser. Likeledes har departementets og dets etaters personalpolitikk slike konsekvenser.

6.1 Finansdepartementet

Det er et mål for Finansdepartementet å legge forholdene til rette for like muligheter for kvinner og menn når det gjelder tilsetting, kompetanseutvikling og avansement til høyere stillinger.

En intern arbeidsgruppe i Finansdepartementet foretok i 2004 en systematisk gjennomgang av likestillingssituasjonen i departementet og de vir-

kemidler som departementet har til disposisjon. En rapport fra arbeidsgruppen danner grunnlag for det videre arbeidet med likestilling i departementet.

Kvinneandelen i Finansdepartementet var 43 pst. per 31. desember 2005. Andelen kvinnelige ledere var 21 pst. ved utgangen av 2005. Kvinneandelen for nyansatte akademikere har vært på om lag 45 pst. i de senere årene. Det er størst andel kvinnelige søkere blant siviløkonomer og jurister. Ved utgangen av 2005 hadde om lag 9 pst. av ansatte kvinner og 5 pst. av ansatte menn redusert tjeneste på grunn av omsorg for barn.

Gjennom forskjellige tiltak, for eksempel ordninger for hjemme-PC mv., har Finansdepartementet lagt til rette for at medarbeiderne skal ha bedre muligheter for tilpasning mellom jobb- og familiesituasjonen.

Tilgjengelige sammenlikninger av lønn viser små lønnsforskjeller mellom kvinner og menn på samme stillingsnivå i departementet.

6.2 Finansdepartementets underliggende etater

Nedenfor følger en oversikt over den prosentvise kvinneandelen og andelen kvinnelige ledere per 31. desember 2005 samt en kort omtale av status.

Etat	Kvinneandel	Kvinnelige ledere
Kredittilsynet	50 pst.	36 pst.
Toll- og avgiftsetaten	47 pst.	30 pst.
Skatteetaten	62 pst.	44 pst.
Statistisk sentralbyrå	55 pst.	31 pst.
Senter for statlig økonomistyring	60 pst.	40 pst.
Statens innkrevingsentral	73 pst.	70 pst.

Kredittilsynet

Likestillingsarbeidet i Kredittilsynet er forankret i Arbeidsmiljø- og likestillingsutvalget. En egen til-litsvalgt for likestilling møter fast i utvalget. Utvalget behandler rutinemessig lønnsstatistikk for

hver stillingsgruppe og Kredittilsynet som helhet, for å følge utviklingen på likelønnsområdet. En handlingsplan for likestilling er utarbeidet. Kredittilsynet har ellers oppmerksomhet rettet mot rekruttering av kvinner til lederstillinger. For å

bedre mulighetene for intern rekruttering på mellomledernivå satses det også på kompetansehevede tiltak for erfarne medarbeidere.

Toll- og avgiftsetaten

Likestilling er tatt inn i toll- og avgiftsetatens tilpassningsavtale og er integrert i etatens personalpolitikk. I etatens overordnede lønnspolitiske retningslinjer er likestilling omtalt, og ved ledighet i lederstillinger søkes det å rekruttere kvinner.

Ved utgangen av 2005 var andelen kvinnelige ledere i etaten 29,8 pst. Andelen kvinner i lederstillinger er høyere i direktoratet (44,0 pst.) enn i toll-regionene (26,4 pst.).

Skatteetaten

Skatteetaten har utarbeidet en handlingsplan for likestilling.

I tillegg har etaten også satt i verk bl.a. følgende tiltak for å øke antall kvinner i lederstillinger:

- Likestillingsaspektet er tema i etatens ledelsesopplæring.
- Likestillingsarbeidet ses i sammenheng med etatens strategiske plan og andre overordnede styringsdokumenter.
- De kvinnelige nettverksgruppene gjør en god jobb over hele landet med å sette likestilling på dagsorden. Årlig arrangeres en konferanse for deltakere i nettverksgruppene hvor søkelyset rettes mot likestilling.
- Etaten har for tredje år på rad gjennomført et mentorprogram spesielt rettet mot kvinnelige ledere og mulige framtidige kvinnelige lederkandidater.

Statistisk sentralbyrå

Likestilling er integrert i Statistisk sentralbyrås personalpolitikk, og virksomheten ønsker å rekruttere flere kvinnelige ledere. Statistisk sentralbyrå har utarbeidet en personalpolitikk som bygger på likeverd og at alle medarbeidere gis like muligheter, uavhengig av kjønn, alder og etnisk tilhørighet. Som en integrert del av personalpolitikken har Statistisk sentralbyrå en livsfasepolitikk som vektlegger den enkelte medarbeiders livssituasjon og behov gjennom hele yrkesløpet.

Som en del av likestillingspolitikken satte Statistisk sentralbyrå høsten 2004 ned en gruppe som fremmet forslag til hvordan virksomheten kan arbeide aktivt, planmessig og målrettet med likestilling. Eventuelle nye tiltak skal iverksettes der det kan påvises systematiske forskjeller mellom kvinner og menn.

Senter for statlig økonomistyring

Senter for statlig økonomistyring ble opprettet 1. januar 2004. Per 31. desember 2005 var det en kvinneandel på 45,0 pst. i toppledelsen og 37,5 pst. på mellomledernivå. Det legges stor vekt på at kvinner og menn skal ha like muligheter og behandles likt med tanke på kompetanseutvikling og nye utfordringer.

Statens innkrevingsentral

Statens innkrevingsentral har en kvinneandel blant lederne på 70 pst., og likestilling er integrert i etatens personalpolitikk. Selv om kvinneandelen både samlet og blant ledere er høy, vil karriere- og lønnsutvikling for kvinner bli fulgt nøye. I den personalpolitiske planen for etaten er likestilling et eget område. Likestilling er tatt med som eget punkt i lønnspolitikken og er lagt vekt på ved rekruttering, spesielt i enheter hvor kvinner har vært lite representert, for eksempel i IT-avdelingen.

6.3 Programkategori 00.30 Regjering

Statsministerens kontor

Statsministerens kontor har en høy andel kvinner i lederstillinger og andre stillinger der det kreves høyere utdanning. Det er et mål å beholde denne kjønnsfordelingen. I enkelte andre stillingsgrupper vil det ved ledighet være et mål å rekruttere slik at kjønnsfordelingen blir jevnere. Kontoret legger vekt på å gi kvinner og menn samme mulighet til utvikling i oppgaver og kompetanse, og gjennom dette også samme mulighet til lønnsutvikling.

Ved Statsministerens kontor var det ved utgangen av 2005 tilsatt like mange kvinner som menn. Kvinneandelen i embetsstillinger var 38 pst. (totalt 8 stillinger). For alle stillinger tillagt lederansvar var kvinneandelen 36 pst. (totalt 11 stillinger). I rådgiver- og saksbehandlerstillinger var kvinneandelen 54 pst. (totalt 24 stillinger).

7 Miljø- og ressurs spørsmål

Bevilgningene til rene miljøtiltak på Finansdepartementets område anslås til 108,3 mill. kroner for 2007, jf. tabell 7.1.

Tabell 7.1 Bevilgning til miljøtiltak

		(i 1 000 kr)	
Kap.	Betegnelse	Saldert budsjett 2006	Forslag 2007
1600	Finansdepartementet	1 400	1 900
1620	Statistisk sentralbyrå	6 400	6 400
1638	Kjøp av klimakvoter		100 000
	Sum	7 800	108 300

7.1 Finansdepartementet

Finansdepartementet har et sektorovergripende ansvar for å legge grunnlaget for effektiv ressursforvaltning. Gjennom arbeidet med den økonomiske politikken vil Finansdepartementet medvirke til at den økonomiske utviklingen skjer på et miljømessig forsvarlig grunnlag.

Den norske stat har som følge av Kyotoprotokollen påtatt seg en forpliktelse for hvor mye klimagasser som kan slippes ut i perioden 2008-2012. Dette betyr at Norge må kjøpe en betydelig mengde kvoter under Kyoto-mekanismene for å oppfylle Kyotoprotokollen. For 2007 foreslås en bevilgning på 100,0 mill. kroner til kjøp av klimakvoter og en fullmakt til å inngå avtaler om kjøp av utslippskvoter utover foreslått bevilgning for inntil 100,0 mill. kroner, jf. omtale i del II under kap. 1638 Kjøp av klimakvoter.

Direkte miljørelaterte bevilgninger knyttet til departementets eget driftsbudsjett i 2007 anslås til 1,9 mill. kroner, og gjelder bl.a.:

- Finansiering av klimarelatert økonomisk forskning og utredning.
- Videreføring av departementets arbeid i tilknytning til de internasjonale klimaforhandlingene.

7.1.1 Oppfølging av Finansdepartementets miljøhandlingsplan

Finansdepartementet la fram sin miljøhandlingsplan i forbindelse med statsbudsjettet for 2002. Nedenfor følger en statusrapport for arbeidet.

Bærekraftig utvikling

Finansdepartementet koordinerer Regjeringens arbeid med bærekraftig utvikling. Det enkelte departement har et oppfølgingsansvar på sitt område.

Bondevik II-regjeringen la fram en nasjonal strategi for bærekraftig utvikling høsten 2002 og en nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling i Nasjonalbudsjettet 2004. Oppfølgingen av handlingsplanen ble omtalt i Nasjonalbudsjettet 2005 og Nasjonalbudsjettet 2006. I Nasjonalbudsjettet 2006 ble det også lagt fram et sett med indikatorer for bærekraftig utvikling. Statistisk sentralbyrå har en viktig rolle i det videre arbeidet med slike indikatorer og presenterte i august 2006 oppdaterte indikatorer med tilknyttede analyser.

Arbeidet med bærekraftig utvikling er et viktig tema i Nasjonalbudsjettet 2007. Regjeringen vil presentere en oppdatert, nasjonal strategi for bærekraftig utvikling i Nasjonalbudsjettet 2008.

Sektorovergripende miljøvirkemidler

Finansdepartementet har det overordnede ansvaret for innretning av miljøavgiftspolitikken. Avgifter utgjør, sammen med omsettelige utslippskvoter og direkte reguleringer, de mest aktuelle virkemidlene som myndighetene kan benytte for å redusere miljøproblemer. Riktig utformede avgifter gir incentiver til at utslippsreduksjonene gjennomføres der hvor det er billigst.

I felleserklæringen fra Soria Moria varslet Regjeringen at den ville ha en omlegging av bilavgiftene for å stimulere til sikrere og mer miljøvennlige biler. I budsjettet for 2007 foreslås det derfor å erstatte slagvolum med CO₂-utslipp som beregningsgrunnlag for engangsavgiften. Det foreslås i tillegg å utvide grunnlaget for autodieselavgiften til også å omfatte fritidsbåter. Forslagene blir nærmere omtalt i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Norge ratifiserte Gøteborgprotokollen i januar 2002 og har forpliktet seg til å redusere de årlige utslippene av nitrogenoksider (NO_x) til maksimalt 156 000 tonn NO_x. Regjeringen varslet i St.meld. nr. 2 (2005-2006) Revidert nasjonalbudsjett 2006 at den tar sikte på å innføre en avgift på utslipp av NO_x. Hovedmålet med en avgift er at den, sammen med andre virkemidler, skal bidra til å oppfylle NO_x-forpliktelsen i Gøteborgprotokollen. I budsjettet for 2007 foreslås det derfor å innføre avgift på utslipp av NO_x fra 1. januar 2007. Avgiften vil bli sett i sammenheng med kompensasjoner til enkelte berørte næringer. Avgiften og kompensasjonene er nærmere omtalt i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak og Gul bok 2007.

CO₂-avgiften ble innført i 1991 og omfatter CO₂-utslipp fra mineralolje, bensin og forbrenning av olje og gass på kontinentalsokkelen. I felleserklæringen fra Soria Moria ble det varslet at Regjeringen skal gjennomgå systemet for CO₂-avgiften for å hindre at bruk av gass til oppvarmingsformål utkonkurrerer mer miljøvennlige alternativer. Det foreslås derfor å innføre CO₂-avgift på innenlandsk

bruk av gass til oppvarming mv. i boliger og næringsbygg fra 1. juli 2007. I tillegg foreslås det, som varslet i St.meld. nr. 2 (2005-2006) Revidert nasjonalbudsjett 2006, at det gis fritak fra CO₂-avgift for andel bioetanol i bensin. Endringene er nærmere omtalt i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Sluttbehandlingsavgiften ble innført i 1999 og skal prise miljøkostnader ved sluttbehandling av avfall og stimulere til økt gjenvinning og reduserte avfallsmengder. På bakgrunn av en miljøfaglig gjennomgang som Statens forurensningstilsyn har foretatt av avgiftssatsene, foreslås det å endre avgiftssatsene for krom og CO₂, jf. nærmere omtale i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

7.2 Statistisk sentralbyrå

Statistikk for utslipp til luft er et prioritert område. Prioritering av statistikk for utslipp av klimagasser er særlig knyttet til oppfølging av Kyoto-protokollen, og prioritering av statistikk for langtransportert forurensning er en følge av Gøteborgprotokollen. Videre er statistikk over lokale utslipp til luft, spesielt svevestøv, prioritert.

Statistikk for avfall og gjenvinning skal møte rapporteringskrav fra EU. Det er i tillegg omfattende internasjonal og nasjonal etterspørsel etter statistikk for vannressurser og rensetiltak for avløp.

Viktige – og etter hvert etablerte områder – er statistikk over sammenhengen mellom økonomisk utvikling og miljøutvikling, miljøvernkostnader, kommunal miljøforvaltning (KOSTRA) og arealbruk. Nyere satsingsområder er statistikk over støyforurensning og kjemikaliebruk.

Det er økende etterspørsel etter miljøstatistikk til internasjonale publikasjoner og indikatorsystemer som f.eks. EUs strukturindikatorer, OECDs miljøindikatorpublikasjon, EEAs transport- og miljøindikatorer (TERM) m.m. EUs bærekraftindikatorer henter data fra eksisterende rapporteringer, der miljøstatistikk er en viktig del.

Finansdepartementet

tilrår:

1. I St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet for år 2007 føres opp de summene som er nevnt i et framlagt forslag:

a. Sum utgifter under kap. 20-51 og 1600-1651	kr 71 314 950 000
b. Sum inntekter under kap. 3024-3051, 4600-4634, 5341, 5580, 5605 og 5692	kr 12 058 492 000

**Forslag
til vedtak om bevilgning for budsjettåret 2007,
kapitlene 20-51 og 1600-1651, 3024-3051, 4600-4634, 5341,
5580, 5605 og 5692**

I
Utgifter:

Kap.	Post	Kroner	Kroner
Regjering			
20	Statsministerens kontor		
	01 Driftsutgifter	65 300 000	65 300 000
21	Statsrådet		
	01 Driftsutgifter	115 125 000	
	70 Tilskudd til tidligere statsministere	925 000	116 050 000
24	Regjeringsadvokaten		
	01 Driftsutgifter	43 900 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	8 600 000	52 500 000
	Sum Regjering		233 850 000
Stortinget og underliggende institusjoner			
41	Stortinget		
	01 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	621 300 000	
	32 Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	60 300 000	
	70 Tilskudd til partigruppene	120 500 000	
	72 Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek	1 000 000	818 100 000
42	Forsvarets ombudsmannsnemnd		
	01 Driftsutgifter	4 100 000	4 100 000
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen		
	01 Driftsutgifter	37 100 000	37 100 000
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	01 Driftsutgifter	5 900 000	5 900 000
51	Riksrevisjonen		
	01 Driftsutgifter	347 900 000	347 900 000
	Sum Stortinget og underliggende institusjoner		1 213 100 000

Kap.	Post	Kroner	Kroner
Finansdepartementet			
Finansadministrasjon			
1600	Finansdepartementet		
	01 Driftsutgifter	246 800 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	31 200 000	
	70 Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet	11 800 000	289 800 000
1602	Kredittilsynet		
	01 Driftsutgifter	184 800 000	184 800 000
	Sum Finansadministrasjon		474 600 000
Skatte- og avgiftsadministrasjon			
1610	Toll- og avgiftsetaten		
	01 Driftsutgifter	1 081 500 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	96 600 000	1 178 100 000
1618	Skatteetaten		
	01 Driftsutgifter	3 422 500 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	101 500 000	
	22 Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	227 000 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	164 000 000	3 915 000 000
	Sum Skatte- og avgiftsadministrasjon		5 093 100 000
Offisiell statistikk			
1620	Statistisk sentralbyrå		
	01 Driftsutgifter	393 300 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	185 000 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 500 000	586 800 000
	Sum Offisiell statistikk		586 800 000
Andre formål			
1630	Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	16 500 000	16 500 000
1631	Senter for statlig økonomistyring		
	01 Driftsutgifter	248 700 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	53 300 000	302 000 000

Kap.	Post	Kroner	Kroner
1632	Kompensasjon for merverdiavgift		
	61 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning, <i>overslagsbevilgning</i>	9 700 000 000	
	72 Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 245 000 000	10 945 000 000
1634	Statens innkrevingssentral		
	01 Driftsutgifter	228 100 000	228 100 000
1637	EU-opplysning		
	70 Tilskudd til frivillige organisasjoner	4 200 000	4 200 000
1638	Kjøp av klimavoter		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	105 000 000	105 000 000
	Sum Andre formål		11 600 800 000
	Statsgjeld, renter og avdrag mv.		
1650	Statsgjeld, renter m.m.		
	01 Driftsutgifter	28 600 000	
	89 Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	16 064 000 000	16 092 600 000
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning		
	98 Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	36 020 100 000	36 020 100 000
	Sum Statsgjeld, renter og avdrag mv.		52 112 700 000
	Sum Finansdepartementet		69 868 000 000
	Totale utgifter		71 314 950 000

Inntekter:

Kap.	Post	Kroner	Kroner
	Regjering		
3024	Regjeringsadvokaten		
	01 Erstatning for utgifter i rettssaker	5 500 000	
	03 Oppdrag	500 000	6 000 000
	Sum Regjering		6 000 000
	Stortinget og underliggende institusjoner		
3041	Stortinget		
	01 Salgsinntekter	5 700 000	
	03 Leieinntekter	2 500 000	8 200 000
3051	Riksrevisjonen		
	01 Refusjon innland	1 000 000	
	02 Refusjon utland	1 200 000	2 200 000
	Sum Stortinget og underliggende institusjoner		10 400 000

Kap.	Post	Kroner	Kroner
Finansdepartementet			
4600	Finansdepartementet		
	02 Diverse refusjoner	1 000 000	
	85 Avkastning fra Finansmarkedsfondet	11 800 000	12 800 000
4610	Toll- og avgiftsetaten		
	01 Ekspedisjonsgebyr	7 200 000	
	02 Andre inntekter	2 100 000	
	03 Refunderte pante- og tinglysingsgebyrer	1 200 000	
	11 Gebyr på kredittdeklarasjoner	250 000 000	260 500 000
4618	Skatteetaten		
	01 Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr	21 700 000	
	02 Andre inntekter	26 700 000	
	05 Gebyr for utleggsforretninger	14 800 000	
	07 Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	2 000 000	65 200 000
4620	Statistisk sentralbyrå		
	01 Salgsinntekter	300 000	
	02 Oppdragsinntekter	185 000 000	
	85 Tvangsmulkt	6 500 000	191 800 000
4631	Senter for statlig økonomistyring		
	01 Økonomitjenester	43 900 000	43 900 000
4634	Statens innkrevingsentral		
	02 Refusjoner	29 000 000	
	85 Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	125 000 000	
	86 Bøter, inndragninger	1 120 000 000	
	87 Vegadministrasjonsgebyr	55 000 000	
	88 Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret	100 000 000	1 429 000 000
Ymse inntekter			
5341	Avdrag på utestående fordringer		
	91 Almennelige fordringer	4 792 000	
	98 Avdrag på egenbeholdning statsobligasjoner	2 500 000 000	2 504 792 000
Skatter og avgifter			
5580	Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70 Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	184 800 000	184 800 000
Renter og utbytte mv.			
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer		
	80 Av statskassens foliokonto i Norges Bank	6 025 100 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner	
	81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	1 000 000	
	82	Av innenlandske verdipapirer	971 300 000	
	83	Av alminnelige fordringer	50 000 000	
	84	Av driftskreditt til statsbedrifter	220 000 000	7 267 400 000
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	85	Utbytte	81 900 000	81 900 000
Totale inntekter			12 058 492 000	

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2007 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1600 post 01	kap. 4600 post 02
kap. 1610 post 01	kap. 4610 post 01
kap. 1618 post 01	kap. 4618 post 02
kap. 1631 post 01	kap. 4631 postene 01 og 02
kap. 1634 post 01	kap. 4634 post 02

2. overskride bevilgningen til oppdragsvirksomhet på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvare merinntektene på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Oppdragsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2007 kan overskride bevilgningen på kap. 21 Statsrådet, post 01 Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for Statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelse utover gitte bevilgninger

IV

Kjøp av klimakvoter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2007 kan inngå avtaler om kjøp av utslippskvoter ved bruk av Kyoto-mekanismene utover gitt bevilgning for inntil 100 mill. kroner under kap. 1638 Kjøp av klimakvoter, post 21 Spesielle driftsutgifter.

V

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2007 kan gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i St.prp. nr. 1 (2006-2007) under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kap. 1618 Skatteetaten, post 22 Større IT-prosjekter og kap. 1631 Senter for statlig økonomistyring, post 01 Drifts-

utgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.

VI

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2007 kan gi garantier for:

1. grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 715 959 651 euro.
2. lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringsslån innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 340 991 000 euro.

3. miljølån gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 63 500 000 euro.

VII

Fullmakt til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet for 2007 kan bestemme at det under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 20,6 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningene under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 01 Driftsutgifter, og kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Andre fullmakter

VIII

Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilposterings i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2007 i enkeltsaker kan korrigere uoppklarte diffe-

ranser i regnskapene og feilposterings i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for forskyvninger i balansen i statsregnskapet i det inneværende års regnskap. Fullmakten gjelder inntil 1 mill. kroner.

Vedlegg 1**Ledernes ansettelsesvilkår i heleide statlige foretak****Norges Bank**

Sentralbanksjefens lønn var per 1. januar 2005 fastsatt til 1 350 000 kroner og ble fra 1. oktober 2005 justert til 1 398 000 kroner. I tillegg innberettes fordel av fri bil (fordel beregnet til 96 300 kroner), fri telefon og forsikringer. Full alderspensjon utgjør 2/3 av den lønn som til enhver tid er fastsatt for stillingen. Alderspensjon løper fra fratreden, dog ikke fra før fylte 65 år. Opptjeningstiden for full pensjon er 12 år, regnet fra tiltredelse fra stilling

som sentralbanksjef. Pensjonen samordnes med andre pensjons- og trygdeytelser som pensjonisten har rett til etter bestemmelsene i lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser. Etter ny pensjonsordning for sentralbanksjefen som ble fastsatt i oktober 2004, skal pensjonen utgjøre 2/3 av lønn ved fratreden. Den nye pensjonsordningen settes ikke i kraft før Stortinget eventuelt vedtar nye pensjonsordninger for stortingsrepresentantene og Høyesterett.
